

Miklavž sprejel osem tisoč obiskovalcev

Uspelo 8. srečanje delavcev IMV, posvečeno dnevu vstaje

MIKLAVŽ — Rekordno število obiskovalcev, ocenjuje jih kar na blizu 8 tisoč, se je v petek pri Miklavžu zbralo na osmem tradicionalnem srečanju delavcev IMV, združenem z občinsko proslavo ob dnevu vstaje.

Prostrane gorjanske košenice so bile kar premajhne za to množico obiskovalcev, od katerih jih je bila dobra polovica imejevecev, preostali pa so se odzvali vabilu in skupaj z delavci IMV preživeli prijeten dan. Slavnostni govornik na prireditvi je bil Jože Mozetič, predsednik medobčinskega sveta Zveze sindikatov za Dolenjsko, v kulturnem programu pa je nastopila folklorna skupina Kres iz Novega mesta. Seveda je za večino pomenil vrhunec nastop znanega zabavnoglasbenega ansambla Slavkov, ki je obiskovalce zabaval tja do večera.

OBSEŽNA DELA V JEDRSKI

KRŠKO — V jedrski elektrarni, ki stoji zaradi zahtevnih remontnih del od 2. julija, so dela v polnem teku. Nadomeščajo tretji gorivni elementov z novim jedrskim gorivom. Isto-časno poteka remont na klasičnem delu elektrarne (turbo generator in druga oprema). Poleg 277 nuklearnih delavcev sodeluje pri remontu več drugih delavcev, tako v konicah dosega število delavcev tudi do 700. Po načrtu naj bi dela trajala do 1. oktobra.

Neurje, kakršnega ne pomnijo

Neurje v sredo in nedeljo, naredilo ogromno škodo po Dolenjski — Uničenih do 30 odstotkov posevkov — Izruvanih 11 hektarov hmeljevega nasada — Odkrivalo strehe in lomilo drogove

NOVO MESTO — Samo dva dneva v minulem tednu sta bila dovolj, da so se številnim dolenskim kmetovalcem gospodarstvenikom in še komu zresnili obrazi in zagrenili pogledi. Neurje, ki je v sredo in nedeljo zvečer divjalo po Dolenjskem je namreč naredilo ogromno škodo. In to ne samo na posevkih, pač pa, denimo, tudi v IMV na kar 1.300 parkiranih vozilih in prikolicah.

Najprej o posledicah neurja, ki je besnelo 20. julija med 18. in 18.30 uro. Toča, ki je padala med

PAPEŽ DVAKRAT DRUGI NA BALKANU

KONYA — S sobotno posamično vožnjo se je v Turčiji končalo letošnje balkansko kolesarsko prvenstvo, na katerem je Novomeščan Sandi Papež osvojil dve srebrni medalji: eno v ekipni konkurenci starejših mladincev, drugo pa na sobotni posamični vožnji. Papež je bil tako naš najuspešnejši kolesar. Več o prvenstvu preberite na športni strani.

REKORDNA UDELEŽBA — Lepo vreme in dosedanje izkušnje so na 8. tradicionalno srečanje delavcev IMV ob dnevu vstaje privedli na Miklavž kar blizu osem tisoč obiskovalcev. Zbranim je govoril Jože Mozetič, predsednik medobčinskega sveta ZS za Dolenjsko. (Foto: B. Budja)

V boj zoper privilegije sploh

Novi podatki v zvezi s prodajo večjih vozil IMV izbrancem za dinarje: ni jih bilo samo 12, ampak 43 iz raznih krajev Jugoslavije — O odgovornosti kupcev in IMV na več sestankih

NOVO MESTO — Predsedstvo občinske konference SZDL je v navzočnosti predsednika delavskega sveta IMV, predsednika delavske kontrole ter predsednika akcijske konference ZK te delovne organizacije 19. julija v večurni razpravi obravnavalo odgovornost in okoliščine v nedavno obelodani avtomobilski „aferi“ Stališča tega političnega organa, v katerem so zastopani vsi frontni deli, je dan kasneje obravnavala še občinska konferenca SZDL in ga potrdila.

Izhodišče za razpravo na predsedstvo SZDL je bilo poročilo delavske kontrole iz IMV, ki pa ni povsem zadelo v črno. Res je, kar piše v njem, da s strani IMV pri tej delitvi ni bilo nič nezakonitega, da je bil kolektivni začasni organ pooblaščen za delitev avtomobilov po lastni presoji, ker je devizna inspekcija zahtevala tudi prodajo za dinarje. Res je, da so zasluge vodstva IMV pri spreminjanju razmer velike (temu je posvečen največji del poročila delavske kontrole), vendar z moralnopolitičnega in etičnega vidika taka delitev avtov samo nekaterim ni sprejemljiva. Morali bi jih dati iz tovarne po vnaprej določenih merilih. O tem bodo morali reči svoje še v IMV, sicer pa je bilo predsedstvo SZDL enotno v mišljenju, da je šlo v primeru prodaje avtomobilov R 9 in R 18 za dinarje za privilegij.

Javnost pa je bila pomanjkljivo obveščena o spisku na tak način kupljenih avtomobilov, kajti niso v IMV ponudili avtomobilov samo 12 funkcionarjem in vodilnim, ka-

terih imena so bila objavljena, ampak je na tak način za dinarje avto dobilo 43 ljudi oziroma delovnih organizacij od Ljubljane do Osijeka in Belega Manastira.

Omeniti velja še dejstvo, da je bivši predsednik začasnega kolegijskega poslovnega organa Janez Šter javno na seji novomeške občinske skupščine lani dokaj vehementno pozival Novomeščane in funkcionarje, naj kupujejo vozila domače proizvodnje. Kmalu nato so v IMV ponudili prodajo vozila R 4 svojim delavcem na kredit, ponudba za tak nakup pa je preko sindikatov pisno prišla v vse delovne organizacije novomeške občine. Kot je na seji predsedstva SZDL svoj primer pojasnil Uroš Dular, predsednik novomeške občinske skupščine, mu je bil prav s tega stališča avto IMV ponujen že

Kar smo počeli včeraj, si danes nikjer ne smemo več privoščiti

Marko Bulc, predsednik Gospodarske zbornice Slovenije, na obisku v novomeški občini — Dogovorjena skupna akcija za 110-kilovotni daljnovod in napeljavo industrijskega plina

NOVO MESTO — Inž. Marko Bulc, predsednik slovenske gospodarske zbornice, se je 20. julija na obisku v novomeški občini dopoldne mudil v kolektivu delovne organizacije Kovinar v Novem mestu, obiskal pa je tudi Karla Željka, znanega inovatorja in zasebnega obrtnika, ki izdeluje električne in elektronske usmerniške naprave za izvoz. Popoldne je imel delovni pogovor s predsedniki izvršnih svetov starih dolenskih občin, z direktorji največjih delovnih organizacij ter predstavniki medobčinskih družbenopolitičnih organizacij.

Da postaja drobno gospodarstvo zares pomembno v družbi in dobi-

va tudi ustrezno družbeno skrb, dokazuje obisk predsednika republiške gospodarske zbornice v Novem mestu. Poleg tega se tu še ni zgodilo, da bi tak funkcionar zašel v mali obrtniški kolektiv družbenega sektorja, še manj pa k zasebnemu obrtniku na pogovor.

Zelo pomemben je bil popolnanski delovni pogovor gosta z Dolenjci. Obravnavali so položaj energetike na Dolenjskem, še posebej pa kritično oskrbo z električno energijo. Vsa industrijska proizvodnja je zdaj tako rekoč odvisna od ene same žice. Dogovorili so se za skupno regijsko akcijo, v kateri bi zahtevali napeljavo 110 kw daljnovoda na Dolenjsko, v prvi fazi pa vsaj načrte. O tem že več let razpravljajo na številnih sestankih, a dlje od idejnih projektov niso prišli. Pri tem naj bi pomagale v občinah pravkar ustanovljene skupnosti za energetiko.

Nič manj pomembna pa ni tokrat dogovorjena skupna akcija

Bohor spet oživel

Za dan vstaje obnovlje-partizanska tehnika

BOHOR — V globeli pod Zajesalami na Bohorju so se na otvoritvi obnovljene partizanske tiskarne France Prešeren 22. julija ponovno srečali nekdanji borci. Pridružili so se jim člani delovnega kolektiva tovarne Djuro Salaj, domačini s Senovega, mladinci in številni drugi občani z obeh bregov Save.

Med znanci iz partizanskih dni so borci prisrčno segali v roke Ivanu Luskerju-Dušanu, po katerem se je imenovala spomlad 1942 ustanovljena prva partizanska tehnika na Mangi pri Planini. Ta je pozneje delala v Podpeči, od 1944 naprej pa v soteski pod Zajesalami. Tedaj so jo poimenovali v tehniko France Prešeren. V njej je delalo 12 ljudi. Vodila jo je Vida Cimerman. Sovražniki so jo po izdaji februarja 1945 zažgali, osebe pa ujeli in zaprli. Pri umiku je šest borcev izgubilo življenje.

Pokroviteljstvo nad tehniko je zdaj prevzela krška tovarna celuloze in na pobudo tamkajšnjega aktivna ZB NOV so jo obnovili s prostovoljnimi delom in uredili dostop do nje. Pri obnovi sta sodelovali občinska in krajevna organizacija ZZB NOV Senovo, po od Srebotnega do Malega Javornika pa so urejali brigadirji Spominškega parka Trebče.

Osrednja občinska proslava v počastitev dneva vstaje je bila nato na bližnjih Ložcah, kjer je bil slavnostni govornik Silvo Gorenc. V kulturnem programu sta sodelovala pihalna orkestra iz Krškega in Senovega.

J. TEPPEY

Dolenjcev za plinifikacijo. Znano je, da je prvi vlak za napeljavo industrijskega plina pred leti odpeljal, ob novi priložnosti, ki se kaže čez nekaj let, pa ne kaže biti več ob strani. Dotlej naj bi bile končane vsaj priprave na domačih tleh. Predvideno je, da bo plin, verjetno s celjske strani, prišel čez Krško v novomeško občino, od tu dalje pa naj bi postopoma plinificirali še ostale občine. Ob tej priložnosti naj bi plin napeljali tudi v novomeška naselja, da bi lahko služil še zasebnim gospodinjstvom.

Predsednik Bulc je s sodelavcem dodobra spoznal tudi problematiko agroživilstva na Dolenjskem, pri čemer je pohvalil dosežene napredek v zadnjih letih, priporočal pa je vsem kmetijskim združenim, naj se poslovno tesneje povežejo z nosilci kmetijske proizvodnje, kot so Emona, Mercator, Kit in še kateri, ki bi bili sposobni vlagati v novo kmetijsko produkcijo. Prav tako je poudaril nujno krepitev pospeševalnih služb.

(Nadaljevanje na 2. strani)

Priznanja za praznik

82 nagrajencev za zasluge v ljudski obrambi

LJUBLJANA — Dan pred slovenskim praznikom vstaje so v prostorih republiškega sekretariata za ljudsko obrambo podelili 82 priznanj posameznikom, družbenim in delovnim organizacijam za prizadevano delo in posebne zasluge pri razvoju in uveljavljanju ljudske obrambe in družbene samozáščite. Priznanja je izročil republiški sekretar za narodno obrambo Martin Košir, ki je na svečanosti poudaril pomen nenehne pripravljenosti za obrambo miru in svobode.

Priznanja za prizadevano delo in posebne uspehe pri razvoju in uveljavljanju ljudske obrambe in družbene samozáščite so z območja, ki ga pokriva Dolenjski list, dobili: postaja milice Brežice in Dominik Pečarovič, Jurij Perko iz Črnomlja, Rado Pahulje iz Kočevja, Blaž Kolar iz Krškega, SGP Pionir, tozd Gradbena opravila iz Metlike, Rajko Gerdovič in Novlesov Lesni kombinat Straža iz novomeške občine, Ivan Jazbinšek in radioklub Amater JY 3DHP iz sevniške občine, Janez Kolenc in OŠ Zahodnodolenjskega odreda Mirna iz trebanjske občine ter Božidar Kočvar iz Pokrajinskega odbora za Dolenjsko.

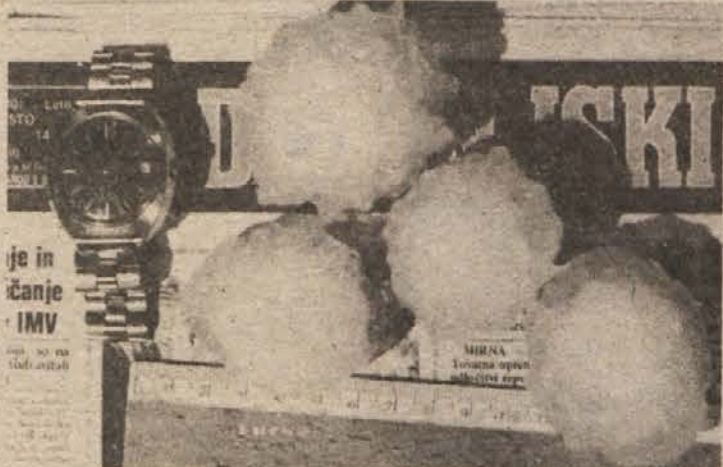
VREME

Nadaljevalo se bo toplo vreme z lokalnimi nevihtami v popoldanskem času.

FILMI V DOMU KULTURE

NOVO MESTO — Dom kulture Novo mesto bo 5. avgusta odprl svoja vrata po enoletnem premoru. V začetku bo pričel z delom s kino predstavami, ki bodo vsak dan ob 18. in 20. uri. Slavnostna otvoritev pa je predvidena za začetek septembra, ko bo dom v celoti nared.

(Nadaljevanje na 2. strani)

LEDENE „BOMBE“ — Takšne ledene „bombe“ je prejšnji teden sipalo neurje po nekaterih krajih na Dolenjskem. Na fotografiji so za primerjavo naslovna stran Dolenjskega lista, moska zapetna ura in trikotnik, da je velikost toče bolj razvidna. (Foto: MiM)

33. gorenjski sejem

kranj, 5. — 15. 8. '83

- velika ponudba in pregled blaga široke potrošnje po nižjih cenah in ostalih ugodnostih
- dostava, kreditiranje, razprodaje
- kmetijsko gozdarska mehanizacija
- tradicionalni zabavnoglasbeni sejmski večeri (vsak dan od 19. do 24. ure, ob sobotah do 01. ure)
- gostinske posebnosti: žar, morske ribe, domača vina
- bančne storitve — dinarske in devizne opravila na sejmju Beogradska banka

V boj zoper...

(Nadaljevanje s 1. strani)

letos marca. Sam pa ocenjuje, da kot funkcionar ne bi smel pristati na tako ponudbo, kajti občani vedenje funkcionarja drugače ocenjujejo kot obnašanje poprečnega občana.

Med drugim je bilo ugotovljeno, da so poulične govornice o nakupu IMV vozil za 1.2 milijona dinarjev, ki jih bo nemudoma zagotoviti ali pa odpovedati tretjo izmeno — Dokončati tudi naselje

Ko so v razpravi tehtali odgovornost tega moralnega prekriška, so izrecno poudarili, da je začeti boj proti privilegijem nasploh, ne pa samo proti avtomobilskim in tudi ne samo v Novem mestu. Tako stališče so zastopali zlasti mladi, medtem ko so borci v zvezi s tem menili, da ljudje z javno objavljenega spiska ne bi smeli imeti več zaupnice za opravljanje odgovornih dolžnosti. Prevladalo je naslednje stališče: gre za privilegij, ki pa vendarle nima take teže, da bi morali zahtevati odstopa.

V vsakem domačem okolju, od koder izhajajo ljudje s spiska, bodo po partijski liniji in osnovni organizaciji sindikata ocenjevali ravnanje člana. Na seji so menili, da je pri tem upoštevati še dosedanje ravnanje posameznih „privilegiranec“, ker se nekateri niso prvič pojavili na takem seznamu.

Predstavniki IMV so v tej zvezi menili, da ne bi bilo pošteno ob tokratni aferi posegati po „rezanju glav“, kajti v preteklih letih je ob ugodnih pogojih in tudi brez čakanja dobilo večje vozilo IMV morda 200 ali več ljudi od zveze in republike navzdol, pa se nikomur ni skrivil las.

RIA BACER

Kar smo počeli...

(Nadaljevanje s 1. strani)

V drugem delu srečanja z Dolenjci je Marko Bulc govoril o sedanjem družbenem in ekonomskem trenutku, ko se bodo razmere verjetno še zaostrovale, moramo pa biti nanje pripravljivi. Nekajkrat je poudaril, da bi bila kljub vsemu ta čas za gospodarstvo najbolj škodljiva apatija. Naglasil je tudi pomembnost združevanja deviz za nemoteno proizvodnjo v repoverigah, napovedal zaostritev v kreditno-monetarinem sistemu in povedal tudi stališče zbornice glede močno razpasene prodaje vsakovrstnih izdelkov samo za devize. „Vse, kar je sposobno za tuji trg, smo prisiljeni tja prodati, kar pa ostaja za domačo prodajo, naj bo občanom na voljo za dinarje. Izjema so izdelki, ki imajo pretežno vgrajene tuje dele.“

Marko Bulc je kot usmeritev, ki nakazuje izhod iz zdajšnjih težav poleg bitke za izvoz omenil še zmanjševanje režije od tozgov do posameznih ustanov, zmanjševanje obremenitev v gospodarstvu in združevanje amortizacijskih sredstev za manjše naložbe.

RIA BACER

Predlog za nova funkcionarja

NOVO MESTO — 20. julija je novomeška občinska konferenca SZDL sklenila predlagati zborom občinske skupščine, ki bodo zasedali 3. avgusta, razrešeno Francu Borsanu, predsedniku izvršnega sveta občinske skupščine, ki odhaja na novo dolžnost v IMV. Kot kandidata za novega mandatarja za sestavo izvršnega sveta pa so na predlog koordinacijskega odbora za kadrovska vprašanja pri SZDL potrdili Jožeta Suhadolnika, direktorja Zavarovalne skupnosti Triglav in dolgoletnega družbenopolitičnega delavca. Predlagajo, naj bi novi izvršni svet ostal v dosedanjih sestavi, za podpredsednika pa naj bi kandidiral Ivo Longar, direktor Iskre, tozd Napajalne naprave iz Bršljina. Taka stališča so bila potrebna na konferenci, dokončni predlog pa bo predstavnik SZDL posredoval delegatom vseh treh zborov novomeške občinske skupščine.

Preveč dela za sedem delavcev

ČRNOMELJ — V zadnjem času veliko govorimo o razvoju drobnega gospodarstva, zlasti pa o možnosti zaposlovanja v obrti. Eden od redkih tistih, ki ne sme več zaposlovati, čeprav bi to želel, je ključavničar Niko Vrlinič iz Črnomlja. Prijem delata po dva rezkalca in strugarja ter trije strojni ključavničarji.

„Delo imam zagotovljeno za skoraj tri leta naprej, zato se dodatne delovne sile ne bi branil,“ je povedal Vrlinič, ki izdeluje v glavnem ročne prireme, ročne stikalnice za drobno galanterijo, vse vrste transportnih vozičkov, razne izdelke za gradbeništvo, v kooperaciji s kranjsko Creino pa dele za kmetijsko mehanizacijo, ki jih izvažajo na Nizozemsko. „To so moji lastni izdelki. Vedno sem gledal, da bom delal tiste proizvode, ki jih v trgovini primanjkuje in tako sem imel vselej dovolj dela.“

Niko se je že pred desetimi leti povezal z mnogimi trgovinami v Sloveniji in tudi sosednji republiki, danes pa poleg Creine izvažata njegove izdelke, predvsem ročne stikalnice, tudi Metalka in Merkur. „Toda za to ne dobim nobenih deviz, čeprav moram jeklo s posebno kvaliteto za primče celo uvažati iz Avstrije,“ je potožil Vrlinič, ki tudi ni zadovoljen s količino bencina, ki ga dobiva. „Vse izdelke moram dostaviti v skladišča trgovin, za kar pa je bencina znatno pre malo. Če že toliko govorijo o razvoju malega gospodarstva, bi v naši družbi tudi tu morali bolj prisluhniti potrebam obrtnikov,“ je bil kritičen črnomaljski ključavničar, katerega izdelke so si doslej lahko ogledali tudi obiskovalci sejmov v Avstriji, ZRN in Jordaniji.

B. M.

Neurje...

(Nadaljevanje s 1. strani)

hmeljevega nasada, last KZ Krka iz Draškovca. Nastalo škodo ocenjujejo na preko 2 milijona. Precej strahu je bilo tudi v šentjernejškem obratu Iskre, kjer je veter odpiral okna in jih trgjal s tečajev, v Strešniku iz Dobruške vasi pa je bilo uničene nekaj opeke.

Svoje je mod neurjem opravila tudi strela, ki je udarila v gospodarsko poslopje Jožeta Šukljeta iz Lokvice 8. Poslopje je zgorelo do tal, ogenj pa je upeljal tudi manjši kozolec. Škodo so ocenili na 400.000 din. Vaščani so iz hleva rešili živino in nekaj pridelkov.

Na območju Žužemberka, med Ajdovcem in Mačkovcem, je vihar izruval smreko, ki je pretrgala daljnovid. Žužemberčani so bili dalj časa brez elektrike. Manj škode je bilo v Dolenjskih Toplicah in Novem mestu, kjer so izruvana drevesa ovirala promet. Zato pa je že v Šmarjeških Toplicah podrti električni drog povzročil nekaj teme; na Vinjem vrhu in Zalovičah je razkrivalo strehe in lomilo opeko. V ilustracijo o moči vetra zapišimo, da je vihar neko streho odnesel kar 25 metrov daleč na njivo! Najbolj sta jo skupili hiši Antona Blažiča in Jožeta Vovka iz Zalovič, saj jima je odneslo preko 500 opek. Sicer pa o podobnih škodah in razkritih strehah javljajo tudi iz Štravberka, Vrha pri Paki, kjer je ostala razkrita stanovanjska hiša, Malega Kala, Polhovice, da ne omenjamo vseh vasi in zaselkov.

O skupni škodi je zaenkrat še prerogodaj govoriti, saj komisije za oceno le-te še opravljajo svoje delo, vsekakor pa je škoda ogromna in ena največjih zadnjih nekaj let. Franc Hrstar iz Sela pri Koteljevem je slikovito povedal, da od vojnega bombardiranja sem česa hujšega še ni doživel.

B. BUDJA

Vprašaj nad tretjo izmeno

Za prehrano in prevoze brigadirjev v Suhi krajini manjka 1,12 milijona dinarjev, ki jih bo nemudoma zagotoviti ali pa odpovedati tretjo izmeno — Dokončati tudi naselje

ŽUŽEMBERK — V četrtek, 28. julija, se je sešel medobčinski odbor za pospeševanje razvoja Suhe krajine in zaskrbljeno ugotavljal, da brigadirsko naselje še ni dokončano, ima vrsto hujših pomanjkljivosti in da sta podražitev hrane in prevozov brigadirjev na delovišča izpraznila blagajno letošnje akcije.

Pred dvema letoma zgrajeno naselje z več barakami za žužemberško osnovno šolo je še vedno v gradnji, ker še ni bilo tehničnega prevzema, inšpekcija pa ugotavlja, da manjka zlasti strelodod, da ni končana zunanja ureditev, da gre še za vrsto napak pri električni napeljavi in podobno. Za vsa navedena dela bi bilo nujno zagotoviti 633.000 dinarjev, ki pa jih trenutno ni. Na seji odbora so se predstavniki vseh štirih občin — Novo mesto, Trebnje, Kočevje in Grosuplje — zavzeli, da bodo kljub hudemu pomanjkanju sredstev v lastnih proračunih ta denar zbrali.

Nič manj huda pa ni težava s pomanjkanjem sredstev za dokončanje letošnje zvezne mladinske akcije. Zaradi močno podražene goriva in prehrane so stroški narasli daleč nad 11-odst. povišanjem brigadirskega proračuna, kolikor so za letos zagotovili. V ta namen manjka za nemoteno delo v tretji brigadirski izmeni 1,12 milijona dinarjev. Tega po občinah ne bodo mogli zbrati, zato skušajo dobiti sredstva s pomočjo republiške konferencie ZSMS.

Na seji odbora so obravnavali še vprašanje tajnika tega odbora. Dolejš je posle opravljal Ivo Plut, ki pa je prevzel novo dolžnost in do zdaj še niso našli nadomestila zanj. Menili pa so, da brez tajnika ne bo mogoče poslovati, kajti naselje bi lahko oddajal dobrih 8 mesecev v letu drugim interesentom. Tajnik naj bi sodeloval tudi s posameznimi krajevnimi skup-

nostmi v nerazviti Suhi krajini in jim pomagal pri pripravi načrtov. Sredstva za plačilo tajnika bodo občine zagotovile, človeka pa bodo plačali, če bo delo opravil.

Ob tej priložnosti je bilo razgrnjeno tudi širše poročilo o dosedanjem uresničevanju načrta razvoja Suhe krajine. Dogovorili so se, da bodo pri planiranju od 1985 do 1990 poskušali doseči poprejšnjo uskladitev razvojnih načrtov med prizadetimi občinami. Ob poročilu so sklenili, da bodo izdelali nov popis razpoložljive delovne sile in pripravili študije o razvoju drobnega gospodarstva in turizma.

R. B.

SPOSOJENO TRNJE

— Naš problem je, kako se enotno boriti proti tistemu, kar je naša enotna slabost. (Iz Svijeta)

TUDI V AVGUSTU SEJA

NOVO MESTO — Uradne skupščinske počitnice so sicer predvidene za avgust, kaže pa, da si ponekod niti tega ne bodo mogli privoščiti. V Novem mestu so za 3. avgust sklicani vsi trije zbori občinske skupščine, dnevni red pa predvideva obravnavo uresničevanja družbenega plana občine, osnutek programa razvoja drobnega gospodarstva in poročilo o uresničevanju sklepov občinske skupščine v zvezi z motnjami v samopravilnih odnosih krajevnega informativno tiskarskega centra. Na tej skupni seji naj bi dali tudi razrešnico dosedanjemu predsedniku izvršnega sveta in izvolili novega. Po skupnem zasедanju bo sejo nadaljeval še zbor krajevnih skupnosti, da bi sprejel odlok o gospodarjenju z javnimi potmi. Zaradi pomembnosti dnevnega reda so delegacije še posebej opozorili, da je kljub dopustniškemu času zagotoviti sklepčnost.

Most bo spet povezoval

Priprave na obnovo porušenega mostu prek Kolpe pri Zuničih se bližajo koncu — Pomoč krajanov

ČRNOMELJ — Prebivalci krajevnih skupnosti Adlešiči in Prilišče—Vukova gorica v sosednji Hrvaški smejo končno zagotovo upati, da bo med obema krajema znova vzpostavljena vez preko Kolpe, ki je bila pretrgana, ko je narasla reka odnesla polovico mostu. V srednjeročnem načrtu črnomaljske občine ni gradnje mostu Zuniči—Prilišče, je pa v programu republiške skupnosti za ceste. Ker se program zaradi znanih težav s sredstvi ne uresničuje, sta izvršna sveta črnomaljske in dugoreške občine v sodelovanju s komunalnima interesnima skupnostma že preteklo leto začela akcijo za obnovo porušenega mostu.

Most je za prebivalce z obeh strani reke izrednega pomena zato, ker imajo v sosednji republiki največ, s Hrvaške pa se jih veliko vozi na delo v Adlešiče in Črnomelj. Le-ti so vezani na prevoz preko reke, ki je v zimskem času otež-

kočen in nevaren. Zaradi tega sta se sosednji občini odločili za skupno obnovo, vsaka od njiju pa bo zbrala polovico denarja. Dugoreška občina je že zagotovila svoj delež, črnomaljska pa bo poleg sredstev občinske komunalne skupnosti najela tudi kredit. Delež v denarju, delu in lesu bodo za most, za katerega so že izdelani načrti, prispevali tudi prebivalci obeh krajevnih skupnosti, za katere je ta vez izrednega pomena. Tako bodo člani okrog 280 gospodinjstev v krajevni skupnosti Adlešiči zbrali 2 milijona din, kar je desetina stroškov obnove mostu.

Z obnovitvenimi deli bodo začeli še letos, pri tem pa ni nepomembno, da program javnih del, ki ga financirajo s samoprispevkom, v črnomaljski občini ne bo okrnjen.

B. M.

Več brezposelnih

Vzroka za skrb še ni

RIBNICA — V ribniški občini trenutno čaka na delo 116 brezposelnih ali 26 več kot v istem obdobju lani. To glede na slovensko povprečje ni zaskrbljujoče. V občini je zaposlenih 3.700 ljudi. Delo išče 52 moških in 64 žensk. Med njimi je največ priučnih in s poklicno šolo. Brez dela je 21 srednješolcev, od tega 13 gimnazijcev; med višješolci sta dva socialna delavca in predmetni učitelj; med kadri z visokošolsko izobrazbo pa pravnik in farmacevt.

Delovne organizacije trenutno ne potrebujejo novih delavcev. Za svoje potrebe so običajno stipendirale same in zato ne zaposlujejo drugih. Predstavnica zavoda za zaposlovanje Nežka Hren pravi, da so kljub temu dobrodošli zdomci, saj so si na delu v tujini pridobili tudi potrebne delovne navade. Zanje bi se našla delovna mesta predvsem v Inlesu, Riku in Donitu.

Zanimivo j tudi, da sta med nezaposlenimi, prijavljenimi pri zavodu, tudi zakonca, mož in žena, ki sta brez dela.

M. GLAVONJIC

NAŠA ANKETA

Čeprav delavci v naši državi še vedno prejemo osebnih dohodke v dinarjih, pa so tisti občani, ki lahko plačajo blago z dinarji deviznega porekla, deležni posebnih ugodnosti. V zadnjem času pa so šli nekateri naši proizvajalci že tako daleč, da je moč kupiti njihovo blago le z dinarji-deviznega izvora. To je še toliko bolj zaskrbljujoče, ker je med temi artikli mnogo takih, brez katerih si težko zamisljamo sodobno življenje, npr. bela tehnika. Kaj o takšnem načinu, lahko bi rekli neke vrste izsiljevanju kupcev menijo občani?

STANE MATEKOVIČ, poslovodja prodajalne KZ Metlika: „Včasih smo v Italiji kupovali z dinarji, sedaj pa moramo doma plačevati z devizami! Naši izdelki bi morali biti plačljivi z dinarji, kajti sedaj vsi kupci nimajo enakih pogojev. Seveda se proizvajalci artiklov, ki jih je moč kupiti za devize, zagovarjajo, da devize pač potrebujejo. Zato pa bi bilo mogoče bolj pošteno, da bi ustvarili v Jugoslaviji legalni devizni trg, kjer bi lahko vsak kupil devize. Sicer tistega, ki želi kupiti blago, plačljivo z dinarji deviznega porekla, prav silijo v prekršek, saj mora najprej kupiti devize — na črno, seveda.“

STEFAN JAKŠEVAC, obrtnik iz Brezic: „Do hladilnikov, pralnih strojev in zamrzovalnih skrin pride le malo ljudi, saj jih zagotovo 80 odst. nima možnosti plačati z devizami. Kot obrtnik torbar imam sicer pravico do uvoza reprovromateriala za sto tisoč dinarjev, ne morem pa kupiti strojev, ki jih nujno potrebujem, a jih pri nas ne delajo. Nakup deviz, čeprav prepovedan, je edina pot do nekaterih izdelkov. To ni prav, saj so plače še vedno v dinarjih.“

VOJTEH ROGLJIČ, direktor sevnške obrtne zadruge Bohor: „Ne bi smeli dovoljevati prodaje naših izdelkov za devize. Navsezadnje bi lahko zahteval plačilo v devizah vsak, ki ponuja na trgu iskano blago, ter s tem še bolj siromašil naš dinar. To nikamor ne pelje!“

ANDREJ TOMŠIČ, uslužbenec Rika iz Ribnice: „Kako naj kupim belo tehniko, če nimam deviz? Da kupim devize na črnem trgu in s tem goljufam državo? Za devize bi morda — in še to le delno — prodajali le uvožene izdelke.“

STANE ZALOKAR, zaposlen pri Standardkonfekciji v Novem mestu: „Prav besen sem, če vidim v trgovinah štedilnike, pralne stroje in podobne nujne gospodinjstve stroje v prodaji za devize. To se je že preveč razpaslo, za delovne ljudi, ki se ne ukvarjajo s „švercem“, pa so ti predmeti nedosegljivi. Osebnih dohodkov dobivamo v dinarjih in za tako valuto naj bi tudi smeli kupovati, ali pa naj nam dajo plačo v markah.“

OBRAČUN ROCK FESTIVALA

NOVO MESTO — Organizatorji nedavne javne glasbene prireditve „Rock Otočec 83“, ki se je odvijala 2. in 3. julija na prostranem travniku na Otočcu, so pripravili zaključno poročilo. V obeh dneh se je prireditve udeležilo nad 3.000 mladih ljubiteljev tovrstne glasbe, prodano pa je bilo 1532 vstopnic in razdeljenih okrog 100 brezplačnih vstopnic gostom. Ostali so glasbo poslušali zunaj prireditvenega prostora ali pa so se izmuznili sicer številnim in dobrim redarjem. Vsem 13 ansambliom in

NIKO SKUBE, kmet iz Adlešičev: „Ni pošteno, da v dinarjih dobivamo plačo, kupovati pa moramo z devizami. Kaj pa bi bilo, če bi se tudi kmetje ravnali po logiki nekaterih naših proizvajalcev in prodajali pridelke in živino za devize? Kljub temu, da nekateri vztrajajo, da želijo plačilo izdelkov v dinarjih deviznega porekla, pa sem proti temu, da bi v Jugoslaviji devoltili občanom zakonito zamenjavo dinarjev v devize — če je pri nas uradna valuta dinar, naj potem zares velja tako.“

SILVA URSIČ iz Krškega: „Sedanja način preprodaje z devizami pride prav predvsem tistim, ki se znajdejo in se ne zmenijo kaj prida za predpise. Večina ljudi nima v tujini znanecv in sorodnikov, zato ostanejo v trgovini praznih rok. Trgovci bi morali nuditi vse blago tudi za dinarje, saj s sedanjo prakso povečujemo razlike med občani in omogočamo nekaterim privilegiran položaj.“

JOZE ŠTEFANIČ, predsednik OK ZSMS Kočevje: „Devizno nelikvidnost države nam lahko rešuje le večji izvoz in ne prodaja blaga občanom za devize. To je še posebno nepravilno do mladih družin. Domače proizvode bi morali prodajati le za dinarje. Doseči pa bi morali, da bi vsaka delovna organizacija, ki ima možnost, izvažala — tu naj bi bil izvor deviz.“

glasbenikom, ki so tokrat nastopili, so plačali samo dejanske stroške, ki so znašali 104.780 dinarjev, za ozvočenje, plakate, davek, prenočišča, zavarovanje in ostalo je šlo še precej denarja, tako da skupni stroški prireditve znašajo 592.501 dinar, medtem ko je bilo prihodkov le 553.850 din. Negativno razliko, ki znaša -38.651 dinarjev, bodo po sklepu mladih pokrivali drugi zunanji nosilci prireditve. Slišati je, da dajejo tudi iz svojega zepa.

Zetev je končana, že štejejo vreče

V štirih dolenskih in treh posavskih občinah je bilo do 20. julija odkupljenih 3.421 ton pšenice, odkup pa še traje – Marsikje je bila akcija znatno uspešnejša od lanske – Večji od lanskih so tudi hektarski pridelki

Pridelava hrane je kot ena najpomembnejših nalog v zdajšnjem ekonomskem in političnem trenutku označena v vseh dokumentih, še posebna pozornost pa je posvečena pridelavi pšenice. Ker je zetev pravkar minila, smo v vseh devetih občinah zbrali podatke o uspehih te akcije, ki ni več v domeni samo kmetij-

skih delovnih organizacij, ampak jo spremljajo in ji pomagajo tudi v izvršnih svetih občinskih skupščin in v Socialistični zvezi.

NOVO MESTO: PLAN SE NI IZPOLNJEN

Novomeščani so po republiškem setvenem planu dobili zadolžitev oddaja 2200 ton pšenice, kar so že na začetku šteli za pretirano in težko dosegljivo glede na to, da se pred tremi leti tržnih presezkov pšenice sploh ni bilo. Bilo pa je sklenjenih 886 pogodb s kooperanti zasebniki za oddajo 780 ton pšenice, medtem ko so v družbenem sektorju – v zadrudnem tozdu Brazda – zasejali 225 hektarov in v kmetijskem šolskem centru Grm 8 hektarov /

Zetev je bila končana 16. julija, želo je 37 kombajnov, ki so se često pokvarili, primanjkovalo je tudi žice za vezivo za kosilnice, ne glede na težavo pa je bilo do 20. julija odkupljenih 686 ton pšenice od zasebnikov in oddanih 1200 ton s strani družbenega sektorja. To pomeni za 68 odst. večji uspeh kot ob lanskem letu, vseeno pa republiški plan še ni povsem izpolnjen. Računajo, da bo nadaljnji odkup navrgel še nekaj ton pšenice, kajti v mirnopedskem in subokrajinskem okolišju bodo odkupovali po mlačvi.

Najuspešnejši so bili v TZO Sentišterju, kjer so doslej oddali 320 ton pšenice in izpolnili plan s 112,3 odstotki, med zasebniki pa sta se izkazala v skupnosti združenja kmeta Kos in Franko iz Orehovice, ki sta oddala 45 ton pšenice, med posamezniki pa je bil najboljši Jože Blažič z Zihovega sela z oddanimi 8 tonami pšenice.

Poprčen hektarski pridelok je v družbenem sektorju znašal nekaj nad 5 centov, v zasebnem pa okrog 3.200 kilogramov pridelka na hektar.

BELA KRAJINA: ENKRAT VEČ KOT LANI

V metliški kmetijski zadrugi so do 20. julija odkupili 285 ton pšenice od zasebnikov, ob setvi pa so sklenili z zasebniki pogodbe za 154 hektarov pšeničnih posevkov, medtem ko so 10 hektarov s pšenico zasejali v lastni zadrugi proizvodnji.

Dosedanji odkup kaže, da bo akcija enkrat uspešnejša kot je bila lanska, menijo, da so „dali vse od sebe“, vendar pa se utegne zgoditi, da republiški plan – zadolženi so bili za 317 ton pšenice – le ne bodo povsem zadostili. Tudi na metliškem območju je poprčen hektarski pridelok pri zasebnikih znašal med 30 in 35 stotni, v družbenem sektorju pa nad 50 stotov na hektar.

Na območju črnomeljke zadruge, kjer so lani odkupili vsega 200

ton pšenice, je letos glede tega tudi velik napredek. Odkupljenih je že okrog 330 ton pšenice. Zadruga je z zasebniki sklenila 360 kooperantskih pogodb za setev na 280 hektarih zemlje, v družbenem sektorju pa so posejali s pšenico 10 hektarov. Pšenice so s polj pospravili s pomočjo 24 kombajnov, vendar menijo, da je bila ponekod zetev prezgodnja, saj je bila pšenica ob spravilu še vlažna. Tudi v tej zadrugi odkup še traja, dosedanji uspeh je že domala enkrat večji od lanskega, pa spet nastaja vprašanje, ali bodo lahko odkupili vseh 400 ton, kolikor so po republiškem planu zadolženi.

KOČEVJE, RIBNICA: NI ODKUPA

Medtem ko se po ostalih občinah ukvarjajo z rezultati zeteve, na kočevskem in ribniškem območju glede tega nimajo posebnih skrbi, kajti med zasebniki sploh ni zanimanja za pogodbeno pridelovanje pšenice, četudi so v prepričevanje vložili znatno delo.

Kot poročajo iz Združenega kmetijsko-gozdarskega podjetja Kočevje, sploh niso sprejeli obveznosti iz republiškega setvenega plana, cenijo pa, da je v občini zasejanih s pšenico okrog 36 hektarov površin, vendar jo bodo kmetije porabili sami.

Podoben je položaj na območju Kmetijske zadruge Ribnica, kjer nimajo sklenjene z zasebnimi kooperanti niti ene pogodbe za pridelavo pšenice, čeprav so sprejeli po republiškem setvenem planu obveznost za setev na 10 hektarih. Že dve leti poizkušajo kmetje nagovoriti za odkup, pa ni ne uspeha ne odkupa, čeprav cenijo, da je bila pšenica požeta na najmanj 80 hektarih površin.

TREBNJE: VEZIVO Z ZAMUDO

Na območju Kmetijske zadruge Trebnje so se med žetvijo srečevali z dokajšnjimi težavami, ker ni bilo pravočasno veziva za snopvezalke, nagajalo je deževje, vendarle gre „pšenična“ akcija uspešno h koncu. Po planu naj bi oddali 356 ton pšenice, in to bodo zmogli. Pogodbeno je bilo v zasebnem sektorju zasejane pšenice na 208 hektarih in še na 14 hektarih v lastni proizvodnji. Odkup je doslej navrgel 70 ton pšenice, ni pa bojzani, da ne bo ves predvideni tržni presežek prišel v zadrugo.

POSAVJE: ODKUP SE NADALJUJE

Mercator – Kmetijski kombinat. Sevnica je doslej odkupil 90 ton pšenice, vendar odkup še traje. Po republiškem planu naj bi oddali v tej občini 150 ton pšenice, sklenjenih so imeli 120 pogodb za pšenico, posejano na 500 hektarih v zasebni lasti in za 7 hektarov posevkov v družbenem sektorju. Letošnja akcija je približno na enaki ravni kot lanska, s tem da so vložili vanjo še več napora; saj so ljudje iz zadruge stali domala za vsakim kombajnom, ki je žel, in sproti podstavljali vreče.

Pri brežiški Agrariji je letošnji setveni plan (po republiškem razdelitniku) znašal 300 hektarov, od tega naj bi samo zasebni sektor kmetijstva oddal 300 ton pšenice v odkup. Četudi odkup še traje, je bilo že doslej odkupljenih 300 ton pšenice pri zasebnikih in 280 ton v družbenem sektorju. Menijo, da bo letošnja zetev zagotovo izpolnila pričakovanja.

V krški občini so odkupili že več kot 510 ton pšenice, posebej pa kmetovalce obveščajo o nadaljevanju odkupa, ki bo trajal do

konca avgusta. V oddaljenih in višjih krajih, kjer niso mogli žeti s kombajni, so želi s snopvezalkami; zdaj je pšenica v kozolcih in čaka na mlačev, šele potem jo bodo kmetije odprodali zadrugi. V zamenjavo dajejo tudi koruzo, kar je za mnoge posebej dobrodošlo. Imeli so sklenjenih pogodb za setev na 250 hektarih pri zasebnikih, 170 hektarov s pšenico pa so zasejali v družbenem sektorju kmetijstva. Republiški setveni plan navzlic lepemu uspehu ne bo dosežen, kar so vedeli že na začetku akcije.

Eno k drugim: kmetijci zahtevajo, da so ob setvi in žetvi dali vse od sebe, rezultati pa so povsod precej boljši od lanskih. Če upoštevamo, da so tudi pridelki na hektar večji od lanskih, si je v prihodnjih letih nadejati, da bo pšenice še več in da bo lastna oskrbljenost s kruhom bistveno boljša.

R. BAČER

Dotadni zaslužek

Kumarice za kamniško Eto

RACICA – Prvotno so gojili kumarice za vlaganje v kamniški Eto le v okolici Studenca v sevniški občini. Letos imajo nove pridelovalce tudi na območju krajevnih skupnosti Boštanj in Loka. Tovarnjak sevniškega Kmetijskega kombinata (Mercator) jih je minul teden pobiral drugič.

Mila Gričarjeva iz Račice je najprej nameravala na njivi, kjer rastejo sedaj hibridne vrste teh kumaric, posaditi koruzo. „Eta odkupje I, II in III vrsto, pri čemer prvovrstne ne smejo presežati šest centimetrov v dolžino.“ Opozarja na najstarejši vsakodnevni pobiranje. „Zrasejo dobesedno čez noč“, pravi. Ravno zaradi obriranja tudi meni, da sedanjih štirih arov pod kumaricami ne bo povečevala.

Bo kaj posnemovalcev? Mila odgovarja, da je vprašani in zanimala kar dovolj. Ob letu bo verjetno tovarnjak dobil nove vmesne postaje, saj se bodo za kumarice

Mila Gričarjeva

po vsej verjetnosti odločili še novi pridelovalci. Uspešni bodo zlasti tam, kjer je dovolj prirodnih rok za vsakodnevno pobiranje drobnih kumaric, ki so tudi najboljše plačane.

A. Z.

EN HRIBČEK BOM KUPIL...

Ureja: Tit Dobersek

Gniloba grozdja

V strokovni reviji „Sodobno kmetijstvo št. 7–8/83“ je prof. dr. Stojan Vrabl s višje agronomske šole v Mariboru napisal zelo poučen članek o preprečevanju gnilobe grozdja. Ker to strokovno revijo berejo le redki naročniki, člani društva kmetijskih inženirjev in tehnikov, pretežno večina vinogradnikov pa ne, naj ta članek v Dolenjskem listu ponatisnemo.

Članek prof. dr. Vrabla se glasi!

PREPREČEVANJE GNILOBE GROZDJIA

Gniloba grozdja, ki jo povzroča siva plesen (*Botrytis cinerea*), je že daj časa predmet velikega zanimanja vinogradnikov in vinarjev (kletarjev). Odvisno od razmer, v katerih se siva plesen razvija, je mogoče izgnilega grozdja dobiti problematične mošte, ki povzročajo kletarjem celo vrsto težav in preglavij, ali pa visoko kakovostna vina – t. i. pozne trgatve (v tem primeru je glivica koristna).

Gliva lahko bistveno zmanjša kakovost moštov iz belih sort grozdja, se posebej pa iz rdečih, zmanjša pa tudi količino pridelka. Izgube pridelka so odvisne od časa in jakosti pojava glive in lahko znašajo od 10 do 40 %, v daljšem povprečju pa od 15 do 20 %. Na zmanjšanje pridelka vpliva tudi gniloba pecljev, zaradi katere odpade precej grozdja (pred dozorevanjem), to pa je kisle in večno, mnogokrat se ga sploh ne splača pobirati.

VZROKI ZA POJAV BOLEZNI

V sodobnem pridelovanju grozdja je siva grozdna plesen še posebej nevarna, ker se močneje in pogosteje pojavlja. Nemški strokovnjaki navajajo za to naslednje vzroke:

- vodno večja uporaba selekcioniranega sadilnega materiala, iz katerega dobimo bujne trse z velikim pridelkom in s kompaktno zbitim grozdjem;
- uporaba bujnih ameriških podlag;
- bogata in bolj usklajena prehrana vinske trte, ki pospešuje bujno rast;
- uporaba nekaterih blagih organskih fungicidov, ki ne vpliva

vajo zaviralno na rast mladik, listja in grozdja, pa tudi ne na samo glivo, nekateri izmed teh fungicidov pa sivo plesen celo pospešujejo.

Posledica omenjenih dejavnikov so bujna rast in veliki pridelki, kar povzroča pri skoraj vseh sortah večjo občutljivost za sivo grozdno plesen. Posledica bujnosti je nastanek izjemno ugodnih mikroklimatskih razmer za glivo, ker se v takih trsih grozdje in listje po dežju dolgo časa ne posuši, to pa ustreza glivi, ki v takih razmerah lahko postane parazit, čeprav je po svojem bistvu bolj saprofitske narave. Delno k temu pripomorejo tudi novejša vzgojne oblike in opušanje ali zamujanje z nekaterimi opravili (pletav, trganje zalistnikov, vrsičkanje).

Znano je, da siva plesen lahko napada vse organe vinske trte ves čas rasti. Že spomladi, kmalu potem, ko trsi odženejo, lahko okuži mladice. Nato se lahko tudi močneje pojavi gnitje kabrnkov (grozdličev), še posebej v zelo bujnih in z dušikom preveč gnojnih vinogradih. Včasih povzroča siva plesen tudi gnitje daljših mladik na kolencih. Bolezenska znamenja na listju so manj znana in se kažejo kot svetlorjave orkoglaste pege.

Najbolj izraziti so pojavi sive plesni na grozdju

V času bujnega razvoja grozdja se okuže manj pogosto zaradi voščnega oprha, ki obdaja jagode in zaradi katerega voda z njih hitreje odteče. Do okužbe lahko pride, kadar se jagod držijo ostanki cvetov. V tem času pa se lahko okužijo že peclji grozdličev.

Dozorevajoče jagode so najugodnejša hranilna podlaga za glivo, še posebej če so mehansko poškodovane. V razmerah, ko so jagode dolgo časa mokre in ob ustreznih temperaturi, lahko gliva postane parazit in vdira v jagode tudi skozi neraneno kožico s pomočjo posebnih gumastih oprjemalnih organov in sidrastih tvorb. Troši (glive) še posebej ugodno kalijo v vodi, v kateri je raztopljena majhna količina sladkorjev, ki jih izločajo jagode zaradi razlik v osmotskem tlaku. Večja nevarnost za jagode se prične, ko dosežejo 4 do 5 % sladkorja in se s stopnjevanjem sladkorne stopnje vedno bolj povečuje. Pri 60 do 80 Oechsletja

se lahko prične pojav zlahke gnilobe, ki v toplih in suhih jeseh bistveno pripomore k izboljšanju kakovosti belih vin. (Dalje prihodnjic)

Kmetijski nasveti

Novost – breztrnata robida

Prav nevhvaležno je lahko karkoli svetovati našim ljudem, ki postajajo podobni Kitajcem, pri katerih velja pregovor, da je več vredno enkrat videti kot stokrat slišati. Svoji čas so kmetijski pospeševalci že propagirali pridelovanje malin, vendar se je zaradi nekaterih razočaranj vse skupaj uneslo. Vendar le pri nas, pa denimo, v Srbiji, v okolici Valjeva, kjer gojijo zdaj ne samo sorto valjevsko na, reci in piši, 1000 ha površin.

Kakorkoli, dejstvo je, da so maline in robidnice, že daj časa ena najbolj iskanih sadnih vrst, za njimi povprašuje zlasti predelovalna industrija. Slišati je celo napotke, naj pri nas zaradi obilice vina ne bi več vinogradniških leg uporabljali le za vinograde, marveč tudi za sodobno pridelovanje malin in robidnic. Nekateri tako tudi že delajo.

Neizpodbitno dejstvo je, da je tudi vzgoja malin, zlasti pa robidnic, v zadnjem desetletju v svetu zelo napredovala. Vzgoja novih ameriških debeloplodnih, zelo rodovitnih in kar je zelo pomembno – breztrnatih robidnic je prinesla pravi preobrat na tem področju. Po evropskih deželah so se začeli širiti novi nasadi sort thornless evergreen, thornfree, dirksen thornless in še nekaterih, ki so uspešno nadomestile dotlej najboljše sorte himalaja, preveč občutljivo za zimsko pozebo pa tudi premalo trpežno za prevoz.

Z novimi sortami so z uspehom poskusili tudi v Slovenskih goricah, kjer je, tako kot pri nas, dosti slabših vinogradniških leg, ki bi jih robidnice izkoristile bolje kot vinska trta. Za zlahke robidnice je prav tako kot za trto potrebna žična opora, vendar se na večjih višinah, kamor se popenjajo rodna stebala. Brez večjih naporov je mogoče doseči pridelok 20 ton robidnic na hektar, to so dokazali že tudi pridelovalci v Srbiji, ki so se oprijeli novosti. Kdo bo pa pri nas dal praktični zgled?

Inž. M. L.

ŽE DOLGO NE TAKO – Kombajni so imeli letos dela kot že nekaj let ne toliko. Po vsej Dolenjski, Beli krajini in Posavju so poželi lepo letino zlatega zrnja, s katerim je že od nekdanj povezana čarobna beseda – kruh. (Foto: MiM)

ZBOR BELOKRANJSKIH VINOGRADNIKOV

V nedeljo, 7. avgusta, ob 15. uri bo v Dračjih zbor Društva belokranjskih vinogradnikov. Program za to srečanje je razdeljen na strokovni in zabavni del. O kletarstvu bo predaval mag. Dušan Terčelj. Na zboru bodo tudi pospeševalci kmetijskih zadrug iz Metlike in Črnomlja.

I. Z.

I. Z.

Romi zadovoljni s predstavnikom

Romi iz vseh petih naselij v metliški občini podprli Janeza Pretnarja, člana komisije za romska vprašanja pri socialnem skrbstvu — Odgovor Tomu Hudorovcu

METLIKA — Skoraj vsi Romi, ki živijo v metliški občini — bilo jih je okrog 100, so se pretekli teden zbrali v romskem naselju „Gaugenhrib“ pri Primostku na sestanku. Sklical ga je Janez Pretnar, ki je pred kratkim kot predstavnik svoje etnične skupnosti postal član komisije za vprašanja Romov pri metliškem socialnem skrbstvu. Želel je dobiti odgovor vseh Romov na vprašanje, ki ga je v pretekli številki Dolenjskega lista postavil Tomo Hudorovac iz Križevske vasi: „Kdo naj bo predstavnik Romov?“

„Res je, kar očita Hudorovac, da sem za člana komisije tako rekoč postavljen in ne izvoljen. Socialna delavka Milica Janžekovič me je že lani vprašala, ali bi hotel zastopati Rome, in ko me je letos vprašala znova, sem odgovoril, da bi želel biti le predstavnik naselja v Gradcu, kjer živim. Po mesecu dni pa sem že dobil odločbo.“

Sicer so Romi sami povedali, koga želijo za svojega delegata in zakaj se z Milanom, Hudorovčevim bratom, ne strinjajo. Predvsem jih je zanimalo, zakaj Tomo predlaga svojega brata, ki neče biti Rom, se noče vtikati v romske probleme, se z njimi ne pogovarja, skratka, ki se je povsem ločil od Romov. Kako naj zastopa Rome človek, ki nima z njimi nobenih stikov, so se spraševali na petkovem sestanku, pri tem pa soglasno zatrdili, da je prav Pretnar tisti, ki najbolj pozna probleme v njihovih

naseljih in ki bo najlaže prenašal njihova mnenja komisiji.

Janez Pretnar: „Če so se na socialnem skrbstvu odločili, da postanem član komisije za romska vprašanja, so že vedeli, zakaj tako.“

Marjan Tudija, edini, ki je letos sprejel delo na železnici, je bil

prepričan, da bodo odlej večkrat sami pripravili sestanke, na katerih se bodo pogovorili, kako reševati vprašanja Romov in tako ne bo več nepotrebnih vrst, ki so se doslej večkrat vile pred vrati pisarne socialnega skrbstva. „Sedaj, ko imamo delegata, bomo vsaj vedeli, kdaj in kaj se bo odločalo o Romih, imeli pa bomo tudi pregled na tem, kam gre denar, namenjen za reševanje romskih vprašanj. Doslej se je vse prevečkrat razpravljalo o Romih, ne da bi bili le-ti zraven,“ je bilo slišati pripombe.

Slavo Hudorovac iz Kanžarice, Pretnarjev brat, ki se je že pred leti vključil v družbenopolitično življenje v krajevni skupnosti in črnomaški občini, je bil skupaj z ostalimi ogorčen nad izjavo Toma, češ da socialno skrbstvo z njegovim denarjem zalaga za delo sposobne Rome. „Morda tudi sedaj nekateri mislijo, da bo imel Janez od te svoje funkcije koristi, a ker delo v takšni komisiji poznam iz črnomaške občine, lahko rečem, da bo imel predvsem težave z Romi. Sicer pa naj se Metličani zgledujejo po Črnomašcih, kjer gledamo, da najprej pomagamo tistim, ki so si tudi sami pripravljeno pomagati,“ je iz svojih bogatih izkušenj povedal Slavo Hudorovac ter opozoril prisotne, da jim Pretnar sam ne bo mogel pomagati, ampak bodo morali najprej pokazati lastno iniciativo.

M. BEZEK

Odgovornost za oskrbo najbrž ni nikogaršnja

Novomeška občinska konferenca SZDL kritično o trgovini, saj oskrba ni slaba samo v zadnjem času — Pereče zaposlovanje mladih in pripravnikov

NOVO MESTO — 20. julija so na novomeški občinski konferenci SZDL ob ocenjevanju uresničevanja družbenega plana in gospodarskih rezultatov v letošnjem letu govorili zlasti o pomanjkljivi oskrbi. Po informaciji, da v trgovinah trenutno ni sladkorja v glavnem zaradi malomarčnosti trgovcev, so menili, da je treba tudi v takih primerih odgovorne klicati na odgovornost.

Medtem ko so bili člani konference, ki so ji prisostvovali tudi člani občinskega družbenopolitičnega zbora, po občirni razlagi dobrih in slabih strani uresničevanja družbenega plana občine v besedah bolj skopi, so se razvili v pripombah čez oskrbo na splošno. Posebno kritično je bilo prejšnji konec tedna v edini bršljinjski samopostrežni prodajalni, kjer za nekaj tisoč krajanov ni bilo koščka mesa na prodaj. Oskrba pa je po mne-

nju razpravljalcev slaba, in ne samo v tej trgovini, marveč sploh v Novem mestu.

Pri tem ni vzrok samo pomanjkanje prostora, ampak so omenjali še malomarnost, saj ni razumljivo, da blago, ki ga v Novem mestu zamažajo isčeš, brez težav dobijo v kateri od sosednjih občin, tudi manjših. Da so trgovine v mestu trenutno brez sladkorja, še ne pomeni, da tega blaga res ni, ampak da ga niso pravočasno nabavili ali pa da se jim ni ljubilo pripeljati sladkor v vrečah tehtati in pakirati v manjših količinah. Taki primeri občane po nepotrebnem spravljajo v slabo voljo, ko so časi zanje že tako dovolj hudi.

Konferenca je opozorila še na zaposlovanje mladih, posebno pripravnikov, bodočih strokovnjakov, ker po zdajšnji praksi sploh nimajo dovolj možnosti pridobiti potrebne izkušnje, da bi lahko konkurirali na razpisih za stalno zaposlitev.

R. BAČER

ŽE TRETJI OPTIK — Prejšnji teden je bil na Glavnem trgu ponovno odprt lokal urarja Matije Wachterja, ki je nekaj časa delavnico preurejal in posodabljal. V istih, vendar razširjenih prostorih je z najsodobnejšo opremo začel optično dejavnost še Aleš Wachter. Ker je to že tretji optik v Novem mestu, bo poslej za kratkovidne in dalekovidne dobro poskrbljeno.

SPET KOPALCI V MESTU — V delu Krke, ki obliha mesto, nekaj let ni bilo videti kopalcev, ker se ljudje boje umazanije. Ob nedavnih izredno vročih dneh pa so je več ljudi spet kopal v Ceglinski, ob Portovalu pa ob obeli, jezovih v mestu. Od Mačkoveca dalje pa je Krka sploh dobro obiskana. Doslej ni bilo slišati, da bi kdo zavaljo kopanja v Krki obolel.

Ena gospa je rekla, da so peki ob 22. juliju poskrbeli za slabo voljo polovice meščanov. Dan poprej po 12. uri ni bilo nikjer dobiti kruha, ker so ga enostavno nehali peči. Najbrž po pogovoru: „Kaj nam pa morejo...“

Sprehod po Metliki

POLDE BIBIČ IN IVO SERDAR BOSTA nastopila 6. avgusta ob 21. uri na grajskem dvorišču v Metliki. Prvi bo pripovedoval „Debele zgodbe Petra Fuleža“, drugi pa se bo predstavil z „Desetimi obrabi Iva Serdarja“. Predstavi sodita v okvir metliških kulturnih prireditev, ki jih pripravlja občinska Zveza kulturnih organizacij. Vstopnina bo 100 dinarjev, kar gotovo ni pretirano, upoštevati pa moramo tudi to, da so bile vse dosedanje prireditve na grajskem dvorišču brezplačne. Vsi, ki bodo prišli gledat Bibiča in Serdarja, se bodo lahko pred predstavo in po njej okrepčali v grajski kleti.

MED METLIČANI JE VSE VEČ NAVDUŠENIH ČOLNARJEV, ki porabijo del svojega dopusta za veslanje od Oslinice do Metlike. To pot opravijo v štirih ali petih dneh, navadno se ustavijo v Brodu na Kolpi, v Dolu pri Starem trgu, na Vinici ter v Adlešičih. V teh krajih tudi prespijo ter se oskrbijo s hrano. Najprimernejši za takšno pot so Elanovi plastični čolni, z gumijastimi bišlo bolj težko. Čolnarji so vedno znova navdušeni nad lepoto Kolpe, najboljši pa so veseli, ko vidijo, da Kolpa še ni onesažena.

Črnomaški drobir

SPORTNIKI, V BUTORAJ! — V nedeljo, 31. julija, bo v Butoraju spet živo kot le kaj, saj pričakujejo, da se bo na 4. športnem srečanju, ki ga pripravlja domače športno društvo, zbralo 30 ekip iz vse Bele krajine in celo sosednje Hrvaške. Organizatorji želijo, da se bo vsa ta množica pomerila v malem nogometu, vlečenju vrvi, streljanju z zračno puško in metu bombe do večernih ur, zato so se odločili, da začnejo srečanje ob 9. uri.

SILITEV ČRNOMALJCEV — Črnomašci so v teh vročih poletnih dneh, zlasti pa ob koncu tedna kot izumrl. Če že ni pri hiši avtomobila, pride prav tudi kolo ali avtobus, da se odpeljejo pohladiti k (prejtopi Kolpi, saj se v umazani Lahinji nihče ne upa več kopati. Za razgibanje kopalcev pa znajo poskrbeti tudi prebivalci obkolpiških vasi, ki ob koncu tedna pripravijo veselice in ples, iztržijo kakšen dinar ter se tako, hote ali nehoče, vključujejo v (skromno) belokranjsko turistično ponudbo.

NOČNI KOPALCI NE ODNEHAJO

Delaycem v kopalščih v Dolenjskih in Šmarjskih Toplicah povzročajo največ težav nočni kopalci. Niti milničniki ne morejo pregnati „ilegalnih“ obiskovalcev, ki ponoči iščejo poti prek mreže. Verjetno so si nekateri v teh vročih poletnih dneh, ko je posebno ob nedeljah in praznikih v bazenih strašna gneča, zaželeli malo mira in prostora pri kopanju. Ali pa gre za mlade objestneže, ki z vdiranjem potrjujejo svojo držnost?

Rešitev v domačih vlaknih

Skoraj polovica tkanin, izdelanih iz preje Novoteksove predilnice v Metliki, gre v izvoz — Bo pomanjkanje deviz za nakup volne ustavilo del proizvodnje? — Zaposlili nove delavce

METLIKA — Četudi si v Novoteksovem tozdu Predilnica v Metliki prizadevajo, da bi bili čim manj odvisni od uvoza, pa je zaradi uvoza volne in rezervnih delov ter deviznih sovlaganj v doma-

či poliester njihova uvozna odvisnost 70-odstotna. Če se bodo uresničile napovedi o zmanjševanju deleža deviz s katerimi bodo lahko razpolagali izvozniki, se v metliškem Novoteksu boje, da bo moral del proizvodnje obstati.

zadnje bodo težave občutili tudi delavci v predilnici, saj bodo tako prejeli le 70-odstotni osebni dohodek; ta je že sedaj kljub trizmeneskemu delu nizek, saj je v prvem polletju znašal okrog 13.000 din, čeprav so proizvodnjo v primerjavi s prvimi šestimi meseci lani povečali za 5, izvoz pa za 10 odst.

Prav zaradi tega in zaradi povečane tempa dela (nemakokrat so morali delati ob nedeljah) so se nekateri delavci, ki imajo kmetije, odločili ostati doma. S tem so v tozdu lahko zaposlili nove delavce, predilnica pa je eden tistih tozdo v občini, kjer je v letošnjem letu našlo zaposlitev največ ljudi, kar 20.

B. M.

Razvoj kmetijstva šepa

V črnomaški občini letos dobro gospodarili — Poudarek kmetijski proizvodnji — Zaposlovanje uspešno

ČRNOMELJ — Gospodarska gibanja v črnomaški občini so bila v prvem polletju letos zadovoljiva, so menili na nedavni seji vseh treh zborov skupščine občine. Po začetnih težavah dobivajo delovne organizacije dovolj naročil, tako da ocenjujejo, da bo proizvodnja dosegla planirano stopnjo rasti, finančni rezultati pa bodo ob polletju gotovo boljši od načrtovanih, čeprav pri tem ni zanemarljivo, da je letošnja stopnja inflacije ocenjena že na 30 odst.

Kot so poudarili delegati, bo veliko pomembnejše, da bodo dosegli večji delež za akumulacijo, da bodo tako lahko več vlagali v osnovna sredstva ter uresničili postopno sanacijo obratnih sredstev. Manj zadovoljni so v Črnomašju z rastjo kmetijske proizvodnje, saj se resolucijska naloga za večjo pridelavo hrane, ki določa, naj bi v

Sloveniji leta 1985 pridelali 85 odst. potrebne hrane, uresničujo prepročasti. Pri nekaterih proizvodih, kot je npr. mleko, ugotavljajo celo nazadovanje. Zato bodo v kratkem opravili temeljito analizo, ki bo ugotovila, kje so vzroci za manjšo proizvodnjo. Čeprav se na nekaterih področjih v kmetijstvu že kažejo premiki, kot so komasacije in organiziranje pašnih skupnosti, pa se v občini zavedajo, da bodo morali relativno ugodne možnosti za razvoj kmetijstva boljše izkoristiti.

Kar zadeva investicije, nekateri delovne organizacije v občini že razmišljajo in iščejo možnosti v novih proizvodnih programih, ki bodo s svojimi izdelki zadovoljevali zlasti konvertibilni trg. V Črnomašju uspešno rešujejo tudi problematiko zaposlovanja, saj se brezposelnost ne večja, ampak na nekaterih področjih celo primanjuje delavcev.

B. M.

Več gasilskih praznovanj

Gasilci iz Ajdovca, Kamenc in Rateža so slavili — Gasilski domovi namenjeni različnim potrebam

RATEŽ, AJDOVEC, KAMENEC — Konec tedna je minil v znamenju gasilskih slavij v novomeški občini. Gasilska društva iz Ajdovca, Kamenc in Rateža so slavila obletnice svojih ustanovitve, razvijanje praporov in otvoritve gasilskih domov.

Ze v soboto, 23. julija, so praznovali desetletnico obstoja gasilci rateškega društva, ki so med slovesnostjo razvili prapor in odprli gasilski dom. Prapor je razvil predstavnik sisa za varstvo pred požari Gazvoda, odlikovanja je podelil predstavnik občinske gasilske zveze Rudi Nanger, medtem ko je ključec novega doma predal gasilec predstavnik KS Brusnice Matež Franko. Za kulturni del slovesnosti so poskrbeli mladi iz Rateža, ženski pevski zbor iz Brusnic in novomeška gasilska pihalna godba.

V nedeljo, 24. julija, so slavili desetletnico delovanja in slovesno odprli gasilski dom tudi gasilci iz Ajdovca. Dom je večnamenski in bo služil še za trgovino in ostale potrebe krajanov. Ob tej priložnosti je predstavnik občinske gasilske zveze Rudi Nanger podelil značke za desetletno delovanje v društvu najbolj prizadevnim članom. Za kulturni program so poskrbeli mladinci iz domačega kraja.

Prapor so v nedeljo razvil tudi gasilci iz Kamenc. Razvil ga je predstavnik sisa za varstvo pred požari Boštjan Japelj in ga predal predsedniku društva Francu Sitarju, medtem ko je občinska odlikovanja in značke za dolgoletno delo v gasilstvu podelil predstavnik predsedstva občinske zveze Franc Segedin.

Za vsa društva je značilno, da so ob zavzetosti članov in krajanov razvila svojo osnovno dejavnost, se opremila, hkrati pa z gradnjo domov poskrbeli tudi za dejavnosti zunaj gasilstva.

SF

NI VEČ ZANIMANJA — Če bi dolenjsko turistično poletje merili po tem, kakšne so razmere na otoškem kampu, potem se obeta slabša turistična bera kot prejšnja leta. Že lani je obisk kampa, ki je bil nekdanj poln vse poletje in so mnogi gostje ostali pri nas tudi več tednov, padel za slabo polovico, letos pa je obisk tudi v primerjavi s slabim lanskim letom še slabši. Otoški gostinski delavci ocenjujejo, da je v kampu za dve tretjini manj gostov kot nekdanj. Očitno znamenje torej, da resnično upada tista turistična reka, ki nosi manj petične goste, ki pa vendarle turistični sezoni daje utrip in državi prepotrebne devize. Na sliki: otoški kamp ob koncu prejšnjega tedna (Foto: MiM)

„Delam pa tudi zaslužim“

Kooperant Jože Blažič je pridelal za zadrugo 8 ton pšnice, redi pa tudi 40 telet — Začel je pred tremi leti

ZIHOVO SELO — Žihovo selo je vas na desnem bregu Krke, nasproti Otočca, ki ima resda tako slabo cesto, da je v primestnih krajih malo takih, pa vendar kmetijstvo uspeva. Jože Blažič je mlad gospodar, saj ima šele 26 let, zrasel je na

že 40 letičkov. Rodim jih do teže 500 kg in 20 bikcev sem že oddal. Moram reči, da se izplača, četudi imava z ženo ves dan dela čez glavo. Letos sem tudi pšenico prvič pogodbeno pridelal za zadrugo. Zasejali smo je 2,5 ha, pridelek je znašal okrog 10 ton, od tega sem je 8 ton oddal zadrugi, ostalo bomo porabili doma. Tudi ta posel je bil kar donosen in se ga bom loteval tudi v prihodnje.

To so besede kooperanta Blažiča, ki je bil po prvih podatkih novomeške zadruge med zasebniki v letošnji pšenični akciji najboljši. Pri hiši imajo že večino potrebnih kmetijskih strojev, gradnjo pa tudi sodobno hišo. Mlad gospodar, ki je po obveznem šolanju ostal na kmetiji in se ni potegeval za službo kje v tovarni, se tega koraka ne kesa.

„Menda ni treba poudarjati, da ob kmetovanju in gradnji delamo od vida do vida, da ne poznamo praznikov in nedelj, zagotovo pa sem na boljšem kot tisti, ki so odvisni samo od zaslužka v tovarni,“ je povedal. Če bi se več mladih na posestvu odločilo za podobno pot, bi bila na boljšem kmetijstvu in njihov žep.

R. B.

Jože Blažič iz Žihovega sela 4 se ne kesa, da je ostal na kmetiji.

kmetiji, zemljo ima rad in ko jo je od očeta sam prevzel, je začel gospodariti po novem.

„Pred tremi leti sem postal kooperant novomeške zadruge. Kmetija je pri nas od nekdanj, ampak smo večinoma pridelovali vsega po malem in največ za domačo rabo. Jaz sem v dveh letih s pomočjo zadruge zgradil sodoben hlev za 70 glav, letos pa je v njem

Zaradi letnih dopustov pošiljajte svoje prispevke do 25. avgusta na naslov: Dolenjski list, Uredništvo, pp 33, 68001 Novo mesto. To velja tudi za vabila na sestanke, proslave itd.

Drobne iz Kočevja

NAROBÉ SVÉT - Zaradi vročine silijo ljudje v vodo, ribe pa iz vode. Tisto o ljudih je razumljivo; ribe pa more gobčke iz vode, da love kisik iz zraka, ker ga v vodi zaradi vročine in onesnaženosti Rinze primanjkuje.

MASK PA NI - Mask z dihalniki, ki jih poleti plavalci uporabljajo, da si lažje ogledajo podvodni svet, nimajo v nobeni kočevski trgovini (pa tudi v ribniški). Verjetno bodo na zalogi spet pozimi, ko jih ne bo nobeden potreboval.

občan vprašuje
medved odgovarja
- Naša tovarna šolskega poštva je vodilna v Jugoslaviji po kakovosti in količini proizvodov... pa tudi po izgubi.

Ribniški zobotrebcí

NE LANI, AMPAK PREDLANI - V prejšnjih "zobotrebcih" smo zapisali, da v ribniški občini letos prvič niso imeli težav z evidentiranjem za mladinsko delovno brigado. Resnica pa je taka, da težav niso imeli lani, pač pa so imeli veliko težav predlansko. Takrat so za težav predlansko. Takrat so za težav predlansko. Takrat so za težav predlansko.

DRUGI KRAJI, ENAKI OBČANI - Tudi v Ribnici imajo otroci enake navade kot v Kočevju. Komaj prinesejo "lučko" iz trgovine, že jo odvijajo in vržejo papir na tla. Razlika je le v tem, da je okoli ribniških trgovin polno ličnih kosov za smeti, medtem ko jih je okoli kočevskih bolj malo.

Trebanjske iveri

RAZKOŠJE PA TAKO! - V mnogih občinah bi dali suho zlato, da bi se dokopali do prostorov, v Trebnjem pa ne vedo, kam bi z njimi. Tiste znamenite barake mod stavbo DPO in železnico, kjer so nekdanji potekali težaji in seminarji, do lanskega leta pa so imeli v njih svoje delovne tede udeleženci tradicionalnih likovnih tabojev. V letu in pol prazne. V njih ni ničesar, kar bi dihalo po življenju in delu, nihče niti ne razmišlja o tem, kakšen program bi lahko tam potekal. Vse razkošje pa vendarle nekdo plačuje, kajpak z družbenimi sredstvi. Uradno sodijo barake k trebanjski osnovni šoli.

ZAČEL BO PRAVDO ZA ODŠKODNINO - Vinko Tomažin iz Drage, pogodbeni rejec kokoši za ljubljansko Emono, se je nedavno tega razhudil, ker mu je nekdo s pretežkim buldozerjem poškodoval betonski most čez potok, onkraj katerega ima domačijo. Na mostu, ki ni del javne ceste in ga je dal Tomažin zgraditi zase, da je dal dostop do doma, so se po kazale nevarne razpoke. Tomažin je sicer želel, da bi se z buldozerjem mirno pogovorila, ker pa ta ni hotel ničesar slišati, se je oškodovancem odločil odkodnino izterjati po sodni poti. Mini pravice sicer meljejo počasi, vendar Tomažin upa, da se bo tehnika nagnila na njegovo stran.

ZAKAJ NE TUDI PROTI VEČERU?

TREBNJE - V trebanjski občini se stradajo kruha, le prodaja se ni tako urejena, da bi zadovoljila vse potrebnike. Kruha zmanjkuje v poznih popoldanskih urah, ker ga trgovci premalo naročijo. Pekarja v Trebnjem bi ga lahko spekla še več, saj dela z vsega 50-odstotno zmogljivostjo. Bodo trgovci, ki pač prodajajo tudi kruh, uslišali kupo, da bi prišli do štruce tudi proti večeru?

IZ NAŠIH OBČIN IZ NAŠIH OBČIN

Znanje je še premalo cenjeno

V kočevski občini spodbujanje domačega ustvarjalnega dela ni zadovoljivo - Izvlekli se ne bomo skozi luknje v paragrafih, tudi "zidanje cen" ni rešitev - Izboljšave ni prijavit

KOČEVJE - V Kočevju je treba ustvariti ozračje, da bomo bolj cenili lastno ustvarjalno delo, tudi inovacije, koristne predloge in druge pobude. Vse to smo doslej zapostavljali. Tako je poudaril na zadnji seji občinskega izvršnega sveta njegov predsednik Stane Letonja. Seja je bila v delovni organizaciji Lik.

Na tej seji so obravnavali tudi sanacijski program tozda Tovarna šolskega pohištva. Niti v materialih, ki smo jih dobili pred sejo, niti v razpravi ni nihče - razen predsednika izvršnega sveta - razmišljal dovolj stabilizacijsko, se pravi, da bi dal poudarek domačemu ustvarjalnemu delu in inovacijam. V stabilizacijskem programu Lika pa smo prebrali, da bodo

sproti spremljali cene reprezentativnih izdelkov in če bodo te zaradi naraščanja stroškov take, da ne bi zagotavljale donosnosti, je treba doseči višje cene ali izdelek opustiti. Rešitve ni v takem "zidanju cen", ampak v zniževanju vseh stroškov (kar so poudarili v programu in razpravi).

Pred nekaj leti smo slišali prav za Lik, da je neki delavec z malenkostno izpopolnitvijo stroja opravil normo za 8 ur v slabi uri. Vendar izboljšave ni prijavit, ker zanj ne bi nič dobil, pač pa bi si nakopal le jezo delovnih tovarišev, ki bi jim zvišali normo. Če hočemo tekmovali na sve-

tovnem trgu, potem lahko le z nizkimi cenami in kakovostjo. To pomeni, da moramo domače inovatorstvo spodbujati in inovatorje tudi primerno nagraditi za njihov prispevek k zniževanju stroškov proizvodnje. Skupaj s predsednikom občinskega izvršnega sveta lahko ugotovimo, da je v kočevski občini mnogo premalo narejenega za spodbujanje domačega ustvarjalnega dela in prav to je tudi eden od vzrokov, da je kočevska občina (in njeno gospodarstvo) v večjih težavah kot druge.

J. PRIMC

ZA NOVE KADRE

RIBNICA - V Riku dokončujejo prizidek, ki bo imel v prtiličju prostore za sanitarije in garderobe, v prvem nadstropju pa bodo prostori za razvojni oddelek (konstrukcija, tehnologija), kjer bodo delali tudi študenti, ki prihajajo iz šol. V vsaki etaži je po 500 kvadratnih metrov prostora. Poleg tega bodo asfaltirali dvorišče, zgradili nov vhod v podjetje, uredili fasado na poslovni stavbi, zamenjali okna in uredili sanitarije. Vsa ta dela bodo veljala okoli 30 milijonov din. V tej ceni je vključena tudi potrebna oprema za te prostore. Gradbena dela opravlja Gradbišče iz Cerknice.

Skoraj nihče ni brez strehe nad glavo

V Riku le dve nereseni prošnji za stanovanje - Več denarja za zasebno kot za družbeno gradnjo

RIBNICA - V ribniškem Riku imajo trenutno le dve nereseni prošnji za stanovanje. Ena bo rešena v kratkem, druga pa še letos ali najkasneje v prihodnjem letu. To smo zvedeli pri pravnem referentu Jožetu Turku, ki je pri Riku zadolžen tudi za stanovanjska vprašanja.

Letos so v Riku rešili pet prošenj za stanovanja, čeprav niso imeli novih družbenih stanovanj. Nekateri člani kolektiva so namreč dogradili svoje zasebne hiše in izpraznili družbena stanovanja ter tako omogočili vselitev novim stanovalcem.

V Riku na sploh namenajo več za zasebno kot za družbeno gradnjo. Letos so razdelili 85 članom kolektiva za skupno 15 milijonov stanovanjskih posojil, in sicer 16 za novogradnjo, 51 za dograditev in 18 za popravilo stanovanj oz. hiš. Le trem prošencem niso odobrili posojil, ker jih po mnenju komisije ne potrebujejo več.

Družbenih stanovanj ima Riko okoli 50. Novih letos ne bodo pridobili. So pa vplačali obroke za 11 novih stanovanj, ki bodo vseljiva prihodnje leto. Družbena stanovanja potrebujejo predvsem za kadre, ki prihajajo iz šol in še nimajo privarčevanega toliko denarja, da bi kupili lastna stanovanja oz. gradili hišo.

J. P.

Največ, a še zmeraj ne dovolj

Za inovacije so v ribniški občini največ napravili v Riku - Nekateri menijo, da se jim prijave izboljšave ne splača - Za tri inovacije so izplačali 65.000 dinarjev nagrade

RIBNICA - Med delovnimi kolektivi, ki v ribniški občini najbolj spodbujajo inovacije, je Riko. Zato ni nič čudnega, da prav Riko dosega v občini in širšem okolju najboljše gospodarske rezultate.

Pa vendar pri Riku niso zadovoljni z doseženim. Janez Henigman, predsednik delavskega sveta delovne organizacije in referent za delitev po delu, je povedal, da imajo sporazum o inovacijah šele leto in pol in da so v tem obdobju prejeli 6 predlogov. Komisija, ki je predloge ocenjevala, je sprejela in nagradila dve tehnični izboljšavi in 3 koristne predloge, ki so jih podali kvalificirani in visoko

kvalificirani domači delavci.

Pri tehničnih izboljšavah računajo prihranek pri stroških na 3 leta, pri koristnih predlogih pa na leto. Ta prihranek je tudi osnova za izračun nagrad. Tako so izračunali, da bosta obe tehnični izboljšavi dali 700.000 din prihranka, zanj pa so izplačali skupaj 90.000 din nagrade; dva koristna predloga sta dala 13.400 din prihranka (pri tretjem prihranek ni bil ugotovljiv, ker gre le za lepši videz izdelka itd.), a so za vse tri izplačali skupaj 65.000 din nagrade.

Menijo, da so nagrade take, da bodo tudi ostale delavce spodbujale k inovacijam. Doslej so nagrade povzročile v kolektivu le nekaj govoric, češ da je to, kar je predlagal v oceno ta ali oni, že prej izumil neki tretji. Vendar komisija lahko ocenjuje le tiste predloge, ki jih dobi v presojo. Marsikdo svoje izboljšave ne prijavi zato, ker izračuna, da se mu ne splača, ker da

bo pri normi več izgubil, kot pri osebnem dohodku pridobil.

Tako mišljenje je zmotno. Z inovacijo vedno pridobi vsak inovator pa tudi ves kolektiv, saj zaradi znižanja proizvodnih stroškov ostane več dohodka in s tem je tudi več denarja za osebne dohodke. Janez Henigman pravi, da prihaja počasno do premikov v miselnosti, "po milimetrih", vendar se v Riku inovatorstvo vedno bolj uveljavlja. Meni tudi, da ne bi bilo napačno, če bi imeli v Riku posebnega človeka, zaposlenega je za to, da bi spodbujal inovacije in koristne predloge.

J. PRIMC

Še več bi lahko naredili

V Riku so polletni načrt presegli za 39 odst.

RIBNICA - Delovna organizacija Riko (brez tozda Komunalna oprema) je za junij načrtovala 164 milijonov din fakturirane realizacije, dosegla pa je skoraj 267 milijonov din, s čimer so mesečni načrt presegli za 68 odstotkov. Za prvo polletje so načrtovali 843,7 milijonov din realizacije, dosegli pa so je blizu 1.180 milijonov din. Načrt so presegli za 39 odst.

Čeprav je Riko najuspešnejša delovna organizacija v ribniški občini, samokritično ugotavljajo, da bi lahko dosegli še več. Zaradi raznih pomanjkljivosti prepočasi izdelujejo prototipe, ki so pogosto nepopolni, zaradi česar so težave v proizvodnji, več pa je tudi reklamacij. Tudi zastojev pri delu je še preveč, saj so izračunali, da znašajo tretjino redno opravljenih delovnih ur. Največje težave v proizvodnji pa imajo, ker ne dobijo vseh materialov in polproizvodov, ki jih potrebujejo za svojo proizvodnjo.

J. P.

GOLI TUDI V RIBNICI

RIBNICA - V teh vročih dneh se mladi in starejši Ribničani namakajo v Bistrici, ki sicer ni preveč bistra, te pa vseeno ohladi. Ob večerih pridobi Ribnica oz. Bistrica tudi nudiste, ki se hlade v vodi, ne skrivajo se pred mimoidočimi, kopljejo pa se tudi čisto blizu Ribnice oz. naselji.

M. G-6

DOKLEJ BREZ TRZNICE?

TREBNJE - Preskrba s sadjem in zelenjavo je v trebanjski občini že doigo nezadovoljiva. Nekaj masega je sicer moč dobiti v trgovinah z živili, sadje tudi na stojnicah, ki jih zasebniki postavljajo tu in tam v Trebnjem, to pa je tudi vse, kar je javno na prodaj. V glavnem se morajo gospodinjice znajti same, največkrat tako, da kupujejo zelenjavo neposredno pri povrtninarjih. Problem s tovrstno oskrbo bi lahko rešili vsaj v Trebnjem. Tu je že več let načrtovana trznica, ker pa nimajo denarja, je še niso zgradili. Kaže, da denarja zanjo tudi poslej ne bo, saj je bolj potrebno urediti več drugih zadev.

PRIZNANJE - Bojan Lubej izročila triu iz Švedske priznanja za njihovo večletno delovanje med zamejskimi Slovenci. (Foto: Vito Šavič)

Da ne pozabijo domovine dedov

Izseljeniški piknik je uspel - Pester kulturni program

DOLGA VAS PRI KOČEVJU - V petek, 22. julija, je bil pri brunarici v Dolgi vasi izseljeniški piknik, ki ga je organizirala Slovenska izseljenška matica, podružnica Kočevje.

Udeležence so najprej pozdravili častni predsednik kočevske podružnice Ludvik Troha, predsednik skupščine občine Kočevje Jože Novak in Bojan Lubej, podpredsednik Slovenske izseljenške matice. Poudarili so izjemen pomen takšnih prireditev za krepitev medsebojnih stikov med ljudmi, širjenje prijateljstva in za to, "da naši izseljenci in njih sinovi ne pozabijo domovine svojih dedov".

V kulturnem programu so nastopili delavska godba Kočevje pod vodstvom Slavka Rančigaja, ženski nonet Rog iz Željna, ki letos praznuje 15-letnico svojega obstoja, folklorna skupina iz Dolenje vase, ki že vrsto let deluje pod vodstvom Cveta Križarja, zatem brata Veble pa dekleta, ki so zaplesala v ritmu disco glasbe. Posebno presenečenje je bil trio pevk iz Švedske, ki ga je občinstvo navdušeno pozdravilo. Trio sestavljajo Gabriela Karlin, Avguština Budja in Olga Kostanjevec.

Po kulturnem programu je sledila prosta zabava, udeležencem je igral ansambel Veterani.

ANDREJ LEVSTEK

Trebanjska preskrba pod lupo

Prehrabena bilanca trebanjske občine za leto 1983 predvideva delno pomanjkanje

TREBNJE - V trebanjski občini je bilo meso v letošnjem prvem polletju še manjkraj na krožnikih kot lani. Nenahno je primanjkovalo govedine, svinine in perutnine, tako da so na kavljih v mesnicah namesto zajetnih kosov mesa viseli le kartončki s cenami. Ni pričakovati, da se bo preskrba z mesom v drugem polletju izboljšala, ker so se tržne razmere precej poslabšale. Vse to je predvidel tudi izvršni svet, ki je v komentarju k prehrabeni bilanci občine za leto 1983 poudaril, da nikakor ne bo moč zadovoljiti vseh potreb prebivalstva.

PRAŠKOV NE ZMANJKUJE

TREBNJE - V Sloveniji porabijo gospodinjstva na mesec po 2.100 ton pralnih praškov, v trebanjski občini pa 12 ton. Letos je preskrba s praški v tej občini zadovoljiva. Res je, da praška ni stalno na policah v večjih krajevnih središčih, zato pa nikoli ne pade v manjših krajih s trgovinami (n. pr. na Čatežu, v Velikem Gabru, Veliki Loki itd.).

Oskrba z osnovnimi živili je bila v občini od januarja do julija povprečno dobra, če izzamekomo meso v prosti prodaji. Olja, sladkorja in moka ni primanjkovalo, pač pa je bila prodaja omejena. Pasteriziranega mleka je bilo veseskozi na pretek, le alpskega mleka ni bilo vedno dobti. Tudi mlečnih izdelkov je bilo ves čas dovolj na zalogi razen sirov, ki jih sicer tudi v drugih občinah ni redno v prodaji. Kruha so imeli veseskozi dovolj, samo da ga je proti večeru v prodajalnah zaradi neuvidevnosti trgovcev zmanjkovalo. Kave v prvem polletju skoroda niso videli.

Od kar je bencin na bone, ga v trebanjski občini še ni zmanjkalo. Spomladi je bila dokaj kritična preskrba z nafto, kar so občutili predvsem kmetovalci, vendar kasneje tega problema ni bilo več. Pač pa je še vedno težko dobiti petrolej za kosilnice in kajpak kurilno olje. Po uvedbi kartončkov normalno poteka tudi prodaja plina. S premogom ki ga v občini porabijo po 5.000 ton na leto, gre malo teže, dobave so manj redne, ker dobavitelj - Mercatorjev tozda Gradbišče - nima dodatnih sredstev za svolanje in rudnik Bano-

viči in Kolubara, od koder prihaja premog. Težav z drvmi pa v občini ne poznajo.

Preskrba z repromateriali, rezervnimi deli, belo tehniko in delno z gradbenimi materiali zelo šepa. Ni barv, lepil, čistil in drugih tovrstnih artiklov, sploh je tržiče z izdelki kemične industrije zelo oskromajeno. Z zagotavljanjem umetnih gnojil do zdaj niso imeli večjih problemov, boje pa se, da bo poraba zavoljo višjih cen znatno upadla. Gum za traktorje, vseh vrst klinastih jermenov in cele vrste rezervnih delov za kmetijske stroje skoroda ni. Kmetje se sprašujejo, kam bodo dali krompir, ker več ni dobti.

Po vsem tem (navedli smo le nekaj primerov) je moč reči, da je bil trg v trebanjski občini na splošno komaj še zadovoljivo preskrbljen. Bilo je še tolikanj znošno, da ni bilo potrebno načeti občinskih blagovnih rezerv, kot se je dogajalo prejšnja leta. Da pa bi bili pripravljivi na hujše čase, je po mnenju izvršnega sveta nujno ustvariti v občini večje stalne in tržne rezerve, dosedanje pa zlasti založiti z mesom.

I. Z.

Kako zdraviti betežno zdravstvo?

Ukrepi za zmanjšanje porabe v zdravstvu — Višja stopnja za pokritje stare izgube

SEVNICA — Občinska zdravstvena skupnost se že vse od nastanka ubada z izgubo. Nazadnje so tudi v republiku sprejeli obsežno gradivo za zmanjševanje porabe, koordinacijski odbor zdravstvenih skupnosti celjske regije pa je prav tako proučil ta vprašanja.

Do konca septembra naj bi v celjski regiji dopolnili kriterije za medobčinsko solidarnost. Sevnici so na zasedanju vseh treh zborov občinske skupščine in zdravstvene skupnosti konec junija zahtevali, da se solidarnost poveča v republiku.

O tem, kako zdraviti betežno zdravstvo, so v sevniki občini sprejeli deset sklepov. Bolniki se že srečujejo z njimi. Potne stroške priznavajo le ob napatnicah za bolnišnice v regiji (vsteta je tudi novomeška bolnišnica), če tam lahko nudijo iskane storitve. Zdraviliško zdravljenje omejujejo le na tiste nujne primere, ko je treba nadaljevati bolnišnično zdravljenje ali zagotoviti nadomestno zdravljenje. Kako je z napatnicami, posebno tistimi zunaj regije, redno tedensko pregledujejo zdravniki.

Čeprav sami zdravniki ocenjujejo bolniške za zmerne, bo težje

opravičevati odsotnost z dela. Kolektive opozarjajo, da morajo tudi sami spremljati bolniški stalež svojih delavcev. V primerih, ko mora zaradi nege družinskega člana ostati doma kateri od delavcev, bodo od njega sedaj zahtevali potrjeno, da v skupnem gospodinjstvu ne živi z nikomer, ki bi lahko negoval bolnega otroka ali svojca. Za izdajanje teh potrdil zadoljujejo zavarovalni podjetje, ki se naj v teh primerih povezuje s centrom za socialno delo in krajevnimi skupnostmi.

To so nekateri od ukrepov, ki naj pomagajo zmanjšati porabo. Staro izgubo, okrog 15 milijonov dinarjev, nameravajo pokriti z blokiranimi presežki iz lanskega leta, predvsem pa z višjo stopnjo.

A. ZELEZNIK

ČEŠKI GODBENIKI V BREŽICAH — Pihalni orkester iz Olomouca je med nekajdnevno obiskom v brežiški občini priredil tri koncerte. V petek, 22. julija, je skupaj s prijateljsko kapelsko godbo nastopil na dvorišču brežiškega gradu na slovesnosti v počastitev dneva vstaje. Nastop je obiskalo okoli 500 poslušalcev. V soboto dopoldne so gostje iz ČSSR igrali na promenalnem koncertu pred brežiško blagovnico, v nedeljo pa so imeli nastop v Kapelah na srečanju s tamkajšnjimi godbeniki in občani. Na sprejemu v Posavskem muzeju so pihalci iz Olomouca povedali, da so za naslednje leto vnovič povabili na obisk godbenike iz Kapel, s katerimi so lani navezali pristrčne stike. (Foto: Jožica Teppey)

PONOVO NA RAZPOTJU

KRSKO — Kolektiv Tovarne celuloze in papirja se nada, da bo ob 30-odstotnem izvozu proizvodnje na konvertibilna tržišča lahko nemoteno pokrival potrebe sprotne reprodukcije in hkrati normalno oskrboval jugoslovanske časopisne hiše. Toda trenutno papirničarjem spet ne kaže najbolje. Boje se, da se bodo znašli v deviznih težavah in še zanje ne bo deviz, ko bodo morali povečati izvoz. S tem bodo prizadeli domače odjemalce papirja. Letos bodo v tovarni izdelali 135 tisoč ton papirja in prav toliko celuloze. Oboje jim bo prineslo okoli 8 milijard dinarjev skupnega prihodka.

Manjša stanovanja

Bloki na robu mesta

SEVNICA — V središču mesta, blokavskem naselju heroja Maroka, je zmanjkalo prostora za nova stavbišča. Zato se z zidavo selijo na obrobje mesta.

Lani je tako zrasel niz blokov na nekdanjem sejmišču. Te dni je buldožer zarezal cesto v tako imenovanem kareju 4 v Šmarju. Gradbeniki sevniskega tozda Beton naj bi tu do prihodnjega julija zgradili 26-stanovanjski stolpič.

Pri načrtovanju so upoštevali pripombe kolektivov, saj je naploh večje zanimanje za manjša stanovanja. V novem stolpiču bodo izključno eno in dvosobna stanovanja. Dvosobna stanovanja bo merilo 56,10 kvadratnega metra. V nadaljevanju bodo na tem delu mesta gradili manjša stanovanja za delavce. Z njimi bodo izboljšali bivanjske razmere teh delavcev.

Izpit za šolo

Srednja tekstilna šola pred verifikacijo

SEVNICA — Lani je v prenovljeni in dozidani stavbi slednjič dobila ustrezne prostore srednja tekstilna šola. Kljub počitnicam sedaj sodobna stavba ne sameva. Njeni šolniki skrbno pripravljajo vse potrebno za verifikacijo.

Ravnateljica Alenka Zuraž-Balog meni, da bo šola naredila ta izpit. Z novim šolskim letom bo ta edina sevniska srednja šola imela sedem oddelkov, prvič tudi tretji letnik. Ze v šolskem letu 1984/85 se bo verjetno pokazala potreba za še en oddelk. Slediti bodo morali tudi potrebam konfekcijske industrije, ki išče kadro s krajšo, dveletno smerjo.

V tem trenutku je najbolj pomembno to, kar je pokazal vpis. So namreč polno zasedeni. Navsezadnje imajo za seboj veliko zaledje: v sevnisko šolo prihajajo dekleta iz številnih regij od celjske, s kozijskega, iz Zasavja, Posavja in tudi Novega mesta. Za najbolj oddaljene učenke imajo dom.

Kljub lepim prostorom s kabineti in dvema delavnicama se za nekatere zadeve povezujejo s sevniskima tovarnarna. Učenke tekstilne tehnologije potrebujejo npr. poseben laboratorij. Takega ima Lisca, zato so z njo sklenili pogodbo. Sestavljali programov bodo morali razmisliti tudi o pripombah iz prakse. V teh je rečeno, da je treba v šolskih programih dati več poudarka strokovnim predmetom.

A. ZELEZNIK

OBETI ZA BOLJŠO PRESKRBO

KRSKO — Mesnice v krški občini so že nekaj časa slabo založene. Zdaj napovedujejo, da bo mesne krize konec in da bodo občani v kratkem spet normalno preskrbljeni z mesom.

Z AVTOM V AVTOBUS

CATEŽ — V ponedeljek zgodaj jutraj prišlo pri Catežu na magistralski do prometne nezgode, ki jo je zakrivila voznica Ana Zoffel iz Polzele. Trčila je v kolo avtobusa, ki ga je vozil Nedeljko Sušljik iz Kač pri Novem Sadu. Po trčenju je avtomobil zaneslo v odtočni kanal, pri tem pa sta se poškodovala voznica in njen mož Robert, ki so ju prepeljali v brežiško bolnišnico. Materialne škode je za 520.000 din.

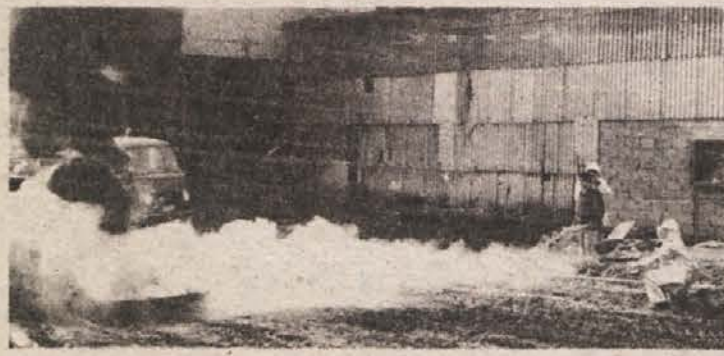
Končno na plodnih tleh

LOKA PRI ZIDANEM MOSTU
Golobova mama si ne pomišlja poskusiti kaj novega. Lansko pomlad je videla neke čudne cvetove v kamenju ob progji. Obrane stroke je doma izluščila in letos posadila na njivi.

Pavla Golob je ugotovila, da gre za sojo. Kdo ve, s katerega vlaka, ki dan in noč drvi mimo Loke, se je bilo razstreslo to seme? So-se je ta čudni „nizki fižol“ ob progji raje izkrcila. Pavla je imela že pripravljeno pismo za Kmečki glas, da bi povprašala za strokovni nasvet, kako ravnati. Po naključju je že v naslednji številki izšel napetek o tem.

Pri Golobovih so iz tako in pravzaprav že doma pridobilnega semena letos zasadili pet vrst v dolžini okrog 100 metrov. Sadili so v istem času kot koruzo. Rastline so kmalu pognale in res razvile liste, podobne fižolu. Sedaj že razmišljajo, kako bodo pridelali najhitreje otuščili. Nameravajo poskusiti s staro mlatilnico. Kakorkoli že, pridelek dobro kaže. Se posebej, če pomislimo, kako so prišli do semena. Zelene grme imajo radi zajčki.

A. Z.

SODOBNA OPREMA — Ustanovitvi loške požarne brambe pred sto leti je botrovalo troje velikih požarov v Loki, Račici in Šentjurgu. Danes so gasilci izurjeni pri uporabi sodobne opreme. Na sliki: sevniki gasilci pri gašenju s posebnim vozilom za gašenje s prahom. (Foto: Alfred Zeleznik)

Sto let loških gasilcev

Ob jubileju dobili nov avto in razvili prapor

LOKA PRI ZIDANEM MOSTU — Kar osemnajst praporov gasilskih društev iz sevniske, laške in revirskih občin se je v soboto vrtstilo na slavnostnem mimoходу ob stoletnici loških gasilcev.

Na čelu spreveda je bil vprežen v obnovljeno ročno brigadno s častitljivo letnico 1885 par konj. Loški rojak Martin Mlinar, predsednik zbora združenega dela slovenske skupščine, je obudil spomin na delovno stoletje tega društva.

POSAVJE POTREBUJE RAZISKOVALNI ZAVOD

BREŽICE — V posavski regiji se poraja toliko razvojnih potreb, da bodo na predlog medobčinske gospodarske zbornice ustanovili skupno raziskovalno institucijo. Seveda ni nujno, da je to nov zavod. Najbolj racionalno bi bilo, če bi ustanovili dopolnilno dejavnost na primer pri Regionu v Brežicah. S tem, bi Regionu ali pa kakih drugih organizacij naložili skrb za načrtno pospeševanje in povezovanje raziskovalnega dela v Posavju.

A. ZELEZNIK

KOLIKO POJEDO V TREBANJSKI OBČINI?

TREBNJE — Po podatkih komisije za družbeno planiranje in gospodarstvo trebanjske občinske skupščine so prebivalci te občine lani pojedli: 143 ton govedine (junetine), 39 ton svinine, 142 ton piščancev in druge perutnine, 196 ton mesnih izdelkov, 875 ton krhaha, 20 ton sirov in 6 ton surovega masla. Popili so 600.000 litrov mleka ter porabili 355.000 litrov olja in 676 ton sladkorja.

PRELOŽILI SEJO UPORABNIKOV OIS

TREBNJE — Za 20. julija predvideno sejo zbora uporabnikov trebanjske izobraževalne skupnosti so preložili na konec avgusta, ker so ugotovili, da se ta sklic zavoljo letnih dopustov ne bi posrečil. Tako bodo delegati sklepali o finančnem načrtu občinske izobraževalne skupnosti, sporazumu o svobodni menjavi dela in drugem, kar je bilo tokrat predvideno za obravnavo, šele malo pred začetkom novega šolskega leta. To bo prva samostojna seja omenjenega zbora.

Znižali stopnje

Razbremenjevanje združenega dela

SEVNICA — V ponedeljek sta bila v tej občini dva delovna dogovora, nanašajoča se na družbenoekonomske razmere v državi. Na ločeni seji zbora združenega dela občinske skupščine so znižali prispevne stopnje šestim samoupravnim interesnim skupnostim družbenih dejavnosti, izračunane po novih osnovah. V povprečju bodo za združeno delo te občine prispevki od dohodka nižji od 1. avgusta dalje za okrog 1,29 odstotka. Delegati so soglašali tudi s sklepom, da se okrog 520 tisočakov presežkov sisov, nabranih do konca junija, namenijo za pospeševanje izvoza.

Na popoldanskem posvetu se je kljub nekaterim kolektivnim dopustom zbrala večina predsednikov osnovnih sindikalnih organizacij in delavskih svetov. Nadrobno so se domenili, kako morajo v duhu zaostrenih gospodarskih razmer obravnati poslovanje po polletnih obračunih.

JOŽICA TEPPEY

Sevniški paberki

PRIDOBITEV ZA DREVORED — Nekateri starejši Sevnici imajo drevored ob Savi v spominu kot prijetno sprehajališče. Sedaj to že dolgo ni več. Med drugim je to tudi mestna obvoznica. Srednja tekstilna šola načrtuje med cesto in Savo atletsko tekmovališče.

START ZA BAZEN — Verjetno se bodo že konec avgusta pričela dela na letnem bazenu za sevnisko Kopitaro. Zanimivo je, da je bilo treba v lokacijskem postopku dopolniti načrte za zaklonišče pri tem objektu. Bazen in spremljalna igrišča, posebno bazen bo na uporabo le nekaj mesecev na leto, so torej objekti, namenjeni občani rabi. Vsi ostali objekti, predvsem stanovanjske hiše v sosesčini, se niso srečale s tako strogo zahtevo.

GASILCI ZIDAJO — Boštanjski gasilci se trudijo, da bo njihov dom zrasel v novi podobi do jeseni, ko bodo v tem kraju slavili občinski praznik. S kvadrji so že nadzidali prizidek in celotni preostali del nekdanjega doma. Vsa dela potekajo udarno.

Krške novice

MOSTVO V REZERVU — Plinskoparna elektrarna v Brestanici zaposluje okoli 190 delavcev. Kolektiv je v stalni pripravljenosti, ker je to elektrarna, ki vskoči le ob konicah, ali tedaj, ko vse drugo odpove. Za elektrogospodarstvo je najcenejša, kadar ne obratuje. Kljub temu pa delavci niso najbolj zadovoljni, čeprav jim mnogi zavajajo „celeotni dopust“. Kaže, da se vsaj do zdaj še ni nikomur porodila pravnja zamisel za smotno stransko zaposlitev tega številnega rezervnega moštv.

Novo v Brežicah

STRAN VRZEN DENAR? — Občinska turistična zveza iz Brežic bo za poslovanje turističnega biroja na najbolj skritem mestu na Catežu deset zagotovilo prispevala nekaj deset tisoč dinarjev. Toda že zdaj lahko spoznamo, da gre reka turistov mimo in da biro na tem kraju ne more zadovoljivo opravljati svoje funkcije. Smisel bi imela taka informativna služba samo v primeru, če bi ga turisti opazili. To, kar je sedaj, ni ne tiče ne miš. Škoda pa je tudi propadanje kiosk pri starem motelu. Ko bi vsaj sadje prodajali v njem ali mu namenili kako drugo koristno dejavnost?

KMALU PRAVNA POMOČ

TREBNJE — V prostorih občinskega sindikalnega sveta v Trebnjem bo kmalu začel „uradovati“ upravnik, ki bo vsako sredo na voljo delavcem in drugim zaposlenim, potrebnim pravnih nasvetov oziroma pravne pomoči. Ko so na nedavni seji občinskega sindikalnega sveta razpravljali o organiziranju pravne pomoči, so poudarili, da bi morali delavci varstvo svojih samoupravnih pravic najprej iskati v svojih delovnih organizacijah. To pomeni, naj bi se k pravniku na občinskem sindikalnem svetu napotili šele potem, ko bi izbrali vse druge poti in možnosti.

POTREBUJEŠ TLAČILKO

— KUPI ŠE ČOLN

Ce kupiš plastični čoln Jugoplastike, dobiš poleg še tlačilko. Ce se ti tlačilka pokvari, pa ne moreš kupiti same, saj jo lahko dobiš le skupaj s čolnom. Podobno velja za vesla. Rado se zgodi, da se ti zlomi plastična lopatica vesla. Vendar nikjer ne moreš kupiti samo lopatic in tudi samo vesel ne — kupiti moraš kar cel čoln. Tako trdnočeno trgovanje in poslovanje si pač lahko privoščimo le v Jugoslaviji. Zaradi takega poslovanja na vseh področjih smo morali zaiti v gospodarske težave.

DELITEV DELA PO NAŠE

Tiste, ki ne dobe v domačih trgovinah mask in dihalov za plavanje, lahko potolažimo, da jih bodo kupili pač na morju. Zaradi svojevrstne jugoslovanske delitve dela pa ne smejo obupati, če bodo dobili v eni trgovini le maske. Napotijo naj se v sosednjo, kjer prodajajo samo dihalov, mask pa sploh nimajo. Na tak primer smo lani našli v kampu Funtana pri Poreču. Glede na to, kako hitro Jugoslavoji odpravljamo napake, upravičeno pričakujemo, da bodo na enak način prodajali maske in dihalov marsikje ob morju tudi letos in še precej prihodnjih let.

A. Z.

ČETRTKOV INTERVJU

Gost ne živi le v hotelu

V Čateških Toplicah več novosti — V kampu so nujne izboljšave — Preskrba z zelenjavo in mesom ni dobra

Vrhunec turistične sezone je čas, ko so vtisi o naši turistični ponudbi najbolj sveži, zato je to tudi primeren trenutek za kritično besedo o njenih dobrih in slabih straneh. Samo v Čateških Toplicah je to letoje zasedenih vseh 500 postelj dnevno, približno 1000 gostov pa imajo še v kampu. Andrej Oštrbenk, vodja prodaje v tozdu Terme, je na vprašanja o izboljšavah in spodslijah sezone povedal tole:

„Računamo, da bomo imeli 15 do 20 odst. tujih gostov in da bomo čez poletje popravili neugodno razmerje iz prejšnjih mesecev. Tedaj smo preglašali običajni vrvež poslovnih vele-sejmskih in drugih gostov iz tujine. Za obdobje od 1. julija do 15. septembra imamo od dane vse postelje v hotelu Terme, v hotelu Zdraviliški dom in v počitniških hišicah (bungalovih). Prevladujejo samoplačniki.

Letos smo vpeljali nekaj novosti. Prosti čas smo opestrili z vsakodnevnimi izleti. Goste vodimo v Kumrovec, Stubičko in na Bizeljsko, v Krško, Kostanjevico in Pletenje, enkrat tedensko pa redno v Mokrice. Po želji jim razkažemo tudi druge turistične kraje in zanimivosti kot na primer Plitvice, Postojnsko jamo in pa sosednji Zagreb. Vsak četrtek z večer jim prirejamo tukaj piknik pod kostanjmi z jedili na žaru in glasbo.

Naši gostje se radi veliko sprehajajo, zato smo slabe volje, ker sprehajalna steza iz nerazumljivih razlogov ni dokončana. Vpadnica vzbuja zaradi tega slab vtis, saj se morajo avtomobili izogibati delavcem, delavci pa avtomobilom. Ob cesti so s travo porasli kupi

zemlje, namesto da bi zeleni pas med cesto in stezo dopolnjeval urejene zdraviliške površine.

Kot vidite, za uspešen turizem ni dovolj, da se trudimo samo hotelirji. Tako smo na primer letos ponudili lokal za trgovino Posavju in Agrarii, pa ni bilo nobenega zanimanja. Za goste v kampu smo zato sami

Andrej Oštrbenk

odprli trgovino z najnujnejšimi živili in drugimi artikli, ponudbo s sadjem pa smo popestrili tako, da smo povabili tja kmeti domačina, ki prodaja svoje pridelke. Prihodnje leto bomo morali ponudbo s sadjem in zelenjavo še izboljšati, in če drugače ne bo šlo, bomo spustili tja konkurenco. Za lažjo primerjavo naj povem, da ima naša trgovina do 60 tisoč dinarjev prometa dnevno, več kot poslovalnica Posavja na Catežu.

V kampu bomo morali marsikaj izboljšati tudi sami. Podvojiti bomo morali sanitarije, saj prav zaradi pomanjkanja teh ne pridemo v sezname vodičev po evropskih kampingih, čeprav imamo sicer veliko prednosti, od termalnih bazenov do igrišč.

Kakšen davek?

Bo davek na revščino večji od davka na bogastvo?

Vedno bolj pogosto slišimo in beremo, da se obeta davek na premoženje, kar je zelo verjetno prav. Tak davek bo na hiše, vikende, avtomobile, motorne čolne itd.

Moti pa me, da bo na primer pri avtomobilih to pravzaprav davek na prostornino motorja in ne na premoženje, kar gotovo ni prav. Zaporozec in moskvič sta amreč po ceni bila in sta verjetno še vedno podobna fičku. Zaradi prostornine motorja pa bi lastnik plačal zanj davek kot za opel ali celo mercedes. Zaradi prostornine motorja lastniki že plačujejo večjo cestnino, davke v ceni bencina itd.

Zaradi vrednosti vozila pa naj plačujejo davek od cene vozila in ne od prostornine motorja, ker bo to le v takem primeru davek na premoženje, sicer pa bodo spet bolj obdavčeni reveži kot bogataši, ki si lahko privoščijo draga zahodna vozila.

JANEZ P.
Novo mesto

PET DESETLETJU SKUPNEGA ŽIVLJENJA — Zakonca Ana in Ivan Janko iz Gornjih Sušic pri Dolenjskih Toplicah sta na začetku julija praznovala petdesetletnico skupnega življenja. Ivan, med vojno borec NOV, po vojni pa aktivni družbenopolitični delavec, in Ana, skrbna, dobra mati in žena, sta vzgojila štiri otroke. Ponosna sta tudi na osem vnukov in eno pravnukinjo.

Ukiniti šolo ni kar tako

Brez podružničnih šol v trebanjski občini bo morda res več denarja, na škodi pa bodo otroci

Novinar, delavec radia Ljubljana, zadolžen za Dolenjsko, je pretekli teden zelo samozavestno in strokovno poročal po radiu, da nameravajo v trebanjski občini ukiniti nekatere podružnične šole: Trebelno, Dobrič, Čatež itd. Kot Čatežan se bom dotaknil le ukinitve šole na Čatežu, ker mi je dobro poznan le ta šolski okoliš.

Novinar se je v svojem poročilu dotaknil tudi vzgojnoizobraževalnih smotrov in kvalitete pouka in to v zelo poenostavljeni obliki, kar je nedopustno. Vem, da je ukinitve neke šole prav tako pomemben proces kot ustanovitev, in zato se o tem ne more govoriti kot o vaškem gasilskem društvu, o čemer je isti novinar prav tako zanesljivo poročal prejšnji teden. Menim, da se ne motim, če trdim, da je bil ves čas po vojni odnos trebanjske občine do osnovne šole na Čatežu kar precej mačehovski. V povojnih letih, ko sem to šolo tudi jaz obiskoval, smo imeli pouk v razdrapani luknji v gasilnem domu in v še bolj razdrapanem gostilniškem salonu ob požarni gostilni. Priljubljenam, da vem, da v tem času tudi trebanjski otroci niso imeli kaj prida šolske stavbe, toda v tistem času ni moglo biti drugače. V takih pogojih so pridobivali znanje še otroci, ki so se rodili še nekaj let po vojni.

Po mnogih prošnjah in ob pomoči krajanov, je končno zrasla tudi na Čatežu nova šola, ki pa je bila vsestransko neprimerna. Le kdo je bil nadzorni inženir pri gradnji? Šola je brez telovadnice z veliko jedilnico ali nečim podobnim, z vrsto neuporabnih prostorov, ogromnimi hodniki in razredi. Glede na šolsko higieno bi jo lahko ob otvoritvi zaprli. Zelo hitro za višje razrede ni bilo otrok in šola je postala štiričlanska. V tem času se ni nihče vprašal, kam bodo hodili v šolo otroci, ki so končali 4. razred. Nekateri so hodili v Trebnje in dnevno v eno stran prehodili po 10 km, drugi so se odločili za Gabrovko, kamor je 8 km.

Še: „Prvič brez težav“

Sekretar OK ZSMS Ribnica pojasnjuje „težave“ okoli priprave mladinskih delovnih brigad

Pod naslovom „Prvič brez težav“ je bilo v Dol. listu 14. julija 1983 med „ribniškimi zobotrebi“ objavljena informacija, ki nas je zelo razjezila, saj je v celoti neresnična. Zato se sprašujemo, kako si lahko novinar dovoli (žal ne vemo, kateri je to) objaviti takšne neresnice. Za kaj gre?

Že lani OK ZSMS Ribnica ni imela nobenih težav z evidentiranjem brigadirjev, saj smo na republiško mladinsko delovno akcijo „Brki n 82“ poslali kar 53 brigadirjev, čeprav je bilo za polno brigado potrebnih samo 40. Še več, 8 brigadirjev smo poslali z brigado OK ZSMS Vrhnik na zvezno MDA „Plitvice 82“, 4 brigadirje radioamaterje pa smo poslali na zvezno MDA „Suha krajina 82“, torej je najbrž očitno, da s številnostjo brigade že v preteklem letu ni bilo nikakršnih težav pa tudi delovni uspehi MDB Fran Levstik na MDA „Brkini 82“ so bili zelo dobri.

Letos MDB Fran Levstik dela na zvezni MDA „Kozjansko 83“, odšlo je 47 brigadirjev, torej je brigada več

Po 1960. so zares ubogi čateški otroci hodili v šolo v temi, mrazu, snegu, po blatu, brez primernega obuvala in obleke. Le nekaj jih je imelo kolesa. Kako so izmučeni otroci sledili pouku, se ni nihče vprašal. Končno je dobil Čatež šolski avtobus, ki je vozil otroke višjih razredov v Trebnje. Po nekaj letih so se stvari zapletle. Na Čatežu in v Sentočencu je bilo vse manj otrok in začeli so voziti otroke 1. in 2. razreda s Čateža v Sentočencu, iz Sentočencu pa otroke 3. in 4. razreda na Čatež.

Nerazumljivo mi je, da vodstvo šole v Trebnjem ni uvedlo na obeh šolah kombiniranega pouka. Verjetno niso pomislili, da kombinirani pouk ni nekaj slabega, če je pravilno organiziran. V takem učnozgojnem procesu so otroci še bolj aktivni, aktivnosti pa danes pripisujemo velik pomen, večji kot naravnemu otrokovemu zorenju in dednosti. Ne vem, zakaj tega ne bi storili sedaj. Na Čatežu je tovarna, tako ostajajo mladi ljudje v svojem okolju in v bodoče je pričakovati večje število otrok.

Ukinitve kakršnekoli šole je za vsak kraj osiromašenje in se občani navadno temu upirajo, toda to, ali naj se zapre osnovna šola, ki je bila v kraju sto let, je resnično treba premisliti. Novinar omenja, da je vse še v javni razpravi. Za javno razpravo morda vedo posamezniki, prizadeti krajanji pa za sedaj še nič. No, če se bo šola zaprla jeseni, je pač malo časa za javno razpravo.

Novinar je povedal, da se bo s krčenjem šol v občini prihranilo precej denarja, nič pa ni omenil, da bo nastala tudi škoda, škoda, ki jo bodo čutili otroci. Upam, da se bodo v Trebnjem še pogovarjali, predno se bodo odločili o ukinitvi osnovne šole na Čatežu, za ostale kraje v občini pa verjetno velja enako.

ANTON KOTAR
Ljubljana

S čopiči ohranjajo dediščino

Slikarski del letošnje likovne kolonije je potekal v Loškem potoku, kiparji pa bodo gnetli male glinene plastike pri lončarjih v Dolenji vasi pri Ribnici

RIBNICA — Ribniška dolina je čedalje manj suhorobarska. Znameniti krošnjari, ki so včasih sloveli malone po vseh evropskih deželah, se kažejo le še na turističnih prireditvah. Tudi čas lončenega basa in drugih živo poslikanih lončenih izdelkov je v glavnem minil. Tega ali onega je ostalo komaj toliko, da imajo za seme, a še to bolj umetno ohranjajo.

Kajti novodobno življenje se poskuša otresti vsega, kar je odslužilo in postalo nekoristno. Nič kaj ni prizanesljivo niti do tistega, kar sodi v kulturno dediščino. Stara kmečka arhitektura plačuje še posebno hud davek. Hiše, tako značilne za suhorobarsko dolino, izginjajo, na njihovih temeljih so zrasle take, ki so po slogu bolj germanske kot slovanske. Nedotaknjena so ostala nekatera gospodarska poslopja.

Ribničani se zavedajo, da bo poplavo novodobnega težko zajeziti. Odločili so se ji kljubovati vsaj toliko časa, dokler ne bodo zavarovali vsaj najbolj avtentičnega kulturnega izročila prednikov. Na področju varstva kulturne dediščine ubirajo najrazličnejše korake in akcije. Med slednje brzkone šteje tudi zdaj že tradicionalna likovna kolonija, imenovana po ribniškem slikarju, etnografu in ustanovitelju narodopisnega muzeja Janku Troštu. Iskane nje njenih udeležencev je „zagledano“ predvsem v motive, ki se danes še ponujajo očesu, jutri pa jih morda ne bo več.

Prvi slikarski del letošnje Troštovo kolonije se je končal pred tednom in pol. Slikarji Jože Centa, Bojan Golija, Marjan Pliberšek, Viktor Gorican (predsednik združenja hrvaških likovnih umetnikov) pa

Dušan Matoh in Milan Čirovič so več kot teden vročih julijskih dni slikali v krajevni skupnosti Loški potok. Bili so prva likovniška skupina, ki je upodabljala krajino in njene posebnosti v slikoviti loški dolini.

Kiparski del kolonije se bo začel v prvi polovici avgusta. Prireditelji so povabili akademska kiparja Petra Černeta in Toneta Demšarja. Njuno delovišče bo v Dolenji vasi pri Ribnici. Pri tamkajšnjih lončarjih bosta oblikovala malo plastiko iz gline. Zanimivo bo srečanje z mojstri daleč naokoli znanega ribniškega lončarstva, edinimi, ki še vztrajajo v starodavnem poklicu.

Stvaritev, nastale v letošnji koloniji, bodo jeseni na ogled v ribniškem Domu JLA. Razstavo slik in plastik vseh udeležencev bodo odprli ob tradicionalnem ribniškem sejmu — prvo nedeljo v septembru. I. Z.

Milan Čirovič

Dušan Matoh

Bojan Golija

Kdaj bo zaživela vzajemna knjižnica?

Za tako knjižnico v Novem mestu se zavzemajo zlasti komisije za kulturo pri družbenopolitičnih organizacijah — Za ustanovitev so potrebne temeljite priprave

NOVO MESTO — V novomeški občini ugotavljajo, da je knjiga še vedno preveč odtujena delavcem in bralna kultura pri njih manj razvita, kot bi lahko bila glede na dokaj gosto mrežo knjižnic in ne tako siromašne fonde v njih. Z uvedbo potujoče knjižnice, ko prirejeni kombi pripelje knjige do tovarniških vrat ali kar na dvorišče, se je zanimanje za branje nekoliko izboljšalo, je pa še zelo pičlo. Med bralci je neposrednih proizvajalcev tako malo, da jih knjižničar zlahka prešteje na prste ene roke.

Menijo, da bi se zanimanje za knjige povečalo, če bi imeli tako imenovane vzajemne knjižnice. Na sestankih, ki so se zvrstili zadnje mesece, so poudarili, da bi mogli v Novem mestu ustanoviti vsaj eno tako knjižnico. Delovne organizacije bi združile denar za knjige, tako postale članice, naker bi kolekcije knjig krožile med zaposlenimi. Zadeva seveda ni tako preprosta, kot smo povedali, saj bi morali vzajemno knjižnico organizirati kot vse druge, pri študijski knjižnici pa namestiti novega strokovnega delavca za matično dejavnost. Po strokovni strani šteje vzajemna knjižnica med splošnoizobraževalne, po ekonomski pa med oblike neposredne in posredne svobodne menjave dela.

STARE FOTOGRAFIJE NOVEGA MESTA

V petek, 29. julija, bodo ob 19. uri v veliki dvorani Dolenjske galerije v Novem mestu odprli razstavo starih fotografij Novega mesta in njegovih prebivalcev. Razstavo je iz gradiva, ki ga hranijo Dolenjski muzej, študijska knjižnica Mirana Jarca in nekateri zasebniki, pripravil Bojan Radovič. Časovne meje izbora je postavil od leta 1865, ki je letnica najstarejše fotografije (novomeška gasilska godba), do začetka zadnje svetovne vojne. Pripravili so tudi katalog razstave.

Mentor št. 6

Del revije je zbornik pesmi začetnikov drugih narodov

LJUBLJANA — Šesta številka Mentorja, mesečnika za vprašanje literature in mentorstva, ki ga izdaja republiška ZKO, objavlja uvodoma tehtno besedo „O mentorstvu in Mentorju“ izpod peresa glavnega urednika Petra Božiča. Na to temo je ubran prispevek Ivana Gregorčiča o literarnem mentorstvu kot delu celovite literarne vzgoje. Na intervjujskih straneh je tokrat objavljen pogovor Mihe Mohorja s pisateljem Lojzutom Kovačičem. Enejstični del revije je zapolnil Frane Jerman z esejem (v nadaljevanjih) o sholastiki in njenem pojmu lepega. Kot avtorji razmišljajočih in drugačnih prispevkov so še Tone Peršak, Bojan Foršček in Vlado Žabot. Literarni del je zapolnjen z radijsko „gro Franja Frančiča „Grajski“ in oceno Petra Božiča.

Drugi del pričujoče številke Mentorja je pesniški zbornik z besedili 4. srečanja pesnikov in pisateljev začetnikov drugih narodov, ki je bilo lani decembra v Cerknem. Po spremni besedi Aleša Guliča so natisnjeni prispevki enajstih avtorjev, od katerih je vsak predstavljen z enim besedilom oz. pesmijo. Objave so dvojezične, kar pomeni, da je poleg izvirnega besedila (v srbovslovenski) tudi slovenski prevod (vse pesmi je prevedel Branko Žužek). Od avtorjev je našega območja nastopata v tem zborniku tudi Jadranka Zupančič iz Novega mesta s pesmijo „Sintagma“ in Nebojša Ignjatović iz Kočevja s pesmijo „Seto u suto-nu“ („Vas ob zatonu“).

Za OK ZSMS Ribnica: sekretar JANEZ MIHELIC

Organiziranje vzajemne knjižnice zahteva zavestno družbenopolitično akcijo, še posebej pa sodelovanje SZDL, ZKO, kulturne skupnosti, sindikatov, samoupravnih organov v ozdih in kajpak matične knjižnice. Kot rečeno, so v Novem mestu že bili sestanki in posveti, kjer je beseda tekla o tem. Do zdaj so imeli tako razpravo na predsedstvu občinskega sindikalnega sveta in njeni komisiji za kulturo, o možnostih za ustanovitev vzajemne knjižnice so govorili na sestanku komisije za idejna vprašanja vzgoje, izobraževanja, kulture in znanosti pri občinskem komiteju ZK bil pa je tudi posvet z organizatorji kulturnega življenja v občini.

Na vseh dosedanjih pogovorih so ustanovitev vzajemne knjižnice podprli, poudarjajoč pri tem zlasti najpomembnejše, kar bi z njo v N v mestu pridobili: ustanovo, ki bi delujoča v delovnih kolektivih, neposredno vplivala na to, da bi se zanimanje delavcev povečalo zlasti za dobro knjigo. Sestanki in posveti o vzajemni knjižnici se bodo seveda nadaljevali. Od omenjenih organov, ki so že razpravljali o tem, si bo zlasti komisija za kulturo pri občinskem sindikalnem svetu prizadevala, da bi kmalu prišlo do ustanovitve. K knjižnici posebnih izkušenj s takimi knjižnicami v Sloveniji za zdaj ni, saj deluje do zdaj (menda) vsega ena (na mariborskem območju). Zato se vsi zavedajo, da bo treba v Novem mestu ne le orati ledino, ampak delati tako rekoč brez kačipotov. I. ZORAN

Dvanajstič za začetnike

Eno od območnih srečanj pesnikov in pisateljev začetnikov, ki se bodo zvrstila jeseni, bo tudi na Dolenjskem

NOVO MESTO — Zveza kulturnih organizacij Slovenije je razpisala že 12. srečanje pesnikov in pisateljev začetnikov. To se bo začelo jeseni z območnimi srečanji v osmih krajih, končalo pa z republiško prireditvijo februarja 1984 v Gradišču v Slovenskih goricah.

Vsi, ki še niso objavili samostojne knjige (razen v samozaložbi) in bi radi sodelovali, naj svoje prispevke pošljejo organizatorjem v Ljubljano (na naslov: Zveza kulturnih organizacij Slovenije, Ljubljana, Kidričeva 5, za 12. srečanje pesnikov in pisateljev začetnikov) do 18. septembra.

Na območnih srečanjih bodo sodelovali avtorji, katerih prispevke bodo izbrale tričlanske žirije. Kot je že v navadi, se bodo sodelujoči predstavili na literarnih večerih, hkrati pa bodo objavljena imena tistih, ki jih bodo žirije predlagale za republiško srečanje.

Eno od območnih srečanj bo na Dolenjskem, ni pa še znano, v katerem kraju. Če se prireditelji še niso odločili, bi priporočali, da bi bila to Metlika. V em belokranjskem mestu je postala literarna dejavnost zelo živahna, za kar skrbi zlasti skupina, ki izdaja ciklostirane pesniške zbornike. Nemajhnega pomena pa je tudi dejstvo, da ima Metlika občinstvo, še posebej med mladimi.

kultura in izobraževanje

Stabilizacijske škarje v šolstvu

Mnoga bremena poslej na pleča staršev — Krčenje programov in mreže šol (?)

LJUBLJANA — Stabilizacija še naprej neizprosno pritiska na vzgojo in izobraževanje. Neskladje med programi in gnotnimi možnostmi se povečuje. Kaže, da bo krčenje programov neizbežno, iz njih naj bi šlo vse, kar ni najbolj potrebno. Kot so opozorili na nedavni skupščini republiške izobraževalne skupnosti, bo treba sleherni ukrep pretehtati z veliko mero tankočutnosti za problematiko. Ukrepi nikakor ne smejo biti taki, da bi zavoljo njih plačevali davek v prihodnosti.

Sicer je vse, kar naj bi se zgodilo na vzgojnoizobraževalnem področju, napisano v osnutku stabilizacijskega programa. Da se ne obetajo rožnati časi, je bilo slišati že na omenjeni skupščini, ko so imeli delegati na osnutek vrsto pripomb. Še bolj burno in zavzeto razpravo je pričakovati, ko bo o tem pomembnem dokumentu stekla beseda po občinah.

Česar koli se bomo že lotili, naj bi to ne šlo na račun kakovosti vzgojnoizobraževalnega dela, so poudarjali delegati v republiški izobraževalni skupnosti. Mnoga bremena bodo prešla na pleča staršev, saj bo s stabilizacijskim programom ukinjena vrsta subvencij in nadomestil, od prevoza do šolskega varstva. Veliko bodo izgubili tudi sami učenci, saj bodo stabilizacijske škarje najgloblje zarezale v interesne dejavnosti in tudi najrazličnejših poletnih in zimskih šol v naravi najbrž ne bo več. Ob tem so posevno na mestu pripombe, naj bi za jezili razračunje administracije, ki zdaj hudo obremenjuje šolski dinar na vseh stopnjah.

Ena od zahtev stabilizacijskega programa je, naj bi ponovno preverili obstojčoč mrežo šol, predvsem na področju osnovnega izobraževanja. Delegati so priporočali, da je treba pretesti ekonomsko upravičenost šol, še posebej podružnic, kjer število učencev nenehno pada. Upoštevaje sedanje težke gospodarske razmere je namreč hudo vprašljivo, ali šola, ki ima, denimo, šest ali sedem učencev, še izpolnjuje pogoj za obstoj.

Gradiva in tem za razprave o regijah in občinah torej ne bo zmanjkalo. Pričakovati je, da se bodo razprave razvlele še zlasti v občinah, kjer so že pripravili predlog za spremembo šolske mreže na svojem območju, pa ta ni naletel na odobravanje krajanov (n.pr. v trebanjski občini). Poletni dnevi, ki še preostajajo, za mnoge ne bodo mirni, saj bo treba s prenekatere rešitvijo na dan še pred začetkom novega šolskega leta.

I. ZORAN

NAGLUŠNA KAMERA

foto stihal: Milan Markelj

IN KJE SI TI PARKIRALA AVTO V TEJ SILNI GNEČI?

DOLENJSKI LIST pred 20 leti

Pravica do spoštovanja

Z grdmi izrazi nad delavce — Črnomaljšani so nabavljali premog z vozički — Nujno potrebna kolesarnica

ŽAL SE SE zgodi, da nam posamezniki odrekajo pravico do najmanjše mere spoštovanja. Denimo tehnik v tovarni, ki misli, da ima oblast nad delavci, ki so mu podrejeni. Pozabljaja, da je s samoupravnimi predpisi v podjetju vse lepo urejeno: kaj sme in česa ne sme. Ne ve, da nima pravice vpiti na delavca, ker s tem žali njegovo dostojanstvo. Ne sme uporabljati grdih izrazov, zlasti pa še ne tistih, ki jih rabi nespodobnež kvečjemu za živali. Ljudje imamo kdaj pa kdaj slab dan, kakor temu pravimo, toda zaradi tega ne smemo stresati jeze nad ljudmi, ki niso nič krivi.

NA SEJI PREDSEDSTVA Zveze sindikatov Jugoslavije so navedli zanimiv podatek: vsak vloženi dinar daje le dinar dohodka. Kaj pa to pomeni? Predvsem to, da nam novi obrati vračajo le toliko, kolikor smo vložili vanje. To pa je premalo.

DO SEDAJ so si lahko Črnomaljšani nabavljali premog kar v rudniku Kanižarica, letos pa bo s tem nekoliko drugače. V rudniku so odprli novo separacijo in ne bodo mogli nakladati premoga na vozičke, s katerimi so sedaj ljudje hodili po gorivo. O tem so precej govorili že na občinski skupščini, vendar so sklenili le to, da bo treba kaj kmalu odpreti v Črnomlju posebno trgovsko podjetje za gorivo.

KLJUB PREPOVEDI v Novem mestu še vedno puščajo kolesarji svoja kolesa tam, kjer se ustavijo. Navadno jih naslanjajo na izložbena okna mestnih trgovin. Jasno, da to zelo ovira pešce, pa tudi ostali mestni promet. Nedvomno bi s postavitvijo kolesarnice odpravili resnično pereč problem, kam s kolesi.

ŠTEVILO PREBIVALSTVA na Mirni močno narašča in nastajajo težave zaradi stanovanj. Domnevajo, da se bo priselilo do letošnje jeseni na Mirno in okolico 50 družin.

(IZ DOLENJSKEGA LISTA 25. julija 1963)

Kaj so pred 80 leti pisale Dolenjske Novice.

Kapitalisti niso tako bedasti

Kako privabiti kapitaliste v Novo mesto tovarne graditi? — Naše kmetovanje je roparsko — Ima kdo odveč kakšnega zanemarnjenega dečka? — Smrad se širi

(Novo mesto) leži ravno med Ljubljano in Zagrebom, središčem Hrvaške. Ni ga primernejšega kraja za zgradbe tovarnih izdelkov. Kateri tujec ali kapitalist bode pa tako bedast, da si bode šel v Novo mesto tovarno graditi, ako nima premoga za gonilno moč, niti železniške zveze preko Brežic in Zagreba z južnimi deželami? Vse kaj drugega bi bilo, ako se dogradi železnica iz Trebnjega v Št. Janž, od kjer bi dobival od blizu po ceni izvrsten premog, in ako se zgradi železnica iz Novega mesta v Brežice, od kjer sta samo še dve postaji v metropoli Hrvaške. S tem bi bila prilika dana kapitalistom v Novem mestu tovarne graditi.

(Srbski kralj) Peter I. je vsled svoje poljudnosti jako priljubljen med srbskim narodom. Pripoveduje se, da zahaja kaj rad nepoznan in priprosto oblečen med ljudstvo in se pogovarja z njim, da izve njegove želje.

(Bredvomno je) naše dosedanje kmetovanje z ozirom na plodnost zemlje ro-

parško in opravičene so pritožbe naših kmetovalcev, da zemlja ne rodi več toliko, kolikor je nekaj. To pa izvira odtod, ker naš kmetovalec niti ne ve, v čem obstoji kmetovanje in torej nima tistega temeljnega znanja, ki je neobhodno potrebno za umno kmetovanje.

(Kdor hoče) dati v salezijanski zavod na Rakovniku pri Ljubljani kakega zanemarnjenega dečka, ki je dolžan obiskovati še ljudsko šolo, naj blagovoli oglašiti se ustno ali pismeno vodstvu na Rakovniku, da mu naznani pogoje vsprejema. Zavod, ki obeta mnogo dobrega, ima slovensko ljudsko šolo.

(Hišni posestniki), kateri imajo štale, svinjske ali smetištne jame, se opozarjajo, da morajo iste sedaj ob veliki vročini večkrat izprazniti ter dvorišča, hleve in svinjake snažno držati, ker se v vročini smrad okoli razširja.

(IZ DOLENJSKIH NOVIC 15. julija 1903)

PO SVETU OKOLI

IZ ITALIJANSKEGA mesta Commo je prišla vesela novica, da so vsaj nekeje na tem svetu le sklenili mir. Res da je ta mir sklenjen med prostitutkami in karabinjeri, a kot dober zgled so tudi ti lahko. Italijanske ljubiteljske noči so v Commu imele zborovanje in med drugimi sklepi prejele tudi tega, da se bodo poslej dostojneje oblačile, ko bodo odhajale na ulico opravljat svoj starodavni posel, karabinjeri pa jih v zameno za ta zunanji moralni popravek ne bodo več preganjali.

ZELO DAREŽLIVEGA srca je bila tudi neka neznana plavalaska, ki se je vtihotapila v zapor Lenzburg blizu Zuericha. Sprva je bil nekaj dni skrivala v celici svojega fanta, potem pa se je preselila za dan ali dva še v druge celice ter nudila ubogim zapornikom „malo človeške pozornosti in nežnosti“. Ker je upravi postalo sumljivo, zakaj so zaporniki tako mirni, so odredili natančen nenaden pregled celic in tako odkrili plavalaso prostovoljko.

BOLJ NA SILO si je človeške pozornosti in nežnosti poiskal Dunajčan, znan kot Willhem. Vse od leta 1979 se je vtihotapljal v tuje zakonske spalnice in se med spanjem zakoncem prislilil k lepšemu delu zakonskega para. Ženske, od katerih je na ta nenavaden način izsilil ljubezenske sladkosti, so kasneje na policiji povedale, da so bile prijetno presenečene, ker so mislile, da se jih je spomnil zaspani mož, potem ko so videle, kaj se pravzaprav dogaja, pa ni bilo več kaj narediti.

KER JE BILA preveč vestna, je stroga Švedinja Ulla W. nezadovoljivo opravila praktični preskus, po katerem naj bi stopila v vrste mestne milice. Miličnica v krilu je brez milosti prijavljala vse kršitelje, med njimi tudi mestne gasilce, češ da so parkirali na prepovedanem prostoru. Fantje pa so seveda nekaj gasili. In tako je natančnost pokopala upanja mlade Ulle.

Ponazoritev trka meteorita z zemljo, ki je povzročil nastanek skrivnostnih tektitov. Desno: poseben top za raziskave trkov.

Skrivnostne priče davnih trkov

Znanost še ni povsem razvozjala skrivnostnih tektitov, iz katerih so si predzgodovinski ljudje delali rezila — Povezani z davnimi kataklizmi

V zadnjih 35 milijonov letih se je na našem planetu štirikrat dogodilo nekaj zelo nenavadnega; na milijarde ton zemeljskih snovi se je v hipu spremenilo v steklene gmote brez najmanjšega mehurčka zraka v sebi, vsa ta ogromna masa, razpršena v steklene kepe in kepice, se je nato kot dež spustila na tla od enega konca našega planeta do drugega. O teh nenavadnih dogodkih nam še dandanes nemo pripovedujejo skrivnostni kosi rudninskega stekla, ki dosegajo velikosti od zrele lubenice tja do drobcenih kep, velikih komaj desetinko milimetra. Pripoveduje, a njihove govorice znanost ne more povsem razvozlati.

Strokovnjaki pravijo tem steklastim kameninam tektiti. Ugotovili so, da je po našem planetu posejanih na milijarde ton te snovi. Kakih deset milijard ton tektitov leži v najstarejši plasti tektitov, ki sega od Karibov do Indijskega oceana, milijarda ton jih počiva na polju od Avstralije do Kitajske in kakih sto milijonov ton na ostalih dveh poljih: ob zahodni Afriki in na ozemlju Nemčije in Čehoslovaške.

Človek že tisočletja išče odgovor na vprašanje, kaj so, od kod so prišli in kako so nastali. V rokah je imel te čudne steklaste kamenine že naš davni prednik, ko je iz njih pred 300.000 leti odklepal svoja kamnita orodja.

Tek in stradež

Kaj imata bolezenska suhost in tek skupnega?

Tek in anoreksija, kakor s tujko označujejo bolezensko zmanjšanje apetita in nevarno shujšanje, na prvi videz nimata ničesar, kar bi ju družilo; tek je celo blagodejen za zdravje, medtem ko anoreksija resno načne zdravje.

Pred kratkim pa so strokovnjaki ugotovili, da sta vendar le povezana s psihološkimi, fiziološkimi in sociološkimi vzemi. Raziskovalci z univerze Arizona poročajo v slovitom medicinskem časopisu New England Journal of Medicine, da so tako strastni tekači kot anorektiki ljudje, ki so nagnjeni k samopodcenjevanju, depresiji, nesposobni, da se otresejo jeze in tesnobe.

Zanimivo je, da so med strastnimi tekači predvsem moški, med anorektiki pa predvsem ženske. Za obe skupini velja, da se pri teku oziroma pri stradanju počutijo vznemeno. Fiziološki razlog naj bi v obeh primerih bila povečana količina endorfinov, naravnih možganskih snovi, ki so podobne morfinom, torej mamilom.

Raziskovalci so primerjali 60 strastnih tekačev in prav toliko anorektinj. Poskusi so pokazali, da se obe skupini počutita slabše, če ne moreta opravljati svojih strastnih navad: teka in hujšanja. Tekočev se polasti nerazumljiv strah, da fizično propadajo, žensk pa strah pred debeljenjem in izgubo samozavesti.

Sliši se čudno, pa vendar je med končnimi sklepi psihologov, da bi morala tako anorektinja kot tudi tekač, če ju strast preveč obvladuje, poiskati pomoč psihiatra.

Vse to pa seveda ne pomeni, da je takšen že vsakdo, ki se ukvarja z rekreacijskim tekom ali ki za boljše počutje in vitkejšo linijo ne požre vsega, kar mu pride na krožnik.

MIM (Vir: Discover)

Geologi so menili, da so tektiti meteoriti, drobci snovi, ki so prileteli k nam iz vesolja, vendar pa dejstvo, da leže tektiti na območjih zunaj velikih meteoritskih kraterjev, meče senco dvoma na to domnevo. Nekateri geologi so predpostavili, da so tektiti vulkansko steklo, kamenina kot je obsidian, toda tektitska polja ne leže na vulkanskih tleh.

Še manj vzdržna je teorija, ki je krožila pred kakimi sto leti, naj bi tektite po svetu raznosil predzgodovinski človek, ko je trgoval z orodjem iz te kamenine. Toda ko so odkrili ogromna polja tektitov tudi globoko pod morji in oceani, se je podmena zrušila.

Tektitom je dal ime avstrijski kemik Frank Seuss na prelomu stoletja. Delal je poskuse, da bi dokazal trditve o vulkanskem izvoru tektitov v nasprotju s trditvijo, da so tektiti ostanki starih glažut na Čehoslovaškem in v Nemčiji. Kemik je dokazal, da je za topljenje tektitov potrebna zelo visoka temperatura 1.800 stopenj. Takih temperatur v starih glažutih niso zmogli pripraviti. Tudi ime izvira iz topljenja — tektos pomeni v stari grščini stopenj.

S tektiti so se ukvarjali še mnogi veliki znanstveniki in vsak jih je razlagal po svoje. Nobelovec Harold Urey je s svojimi analizami dokazal, da tektiti niso prileteli k nam iz globoke vesolja, in je dopustil edino možnost, da so prišli iz prostora med Zemljo in Luno oziroma z Luninega površja. Toda kamenje, ki so ga prinesli vesoljci z lune, je zavrnilo tudi to možnost.

Vse več dokazov je torej bilo, da so tektiti zemeljskega porekla. Številne analize v sodobnih kemijskih laboratorijih so odkrile, da je razmerje različnih izotopov v tektitih takšno, kot velja na Zemlji. Vendar pa so analize hkrati tudi pokazale, da tektiti nimajo enake strukture kot vulkansko steklo, kar je seveda vse skupaj močno zapletlo. Geolog George Shaw je dokazal, da so tektiti nedvomno nastali iz nenadno stopenjene in prav tako nenadno ohlajene mase zemeljske skorje. A kako se je vse skupaj zgodilo in kako so se tektiti lahko razpršili po tako velikih površinah, je ostalo skrivnostno. Nobena naravna sila

ne more poslati koščkov snovi na tako dolge poti, ne da bi jih že prej upor zraka zaustavil.

Velika uganka se je začela razreševati leta 1975, ko so sovjetski znanstveniki našli tektite na območju meteoritskega kraterja v Kazahstanu. Odkrili so stopljene kamenine, ki so v vsem podobne tektitom; v njih je bilo le nekaj več niklja.

To odkritje je znanstvenike napotilo nazaj k povezavam med padci nebesnih teles na zemljo in tektiti. Odkrili so, da je zadnjih sto milijonov let na zemljo padlo nekaj ogromnih meteoritov, ki so povzročili pravo razdejanje. Med drugim naj bi ogromen asteroid, ki je trčil z Zemljo pred 65 milijonov leti povzročil, da so izumrli velikanski dinozavri in še nekatere druge živali ter rastline. Ob takih silnih trkih se je zemeljska skorja topila v steklo.

Kako silne moči so bile na delu, pokaže primerjava, da bi eksplozija vsega nakopičenega atomskega orožja razvila le deset-tisočinko energije, ki se je sprostita pri trčenju velikanskih meteoritov z Zemljo.

Med raziskavami teh trkov v laboratorijih s pomočjo posebnih naprav za pospeševanje delcev, kot je dvostopenjski svetlobno-plinski top, so znanstveniki ugotovili, da se je pri padcih gigantskih teles za njimi tvoril nekakšen vakuumski tunel, ki je vsrkal vase stopljeno zemeljsko maso in jo potegnil v bližnji vesoljski prostor, kjer se je na hitro ohladila v steklo ter potem v gostem dežju padala po našem planetu.

Teorija, dokazana na poskusnih modelih, je elegantna in pomeni velik korak naprej pri razumevanju skrivnostnih tektitov, vendar pa boleha za nekaterimi šibkostmi. Ne daje pravega odgovora, kako je mogoče, da v tektitih ni niti najmanjšega mehurčka zraka in da v njih ni niti molekule vode. Iz stekla se voda izloči šele čez več dni, pri tektitih pa je očitno šlo za proces, ki se je dovil v drobcu sekunde.

Vseh skrivnosti torej niso rešili. Sicer pa, svet brez skrivnosti bi ne bil zanimiv.

MIM (Vir: Discover)

Nevtrino pove za nafto

Skrivnostni delec iz subatomskega sveta bo koristen za raziskave zemeljske skorje — Odkrivanja

Fiziki poznajo v zapletenem in še ne povsem raziskanem svetu subatomskih delcev tudi skrivnostni delec, ki nima ne električnega naboja ne mase. Pravijo mu nevtrino, njegova lastnost pa ni samo v tem, da je skrivnosten marveč tudi, da je zelo prodoren, saj gre zlahka skozi vso zemeljsko kroglo.

Če se dogodi, da na poti (v naravnih pogojih je to zelo zelo redko) zadene ob kakšen drug snovni delec, denimo, atomsko jedro, potem pride do razbitja jedra, delci subatomske eksplozije pa povzročijo poseben zvok. Nekateri fiziki menijo, da bi se dal ta naravni pojav koristno izrabiti za odkrivanje podzemeljskih ležišč plina, nafte in različnih rudnin. Nobena od sedanjih metod raziskovanja bi se ne mogla meriti s to.

Seveda pa bi bilo popreje treba marsikaj narediti in predvsem zbrati veliko denarja

za izgradnjo velikanskega pospeševalnika, največjega in najmočnejšega na svetu, s katerim bi lahko znanstveniki povzročali takšne procese, katerih posledica bi bili snopi nevtrinov. Usmerili bi jih skozi določene smeri zemeljske krogle, na svoji poti pa bi ti zgoščeni snopi nevtrinov povzročili že omenjene trke, ki so v naravi redki. Posebne naprave bi zabeležile zvočne valove, ki bi nastali, sposoben računalnik pa bi podatke obdelal. Tako bi geologi dobili natančne podatke, kaj se nahaja v drobavju Zemlje, na kateri točki bi hoteli.

Znanstveniki že zdaj uporabljajo metodo zvočnih valov za raziskovanje zemeljskih plasti, vendar pa ni najboljša, ker prihaja do močnih motenj. Nevtrinski način je popolnoma brez motenj, kar je njegova nedvomna prednost.

dežurni poročajo

— V noči na 21. julij je skupina neznanec (morda je bil celo samo eden) kradla bencin gostom na parkirnem prostoru pred zdraviliščem v Šmarjeških Toplicah. Okradenih je bilo šest gostov, ki so zjutraj našli prazne rezervoarje, skupaj pa je bilo iztočenih kar okoli 100 litrov goriva.

PADEL S PODSTREŠJA IN UMRL

VRTAČA — 53-letni Andrej Trunkelj iz Vrtače pri Trebnjem je 23. julija pospravil podstrešje nad kaščo in padel na betonska tla. Z glavo je udaril ob betonski rob in pri tem dobil tako hude poškodbe, da jim je med prevozom v novomeško bolnišnico podlegel.

NI UPOŠTEVALA PREDNOSTI

SPODNJA POHANCA — 20. julija ob 8.15 se je Marija Zakšek peljala z osebnim avtom od Arnovega sela proti Brežicam, pri tem pa v Spodnji Pohanci prezrla prednostno cesto. Nanjo je zapeljala v trenutku, ko je po njej pripeljal tovornjak Božidar Reberšek iz Zameškega. Prišlo je do trčenja, v katerem sta bili voznika in njena sopotnica poškodovani, na vozilu pa je bilo škode za 100.000 din.

TRČIL V

TELEFONSKI DROG
SENTJERNEJ — 22. julija ob 22.30 se je po cesti med Prekopo in Sentjernejem peljal na kolesu z motorjem 19-letni Otmar Cimerman iz Dobrave. Med vožnjo je zapeljal na desno travnato banko, trčil v drog telefonske napeljave in padel po vozilu. Cimerman je bil odpeljan v novomeško bolnišnico, poleg tega pa je bil odrejen tudi odvzem krvi zaradi suma, da je vozil vinjen.

Je ženo ubil mož?

BUDNA VAS — 18. julija ob 2.30 so našli mrtvo v njenem stanovanju 57-letno Ivančo Vegelj iz Budne vasi. Preiskovalci, ki so si ogledali stanovanje, so našli dovolj dokazov, da so posumili v naravno smrt Vegljeve. Tako so po zbranih podatkih utemeljeno posumili, da je Vegljevo umoril njen mož. Kot kaže, je bila zraven pijača, zakonca sta se pripravila, na koncu pa je Vegelj pograbil nož in z njim zabodel ženo.

DIVJI PRAŠICI NA CESTI

ČRNOMELJ — 19. julija ob 6. uri zjutraj se je po lokalni cesti med Stransko vasjo in Črnomeljem peljal na kolesu z motorjem 35-letni Alojz Simončič z Vinjega vrha. Na veliko presenečenje so mu pri posestvu KZ Črnomelj nenadoma pritekli s trave pred kolo štirje divji prašiči. Enega je zadel in pri tem seveda padel, ob tem pa zadobil hude telesne poškodbe, da so ga prepeljali na zdravljenje v novomeško bolnišnico.

KRONIKA NESREČ

ZAPELJALA NA LEVO
FRAN — Ameriška državljanka Anna Barow je 18. julija ob 17.35 eljala osebni avto od Ljubljane proti Zagrebu in pri Biču na blaznem ovinku zavozila na levo stran ceste. Nasproti je takrat prišel z osebnim avtom Mihael Šmar iz Krmelja, ki navzlic umirni vožnji nezgode ni mogel preprečiti. Šče se je pri tem poškodovala ženska, da so jo prepeljali v ljubljanski Klinični center, enako kot eni sopotniki, materialne škode je bilo za nekaj deset tisočev.

UTRUJENOST IN NEPREVIDNOST — Primerov, kot ga navajamo v zapisu, je na dolenski magistrali veliko. Tujci, še posebej pa Turki, ki jih poleg utrujenosti največkrat spremlja neprevidnost, so v poletnih mesecih največji povzročitelji prometnih nezgod. Posnetek je s trčenja dveh tujih državljanov na magistrali. (Foto: B. B.)

Turek po nesreči pobegnil

Zaradi brezglavega prehitvevanja zakrivil nesrečo pri Karteljevem, nato pa pobegnil — Prijet na Čatežu

KARTELJEVO — Znano je, da s turskimi vozniki motornih vozil na naših cestah ni dobro imeti opravka, ponovno pa se je to potrdilo minulo soboto, ko je turski državljan, 47-letni Duran Yicit, povzročil prometno nezgodo pri Karteljevem.

Yicit je namreč tistega dne okoli 21.45 zvečer peljal tovornjak s polpriklonikom proti Zagrebu, pri Karteljevem pa pričel brezglavo prehitvevanje vozila pred seboj. Kot se v takšnih primerih rado dogodi, je po klancu navzdol nasproti pripeljala drugo vozilo. 50-letni Vinko Osolin iz Radomelja je imel s svojim tovornjakom kaj malo možnosti, da prepreči nesrečo. Vozili sta se oplazili, pri čemer je Osolinov tovornjak odbilo na desno čez bankino na travnik. Tovornjak se je prekucnil, pri tem pa se je razsula tudi naložena koruza. Ob nezgodi se je voznik Osolin laže poškodoval, veliko huje pa sopotnica Francka Osolin iz Lhana, ki so jo prepeljali na zdravljenje v novomeško bolnišnico.

Takoj po nesreči jo je turski sofer z vozilom popihal in le urni

in učinkoviti akciji miličnikov gre zahvala, da so brezobzirnega voznika izsledili in prijeli na Čatežu. Ob vseh telesnih poškodbah je bilo na vozilih za 330 tisočakov škode.

S traktorjem podrl drevesi in trčil v kozolec

Na srečo se je pustolovščina Nika Špessa končala brez telesnih poškodb

BREG — Malce nenavadno pustolovščino si je v nedeljo privoščil 25-letni Niko Špess z Brega 26 pri Sevnici. Od sosedu Jožeta Felicijana si je namreč samovoljno sposodil traktor znamke zetor in se z njim odpravil na vožnjo.

Špess je vozil brez dovoljenja in kar je najhuje, brez vsakih izkušenj. Prav zategadelj je med vožnjo po zasebni poti v Jelšah pri Bregu prišlo do nezgode. Vozilo je namreč med vožnjo po klancu navzdol pustil v prostem teku. Nič čudnega potemtakem, če je izgubil oblast nad vozilom; zapeljal je v sadovnjak, podrl troje dreves, nato pa trčil v stebel kozolec. Špess je bil ob koncu avanture le laže poškodovan, bolj pa traktor in kozolec. Škodo na obeh so ocenili na preko 200 tisočakov.

STRELA JO JE UBILA

DOLJNI SUHADOL — V sredo je med hudim neurjem, ki je divjalo v popoldanskih urah, strela ubila 40-letno Antonijo Grubar iz Dolnjega Suhadola 10. Grubarjeva je bila tisti čas z možem v zidanici, medtem ko je otrok na srečo stal pred vrati. Strela je treščila naravnost v zidanico in pri tem Antonijo tudi ubila.

ZGOREL AVTOMOBIL S PRTLJAGO

GRMOVLJE — V noči na soboto je prišlo na avtomobilu našega zdomca s Kosova, Salihaja Hyeana, do večjega požara. Voznik je dim zavohal nekje pri Grmovljah, vozilo nemudoma ustavil, ko pa je odprl pokrov motorja, je bruhnil močan ogenj. Vozilo je bilo hipoma obdano s plameni, potniki pa so uspeli rešiti le nekaj prtljage. Škode je tako za preko 550 tisočakov.

MED VOŽNJO SE JE SLACIL

KRAKOVSKI GOZD — Sefer Berisha iz Plišine se je 21. julija popoldne peljal z osebnim avtom skozi Krakovski gozd in si med vožnjo hotel sleči jopič. Za volan je prijel sopotnik, vendar rešitev ni uspela. Vozilo je zapeljalo z vozišča in treščilo v borovec. Voznik in sopotniki so se poškodovali, gmotne škode pa je bilo za 100.000 din.

NAŠLI MRTVEGA V BAZENU

DOLENJSKE TOPLICE — V bazenu zdravilišča v Dolenjskih Toplicah so 18. julija popoldne kopalci našli mrtvega 26-letnega Franca Vovka iz Novega mesta, Segova 11. Navzlic hitri pomoči je zdravnik lahko ugotovil le še smrt.

Le zagnanost je premalo

Anton Joras o razmerah v sodraškem športu — Nakopičene neurejenosti vodijo k razmišljanju o odhodu

Se ne tako dolgo nazaj je bil Anton Joras iz Sodražice eden najboljših slovenskih in jugoslovanskih tekačev na 110 metrov z ovirami. Premagoval je celo tako znanega atleta, kot je Borislav Pisič, ki atletskim stezam še do danes ni dal slovesa. Joras je v času aktivnega nastopanja nosil dres mariborske Branika in celjskega Kladivarja, ob koncu kariere pa je tekmoval za Kočevje.

„Uradno sem se poslovil od atletskega dresa na republiškem prvenstvu leta 1970,“ pravi Joras, ki se je s prihodom v Sodražico vnovič zapeljal športu, le da tokrat kot organizator, trener in svetovalec.

„Znano je,“ pravi, „da ima Sodražica velike možnosti za organiziranje in izvedbo vseh zimskih športov. Za obnovo naše skakalnice so bili zelo zagreti člani ljubljanske Ilirije, nudili so nam pomoč, vendar je vse ostalo pri poskusih. Takih primerov lahko naštejemo še veliko, vsi skupaj pa dajo jasno, zakaj, kadar govorimo o sodraškem športu, omenjamo le odlične pogoje, manj pa dosežke.“

Svetla izjema je nedvomno namizni tenis, šport, ki je prav po zaslugi Jorasa prodir v republiški vrh. Toda razmere, v katerih so se rojevali dosežki, niso prav nič rožnate.

„Le kam vse to vodi? Ze leta tekam od ene do druge delovne organizacije in privatnika in prosim za denar, ki ga potrebujemo za nakup opreme in potovanja. Nič čudnega, če

vse glasneje razmišljam o tem, da vse skupaj pustim.“

Zdi pa se, da Joras bolj kot materialne težave mučijo neurejenosti v sodraškem TVD Partizan. Slednje najbolje potrjuje podatek, da pred nedavnim, ko so izbirali predsedništvo organizacije, nihče ni imel dovolj poguma, da bi prevzel mesto predsednika. Sele od drugih je Joras zvedel, da so za prvega človeka izbrali prav njega.

„Ni mi težko delati, toda če ob sebi nimam zagnanih ljudi, pripravljenih za akcijo, ti mimogrede splahne vsaka volja,“ pravi Joras, katerega odhod iz športnega življenja bi za Sodražico pomenil ogromen udarec.

M. GLAVONIČ

Anton Joras: „Tudi zagnanost in dobra volja sama po sebi ne moreta narediti vsega.“

TUDI ŽENSKE BRCALE

ZUŽEMBERK — Pred dnevi je bil v Zužemberku zanimiv turnir v malem nogometu, na katerem so nastopile vrste brigadir, domačink, dve ekipi brigadirjev, NK Albatros in domači Partizan. Seveda je največ zanimanja veljalo za gobčarskim sposobnostim deklet, kjer so domačinke premagale brigadirke, medtem ko je pri fantih slavila prva brigadirka, vrsta pionirji.

TEK PO ULICAH KOKRICE

KOKRICA — v počastitev krjevnega praznika razpisuje SD Franc Mrak iz Kokrice že tradicionalni tretji tek po ulicah tega kraja. Lanskega tekmovanja se je udeležilo preko 150 tekačev iz vse Slovenije, prireditelji pa pričakujejo, da bo udeležba letos številnejša. Tekma bo 5. avgusta pričetkom ob 18. uri, start in cilj pa bosta pred gostiščem Brunarico. Organizator je pripravil več tekmovalnih skupin od pionirjev in pionirk do članov in članic. Prijave bodo zbirali dve uri pred startom, startnina pa je 50 din, brezplačno bodo lahko tekli le pionirji.

SPOSOJENO TRNJE

— Polemični boj prsi ob prsi se pri nas konča s pljuvanjem. (Iz Politike)

Papežu dvakrat balkansko srebro

V ekipni in posamični vožnji na balkanskem prvenstvu v Turčiji si je Sandi Papež priboril srebrni medalji — Najuspešnejši Jugoslovian — Novomeščani na treh dirkah

KONYA — Jugoslovansko mladinsko kolesarsko zastopstvo na letošnji balkaniadi v Turčiji resda ni v celoti ponovilo lanskoletnega uspeha, zato pa je ponovno zablestel Novomeščan Sandi Papež, ki si je v četrtkovi ekipni in sobotni posamični vožnji priboril dve srebrni odličji. Papež je tako na najboljši način kronal res izredno uspešno kolesarsko pot med mladinci, ki mu odpira velike možnosti tudi v članski konkurenci.

Jugoslovanski mladinci so v četrtkovi etapni vožnji skušali ubraniti lani osvojeno zlato na Balkanu, vendar so tokrat le morali

priznati premoč Bolgarov. Papež, Sebenik, Pintarič in Traumpuš so dali vse od sebe, vendar dalj kot do srebra niso mogli. Osma naj-

boljša mladinska ekipa na svetu se je tako morala zadovoljiti s srebrnom, za Jugoslovani pa so na 70 kilometrov dolgi progi ostali z veliko zamudo Grki in Turki. Omenimo, da si je članska vrsta v četrtkovem nastopu priborila zlato.

Manj uspešna za celotno jugoslovansko zastopstvo je bila sobota, kjer je v posamičnih bojih edino medaljo v obeh konkurencah priboril Sandi Papež. Sandi je novič dokazal, da raste v res obetavnega kolesarja, saj je na 110 kilometrov dolgi progi in v neznojni vročini „pustil“ predse le bolgarskega tekmovalca Petrova. Papež je tako postal naš najuspešnejši mladič na balkanskem prvenstvu.

In medtem ko se je Sandi potil v daljni Turčiji, so drugi Novomeščani nastopili na treh dirkah v Bohuminu blizu Ostrave na Češko-slovaškem. Prvega dne je bil na kriterijski dirki Smole 2. med mladinci, Srečko Glivar peti, medtem ko je Novak v III. kategoriji članov zmagal. Druga dva dne je Smole vozil med starejšimi mladinci in zmagal, v čestni dirki tretji dan pa je ponovno slavil Novak. Smole je moral zaradi okvare odstopiti, medtem ko so mlajši mladinci Lavrič, Glivar in Stangelj na cilj prispeli v zmagoviti skupini.

CENTER NA GAČAH SE ROJEVA — Navzlic dopustom in vročini so dela na izgradnji smučišča novega zimskega centra na Gačah v polnem razmahu. Ta čas je v gradnji cesta od Komarne vasi do Gričic, poleg tega pa so vojaki enote starešine Paprice iz vojašnice Milana Majcna (na posnetku) skupaj z delavci GG Novo mesto, tozdr Črmošnjice, že dodobra očistili traso novega smučišča.

Liga s tisoč igralci

Ze v začetku septembra bo finalni turnir ekip v letošnji občinski ligi v malem nogometu

NOVO MESTO — Pred časom se je končala letošnja novomeška občinska liga v malem nogometu, ki jo je organiziral NK Elan, v njej pa je nastopilo 44 ekip s preko 1.200 igralci.

Se najbolj je razveseljiv napredek ekipe NK Rom, ki se je z nogometom pričela ukvarjati šele lani, vendar je letos v skupini „E“ že osvojila 3. mesto. Za ilustracijo naj povemo, da je bila ekipa IMV,

lanski polfinalist, v isti skupini šele 4. Podobna ugotovitev kot za Rome velja tudi za ekipi Dolža in Stopič.

Sicer pa pogledimo ekipe, ki so se uvrstile v finalni del, ki bo na sporedu že v prvi polovici septembra. Iz skupine A sta to Šmarjeta in Vinica, iz skupine B Partizana iz Zužemberka in Straže, iz skupine C Gabrje in Krka, iz skupine D Marof in Mirna peč ter iz skupine E Šmihel in Regrča vas.

Na nedavnem sestanku je bilo tudi sklenjeno, da bodo tekmovalna poslej od jeseni do pomladi in ne obratno, kot je bilo doslej, hkrati pa za ekipe v malem nogometu ne bodo več smeli nastopati registrirani igralci. Udeleženci tega sestanka so tudi določili, da bo finalni turnir, na katerega se uvrste zmagovalci območnih skupin Črnomlja, Metlike, Novega mesta in Trebnjega, v drugi polovici septembra, zmagovalac pa bo ostal v zaključnih bojih za naslov najboljše ekipe malega nogometa v Sloveniji.

PUCLJU TURNIR OB DNEVU VSTAJE

NOVO MESTO — Devetnajst šahistov se je udeležilo nedavnega šahovskega turnirja v počastitev dneva vstaje, ki ga je organiziral novomeški šahovski klub. Vrstni red: J. Pucelj 15, Škerj 14,5, Kastelic 14,5, Muhič 14, Luzar 13,5, Avsec 11,5, Mišič 11,5, Ščap 10,5, Maksimovič 9,5, itd.

»Dolenjski list« v vsako družino

ŠPORTNO SREČANJE V GRIBLJAH

GRIBLJE — Športno društvo Griblje pripravlja za nedeljo, 8. avgusta, peto športno srečanje. Devetčlanske ekipe iz krajevnih skupnosti, organizacij združenega dela, športnih društev itd. se bodo pomerile v malem nogometu, streljanju z rračno puško, metanju bombe, kegljanju, plavanju ter čolnarjenju — veslanju. Prijave sprejema športno društvo Griblje, ekipe pa se lahko prijavijo tudi pred začetkom tekmovanja ob 8.30 ure. Na letošnjem jubilejnem športnem srečanju pričakujejo okoli 30 ekip, saj je za to srečanje v Gribljah vsako leto precej zanimanja med ekipami z obeh strani Kolpe, redno pa prihajajo tudi z druge strani Gorjancev. Še to: za čolnarjenje se lahko prijavijo pri Kuzmovem mlinu v Pobrežju, kjer bo start. Vsak tekmovalac bo dobil značko, najzslužnejšim gribeljskim športnikom delavcem bodo ob tej priložnosti podelili spominske plakete, veteranom domače nogometne ekipe pa priznanja.

Pri hitrem postopku baze ko da ni

Ljubica Mikša govori o izkušnjah in spoznanjih, do katerih je v zadnjem letu prišla kot članica slovenske delegacije v zveznem zboru skupščine Jugoslavije — Kdor pošlje mnenje, dobi povratno informacijo — Delegat še nima vloge, ki mu je določena

„Le kaj delajo naši delegati, da sprejemajo take odločitve? Je nemalokrat slišati v pogovorih z ljudmi ob nenadnih zakonskih spremembah „čez noč“, ki pa močno posegajo v njihovo življenje. Intervju z dipl. inž. Ljubičo Mikšo, ki je bila na Dolenjskem v zborih združenega dela izvoljena za članico slovenske delegacije v zveznem zboru, marsikaj pojasnjuje.

— Po več kot letu dni opravljanja mandata v zveznem zboru ste si gotovo že pridobili izkušnje. Kakšne so v dobrem in slabem?

„Moram reči, da smo slovenski delegati v zveznem zboru dokaj dobro organizirani, gotovo pa mnogo bolje kot delegati v ostalih republikah. Sem prvič delegatka v taki skupščini, imam pa občutek, da nam mnenja, ki jih dobimo na republiški ravni, veliko pomagajo pri delu v odborih, kjer se prave stvari odvijajo. Seje zveznih zborov so običajno le potrjevanje predlogov, ki se pripravljajo v odborih.

Slovenski delegati smo se tudi med seboj dobro ujeli. Pol jih dela profesionalno in ti veliko pomagajo nam, zaposlenim v združenem delu. Res dobro sodelujemo pri oblikovanju mnenj z vseh področij. Na sestankih v Ljubljani se srečujemo po skupinah delegatov in se dogovarjamo za nastop in stališča v posameznih odborih. Zmenili smo se, da se bomo posej sestajali tudi v drugih regijah, ne več samo v Ljubljani. Na prvem takem posvetu smo že bili v Novi Gorici, pred sejo zveznega zbora, kjer smo obravnavali sodelovanje s sosednjimi državami in smo se na kraju samem hoteli prepričati o pomenu odprte meje in problematike v zvezi z uvedbo depozita. Planiramo tudi posvet na Dolenjskem, ker ocenjujemo, da je nujno dobiti še več stika z delovnimi ljudmi.

Slabe izkušnje pa imam s pridobivanjem mnenj. Do mnenj o raznih gradivih, ki so na sejah zveznega zbora, je težko priti. Razen izvršnih svetov občinskih skupščin se večina ostalih ogiba dajati mnenja na predloge za uvedbo zveznih predpisov, češ, to je že višja politika. Drugo pa je, da niti ni možnosti, da bi posamezne sistemske zakone dajali na dnevne redke občinskih sej, saj včasih niti do republiških skupščin ne pridejo.

Šele zdaj smo dobili tiskan program dela zveznega zbora za letošnje leto, tako da občinske skupščine sploh niso mogle v svojih delovnih programih načrtovati obravnave zveznih gradiv. Edina prava funkcija delegatskega sistema in razpravljanja se je letos po mojem izkazala pri obravnavi invalidsko-pokojninskega zakona. Pri njem so res lahko prišla do izraza mnenja baze.

— V krajevnih skupnostih in v več delovnih organizacijah na Dolenjskem imajo občutek, da je delegatski sistem na ravni občine bolj zaživel, hkrati pa menijo, da se njihove želje toliko manj upoštevajo, kolikor bolj delegatski sistem leze k vrhu — do federacije. Kje po vašem mnenju nastaja vrzel in v čigavem imenu potem delegati v zveznih zborih sprejemate odločitve?

„Po mojem je to točna ugotovitev, skušala pa bom razložiti, zakaj do tega prihaja. Za moje enoletno obdobje delovanja v zveznem zboru je značilno sprejemanje ukrepov po hitrem postopku. Zvezni izvršni svet nas je zatrpal z zakoni po hitrem postopku. Ko pride do tega, ni več časa za posvet z bazo, temveč se mora delegat odločiti po lastni presoji. Stališče „čez noč“, ki se pogosto zahteva od delegata, ga postavlja v zelo neugoden položaj. To smo že kritizirali, kajti v času dogovarjanja za tak hiter postopek, ki med republikami vendarle traja vsaj mesec dni, smo mi delegati povsem izključeni iz razprav, od nas pa zahtevajo odločitve. Odgovornost pade na skupščino, ki pa je bila med postopkom odrinjena.

Redkokdaj se je v minulem letu zgodilo, da bi sprejeli kak zakon po trifaznem postopku, ki ga je šteti za normalnega in je pogoj za funkcioniranje delegatskega sistema.

— Izhajate iz združenega dela, delovne organizacije Krka, ki je znana po tem, da ima nazven delegatski sistem dobro razvit. Krka se tudi uporno zavzema za to, da ne bi tako pogosto prihajalo do sprememb pogojev gospodarjenja z različnimi administrativnimi ukrepi. Ali vas v lastnem kolektivu in v gospodarstvu širšega območja, ki ga predstavljate v zveznem zboru, kdaj pobarajo glede odločitve, ki so včasih v opreki z njihovimi željami?

„Velikokrat mi je po glasovanju za zakon po hitrem postopku prav nerodno priti v kolektiv, kjer me kajpada takoj pobarajo. No, zdaj večina že vedo, da ne moremo nič spremeniti, če dobijo gradivo na mizo pred sejo, odločiti pa se morajo.

Najhuje je, da so bili letos pogoji za gospodarjenje znani šele maja, kar je za združeno delo povsem prepozno za kakršnokoli realno planiranje. Prav zato se delegati v našem odboru že zdaj borimo, da bi za leto 1984 potrebne osnovne dokumente sprejeli že konec letošnjega leta ali najkasneje januarja 1984. Predvsem gre za delež, ki ostaja delovnim organizacijam od izvoza.

To ne sme in ne more več biti neznanka do maja. Velikokrat pa smo v naši slovenski delegaciji v zveznem zboru preglašovani, čeprav se nam zdi, da imamo dobra stališča. Stejejo se namreč glasovi posameznih delegatov, ne pa delegacij, kot je to praksa v zboru republik in pokrajin. Kot nismo povsod enako razviti, tudi niso enako razviti samoupravni odnosi, kar se zelo pozna.

— Delegati sodelujete v posameznih odborih; na katerem področju se vi udeležujete in kako ocenjujete tovrstno delovanje?

„Sem članica odbora za delo, zdravstvo in socialno politiko in imam glede aktivnosti povsem čisto vest. Razpravljala pa sem tudi že v zveznem zboru in sicer v zvezi s položajem farmacevtske industrije v SFRJ.“

— Kako sploh pridete do mnenj iz baze, če izvzamemo hitre postopke, ki so postali bolj praksa kot izjema v delu zveznega zbora?

„Meni veliko pomaga sekretariat novomeške občinske skupščine. Gra-

diva, ki jih delegati poprej dobivamo obravnavo, pošiljajo zainteresiranim v združenem delu in oni pošiljajo mnenja. Včasih imam s posameznimi delovnimi organizacijami ali skupino le-teh še posebne posvete pred odhodom v Beograd. Vključena sem tudi v delo skupine delegatov za republiško skupščino, predvsem za zbor občin. Ugotavljam pa, žal, da velikokrat pride mnenje z oznako „nimamo pripomb“, toda ko je taisti zakon sprejet, je naenkrat kopica prigovorov. Povečati bi bilo tudi odgovornost tistih, ki so poklicani za dajanje mnenj.“

— Povratne informacije so šibka točka delegatskega sistema že na občinski ravni, verjetno pa tudi v republiškem in zveznem delegatskem sistemu. Kako je to področje organizirano?

„Povratne informacije dobe od mene tisti, ki so poslali mnenja, ostali jih dobe samo preko sredstev javnega obveščanja. Prav zdaj pripravljamo letno poročilo o delu slovenskih delegatov v zveznem zboru in ga bodo dobile v obravnavo vse občinske skupščine. Še vedno pa imam občutek, da se posamezne zadeve lahko urejajo mimo delegatskih skupščin, v zveznih komitejih, po grupacijah in preko medrepubliških komitejev. Dokler bo tako, delegat ne bo imel tiste vloge, ki mu je določena. Dogaja pa se, da tisti, ki morda ne uspejo po stranskih poteh, potem najdejo pot do delegata.“

— Junija in julija ter vse do skupščinskih počitnic v avgustu bo zvezna skupščina še zasedala. Kaj boste obravnavali v bližnji prihodnosti? Boste morda v tem času še kdaj posegli v razpravo?

„Na naslednji seji zveznega zbora bomo obravnavali novi predlog Zakona o SDK, zakona o sanaciji ter zakona o zavarovanju plačil. Zatem pa je predvidena obravnavo zakona o obratnih sredstvih, ki je izredno pomemben za združeno delo. Prav na predlog tega zakona smo v Sloveniji že dobili na kupe pripomb in

spreminjalnih predlogov. Dobro bi bilo tudi v našem okolju organizirati širšo razpravo o tem predlogu zakona, da bi vsaj vedeli, kaj Dolenjski prinaša. Večina pa se sploh ne zaveda, za kako pomembne odločitve gre.

Priljubljen pa se na razpravo o programu dela zveznega zbora za prihodnje leto v tem smislu, da bi moral biti interes združenega dela enak v vsej državi. Dogaja se namreč, da je zdaj čutiti različen interes, ker se preliva disciplina iz zbora republik in pokrajin na naš zbor, v tem pa združeno delo večkrat ni enotno.“

— Za konec pa še vprašanje: kako zmorete in uspete obsežna gradiva predelati ob poklicni angažiranosti in obremenitvah v družini in koliko vas delegatska funkcija obremenjuje?

„Vedela sem, da bo težko, vendar je fizični in psihični napor še huši kot sem predvidevala. Po poklicu sem kemik in delam na povsem drugem področju, kot je politika. Vsak mesec sem poprečno tri ali štiri dni v Beogradu, najmanj dvakrat na mesec na sestankih v Ljubljani, da teh v domačem okolju sploh ne štejem. Teško je, ampak se tolažim z mislijo: več kot leto dni je že minilo.“

RIA BAČER

Kakšne bodo pokojnine?

Za letos naj bi pokojnine uskladili z rastjo nominalnih OD za četrtno porasta — Dodatni ukrepi

Novi zvezni zakon o temeljnih pravicah iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja, ki ga uporabljamo od 1. julija letos, uvaja kot novost tekoče usklajevanje pokojnin z gibanjem nominalnih osebnih dohodkov vseh delavcev, zaposlenih na območju republike oziroma avtonomne pokrajine. Izvedba takšnega načina usklajevanja pokojnin zahteva bistveno večja sredstva od dosedanjih, zato je zakonodajalec prepustil skupnostim, da same odločijo, kdaj in kako bodo speljale zahtevani način usklajevanja, vendar pa ga morajo zagotoviti najkasneje do konca leta.

V SLOVENIJI POSTOPOMA

V Sloveniji se je skupščina republiške skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja že lani odločila, da bo nove zakonske obveznosti uresničevala postopoma ter pri tem upoštevala materialne možnosti družbe. Z vsakoletnim povečevanjem odstotnega deleža pokojnin na račun porasta nominalnih osebnih dohodkov naj bi do leta 1986 dosegli načrtovani polni porast. Letos naj bi tako pokojnine uskladili za četrtno porasta, prihodnje leto za dve četrtni, leta 1985 za tri četrtnine in 1986 za celoten porast nominalnih osebnih dohodkov. V začetku vsakega koledarskega leta bo opravljena dokončna uskladitev pokojnin glede na uradno dovoljen porast nominalnih osebnih dohodkov. Vsi sklepi o uskladitvi pokojnin med letom naj bi veljali od 1. januarja dalje.

Ta stališča so samoupravni organi republiške skupščine skupnosti že upoštevali pri oblikovanju predlogov za letošnje usklajevanje med letom, pri tem pa so tudi upoštevali nezadovoljiv položaj upokojenecv z najnižjimi pokojninami v zaostrenih razmerah. Predlagali so skupščini skupnosti, da poleg uskladitve pokojnin sprejme še dodatne ukrepe za zboljšanje gnotnega položaja upokojenecv z najnižjimi pokojninami.

VIŠJE NAJNIZIJE POKOJNINE

Dodatni ukrepi so: ponovna odmera pokojnin od nove najnižje pokojninske osnove, ki znaša od 1. januarja letos 9337,25 din, in določitev novega mejnega zneska najnižjih pokojninskih prejemkov v višini 85 odst. navedene osnove ali 7936,66 din ter odmera novega varstvenega dodatka. S tem se raven najnižje pokojninske osnove in mejnega zneska najnižjih pokojninskih prejemkov dvigne na raven, kot jo določa predlog novega republiškega zakona.

Po opravljeni ponovni odmeri pokojnin od pokojninske osnove in določitvi novega varstvenega dodatka se vse pokojnine uskladijo s 4,5 odst., kar velja od 1. januarja letos naprej. Dejansko to pomeni 9 odst. povečanje od 1. julija.

S sprejetjem vseh teh ukrepov se pokojnine različno povečajo: za 16,7 odst. tistim, ki prejemajo samo pokojnino, najmanj 7,1 odst. in največ 9,1 odst. pa tistim, ki poleg pokojnine prejemajo tudi varstveni dodatek. Upokojenecem s pokojnino in varstvenim dodatkom, katerim pokojnine niso odmerjene od najnižje pokojninske osnove, se prejemki povečajo za 7,1 odst. Ostalim upokojenecem pa za 4,5 odst.

Tako bodo izplačali pokojnine že za avgust. Po novem znaša najnižja možna starostna pokojnina za polno pokojninsko dobo 8.293,80 din, najnižja možna starostna pokojnina sploh (15 let zavarovalne dobe) pa znaša za moškega 3.415,09 din in za žensko 3902,97 din. Če upokojenec prejema poleg pokojnine še varstveni dodatek, je najnižja možna pokojnina 6.342,25 din in za žensko 6.976,55 din.

NAJVIŠJE POKOJNINE NESPREMENJENE

Najvišja možna pokojnina ostaja nespremenjena in znaša za polno pokojninsko dobo največ 37.851,77 din, za 15 let zavarovalne dobe pa za moškega 15.586,02 din in za žensko 17.812,60 din.

Pokojnine se s sprejemom novih ukrepov torej različno povečujejo, vendar pa se s tem ne spreminjajo razmerja, ki veljajo ob odmeri pokojnine. Vpliv delovnega prispevka je zagotovljen tudi vnaprej. Omeniti velja tudi, da dodatni ukrepi ne bremenijo obveznosti za usklajevanje, saj bi to ne bilo nič večje, če ukrepov ne bi sprejeli.

Za pokrivanje novonastalih obveznosti bo skupnost odvajala dodatna sredstva, kar pa ne bo vplivalo na spremembo prispevnih stopenj, saj bodo pokrite z višjo rastjo osebnih dohodkov.

Polog ali depozit?

111. izjava Jezikovnega razsodišča

F. S. iz Ljubljane nam je poslal naslednji dopis: „Zadnje čase (ali še bolj točno: od lanske jeseni) se v našem časopisju in drugih javnih občilih tepeta dve besedi istega pomena: polog in depozit. In kot je bilo pričakovati v tej bitki spet zmaga imeinitna tujka. Še eno kukavičje jajčece v našem že itak pisanim besednem gnezdu, iz katerega ščebeče čedalje več tujih glasov.“

Vprašanje polog ali depozit je jezikovno bolj zapleteno, kot meni naš dopisnik. Med besedama polog in depozit namreč ne gre za razmerje istopomenske domače besede: prevzeta beseda (v tem primeru bi se zlasti v splošni rabi raje odločili za domačo besedo), ampak za razmerje, v katerem si je prevzeta beseda z domačo razdelila pomene. Besede depozit torej ne moremo zavreči že zato, ker je prišla od drugod. Depozit ima v slovenščini naslednja pomena: 1. „v banko vložena denarna sredstva“, npr. denarni, devizni depozit; število depozitov narašča... (v tem pomenu se v slovenščini pogosteje uporablja beseda vloga); 2. „v hrambo dani vrednostni papirji ali dragocenosti“, npr. depozit zlata; vrednost depozita; carinski depozit... (v tem pomenu se manj pogosto uporablja tudi beseda polog). — Beseda polog pa pomeni: 1. „denarni znesek, ki ga je treba (začasno) dati, izročiti komu, da se dobi posojilo, določena pravica“, npr. nakazati banki polog za nakup stanovanja na kredit; garancijski polog... 2. „v hrambo dani vrednostni papirji in dragocenosti“, kar je enako drugemu pomenu besede depozit (polog se v tem pomenu uporablja manj pogosto); 3. glagolnik od položiti v pomenu „dati, plačati“, npr. polog dnevnega iztržka; dvigi in pologi...“

Za označevanje vsote denarja, ki ga moramo nakazati banki, kadar potujemo v tujino, je torej najprimernejši izraz polog — z njim pridobimo pravico odnesti v tujino določeno vsoto dinarjev. Raba besed depozit in polog omahuje verjetno zaradi ohlapnega prevoda ustreznega srbohrvaškega izraza v zvezni uredbi. Prevajalci se niso prepričali o rabi besede depozit v slovenščini in s tem povzročili, da je prek poročevalcev in razlagovalcev uredba prišla v dnevno časopisje hkrati z besedo polog.

Ob besedi sta jeziku potrebni: njuna osnovna pomena pa sta različna in zato ju ne bi smeli zamenjevati.

SKUPNI SODNIK ZA PREKRŠKE

ČRNOMELJ, METLIKA — Zaradi pomanjkanja kadra ter zaradi smotnejšega dela sta obe belokranjski občini ustanovili skupni organ za kaznovanje prekrškov s sedežem v Črnomlju in enoto v Metliki. Medobčinski sodnik za prekrške je postal Jože Vardjan, dipl. pravnik iz Črnomlja, ki je začel s tem delom 1. julija; dosedanji sodnik za prekrške v Črnomljski občini pa je postal strokovni sodelavec pri novo ustanovljenem medobčinskem organu.

PREMOR ZA LITERATE

NOVO MESTO — Podobno kot za vrsto kulturnih društev je tudi za Literarni klub Dragotina Ketteja v Novem mestu nastopil poletni premor. Januarja ustanovljeni klub je imel dva samostojna literarna večera, nekateri njegovi člani pa so nastopili tudi v drugih krajih. Delo bodo nadaljevali septembra, ko bodo dobili svoj kot v prenovljenem Domu kulture. Med neureščenimi nalogami iz prvega polletja je še registracija kluba.

29. VII. petek

18.15 POROČILA
18.28 FESTIVAL JUGOSLOVANSKIH PLESNIH ORKESTROV
RADENCI 83: JAZZ ORKESTER RTV SKOPIJE
18.50 TARZAN, ameriška risanka
19.15 RISANKA
19.26 ZRNO DO ZRNA
19.30 DNEVNIK
19.55 VREME
20.00 ROCKFORDOVI DOSJEJI, oddaja iz ameriške nanizanke
20.50 ZRCALO TEDNA, pregled političnih in drugih dogodkov

21.10 NOČNI KINO: KDO BO SKRBEL ZA TRGOVINO, ameriški film
Glavno vlogo v komediji, ki jo je 1963 posnel Frank Tashlin, igra znani komik Jerry Lewis, prizorišče dogajanja pa je veleblagovnica, ta je pravišnje okolje za raznovrstne norčije glavnega igralca. Nastopajo še Jill St. John, Agnes Moorehead, John McGiver in drugi.
22.35 DNEVNIK

Glasbeni magazin: Srečanje z orkestrom Dušana Skovrana - 20.40 Poročila - 20.45 Partizanski kurir (dokumentarna oddaja) - 21.35 Lisice (jugoslovanski film)

ZAGREB 1

15.50 Video strani - 16.00 Poletno popoldne - 18.00 Poročila - 18.05 Koledar - 18.15 Otroški spored - 18.45 Balkanski festival Ohrid 83 - 19.30 Dnevnik - 20.00 Rockfordovi dosjeji (oddaja iz ameriške nanizanke) - 21.00 Dober večer (zabavglasbena oddaja) - 21.45 Dnevnik - 22.00 Kultura srca - 23.30 Poročila

30. VII. sobota

16.35 POROČILA
16.40 TARZAN, ameriška risanka
17.05 NEKO POLETJE, oddaja iz skopske nadaljevanke za otroke
17.35 MOGOČNO MORJE: MEJE NEZNANEGA, angleška dokumentarna oddaja
18.30 GALAKTIKA, oddaja iz ameriške nadaljevanke
19.15 RISANKA

19.26 ZRNO DO ZRNA
19.30 DNEVNIK
19.55 VREME
20.00 REŠI NAS HUDEGA, ameriški film
21.30 DOBER VEČER, zabavglasbena oddaja
22.15 POROČILA

ki ne ugasnejo (zabavglasbena oddaja) - 20.30 Poezija - 21.05 Poročila - 21.10 Fejton - 21.55 Športna sobota - 22.15 Gledano z avstralskimi očmi (dokumentarna oddaja)

ZAGREB 1

14.45 Sedem dni TV - 15.15 Olimpijske bakle - 16.00 Poročila - 16.05 Koledar - 16.15 Poletno popoldne - 18.15 Mali koncert - 18.30 Srčno vaši (dokumentarna oddaja) - 19.30 Dnevnik - 20.00 Nekoč v Parizu (ameriški film) - 21.40 Dnevnik - 21.55 Za konec tedna - 23.25 Poročila

31. VII. nedelja

9.40 POROČILA
9.45 ZIVZAV, otroška matineja
10.30 V. Kovačević: KAPELSKI KRESOVI, oddaja iz zagrebske nadaljevanke
11.45 525, oddaja za stik z gledalci
12.00 KMETIJSKA ODDAJA
13.00 POROČILA
16.20 NEKOČ JE BILA LJUBEZEN, zabavglasbena oddaja
17.10 POROČILA

17.15 ŠPORTNA POROČILA
17.30 DAMA IN BIKOBOR, ameriški film
18.55 NE PREZRITE, kulturna oddaja
19.10 RISANKA
19.24 ZRNO DO ZRNA
19.30 DNEVNIK
19.55 VREME
20.00 DANES V NEKI HIŠI, oddaja iz češkoslovaške nadaljevanke
21.30 ŠPORTNI PREGLED
22.00 POROČILA

19.00 Risanka - 19.30 Dnevnik - 20.00 G. Rossini: Seviljski brivec (prenos opere z Dubrovnških poletnih prireditev) - 23.00 Poročila

ZAGREB 1

11.50 Poročila - 12.00 Kmetijska oddaja - 13.00 Otroški spored - 14.30 Glasbeno popoldne - 15.45 Galaktika (oddaja iz ameriške nadaljevanke) - 16.45 Narodna glasba - 17.15 Uporniška pesem (mehiški film) - 19.00 Risanka - 19.30 Dnevnik - 20.00 Till Eulenspiegel (oddaja iz nadaljevanke) - 21.00 Potovanja - 21.30 Športni pregled - 22.00 Dnevnik

1. VIII. ponedeljek

18.10 POROČILA
18.15 NEKO POLETJE, oddaja iz skopske nadaljevanke za otroke
18.45 MLADI UPL, glasbena oddaja
19.15 RISANKA
19.26 ZRNO DO ZRNA
19.30 VREME
20.00 V. Zupan: STVAR JURIIA TRAJBASA

Vitomila Zupana drama (spisal jo je 1940, doživeja je že dve knjižni objavi) govori o tem, kako oskrbnik zlorabi zaupanje lastnika gradu, ki je odšel v Ameriko. Namesto da bi rojake osvobodil velikih dajatev in izkoriščanja, je oskrbnikstvo izrabil za doseg lastnih gmotnih ciljev. Gledali bomo uprizoritev, ki so jo pripravili v kranjskem Prešernovem gledališču, režiserske posle je opravil Matija Logar, igrajo pa Dare Ulača, Tine Oman, Jože Vunšek, Biba Uršič, Petra Mrak, Jože Kovačič, Tine Dolinar in še kdo.
21.45 DNEVNIK

22.10 LENINGRAJSKA SIMFONIJA, baletna oddaja

ZAGREB 1

18.00 Dnevnik - 18.15 Slovenske ljudske pravljice - 18.30 Bosansko-hercegovski pesniki za otroke - 18.45 Glasbena oddaja - 19.00 Telesport - 19.30 Dnevnik - 20.00 Raziskovanja - 20.45 Poročila - 20.50 Pot svobode (oddaja iz ameriške nadaljevanke) - 21.40 Zabava vas Yves Montand

2. VIII. torek

18.10 POROČILA
18.15 V ZNAMENJU DVOJKOV: TRIJE PUJSKI
18.35 FOLKLORNI ANSAMBL VUJIC
19.00 LUTKARIJ, slovenski kratak film
19.15 RISANKA
19.26 ZRNO DO ZRNA
19.30 DNEVNIK
19.55 VREME

20.00 F Boyer: ZIVLJENJE BERLIOZA
Na sporedu bo prva od šestih oddaj francoske nadaljevanke, ki bo prikazala življenjsko pot Hectorja Berlioz (1803-1864), enega najvidnejših francoskih skladateljev prejšnjega stoletja. Spremljali bomo Berliozovo odločanje med medicino in glasbo pri dvajsetih letih starosti, ko je končno zmaga ljubezben do muzike. Odtlej je bilo njegovo življenje zapisano glasbenemu ustvarjanju. Po scenariju Francois Boyerja je nadaljevanke posnel Jacques Treboute, igrajo pa Daniel Mesguich, Rhonda Bach-

mann, Renee Faure, Robert Rimbaud, Anne Roussel in še kdo.
20.55 CLOVEK IN ZEMLJA, španska dokumentarna oddaja
21.20 SLOVENSKA LJUDSKA GLASBILA IN GODCI: TRSTENKE
21.45 DNEVNIK

ZAGREB 1

18.00 Dnevnik - 18.15 Pisani avtobus - 18.45 Zabavglasbena oddaja - 19.30 Dnevnik - 20.00 V žarišču - 20.50 Druška Kempovski (1. del nemškega televizijskega filma) - 22.50 Dnevnik

3. VIII. sreda

16.25 POROČILA
16.30 JUGOSLOVANSKO ATLETSKO PRVENSTVO, prenos iz Beograda
18.15 S. Mokranjac: RUKOVETI, glasbena oddaja
18.45 MOSTOVI, oddaja za italijansko in madžarsko narodnostno skupnost

19.15 RISANKA
19.26 ZRNO DO ZRNA
19.30 DNEVNIK
19.55 VREME
20.00 FILM TEDNA: EKSPRES V SUGARLAND, ameriški film
Mlad zakonski par je nekaj časa preživel v zaorih, njunega otroka pa je policija dala v oskrbo neki družini. Žena tako rekoč prisili moža, da pobegne iz zapora, v to pa jo žene silna želja, da bi znova prišla do otroka. Ali se jima ta namera posreči? Na to vprašanje bo odgovoril film, ki ga je režiral

Steven Spielberg, glavne vloge pa igrajo Goldie Hawn, William Atherton, Michael Sacks in še kdo.
21.45 DNEVNIK

ZAGREB 1

18.00 Dnevnik - 18.15 Lucija - 18.45 Musica da camera - 19.30 Dnevnik - 20.00 Visok pritisk - 20.55 Srečanje s kitaristi: Bratje Trifunović - 21.40 Poročila - 21.45 Posnetek z jugoslovanskega atletskega prvenstva

4. VIII. četrtak

16.30 JUGOSLOVANSKO ATLETSKO PRVENSTVO, prenos iz Beograda
18.15 POROČILA
18.20 TRADICIONALNI SVET ISLAMSKEGA IZROČILA: NOMAD IN MESTO, angleška dokumentarna oddaja

18.45 PESMI IN PLESI JUGOSLOVANSKIH NARODOV
19.15 RISANKA
19.26 ZRNO DO ZRNA
19.30 DNEVNIK
19.55 VREME
20.00 B. Cooke-J. Mortimer: DICK, TOM IN HARRIET, angleška humoristična oddaja
21.15 GOVORICA TELESA, baletna oddaja
22.00 DNEVNIK

ZAGREB 1

18.00 Dnevnik - 18.15 Ne kličite me Robi - 18.45 YU rock portret - 19.30 Dnevnik - 20.00 Svet Jamesa Joycea: Ali obstaja kdo, ki me razume? - 20.40 Poezija - 21.15 Zivljenje filma - 21.45 Poročila - 21.50 Posnetek z jugoslovanskega atletskega prvenstva

razpisuje na podlagi pravilnika o kreditiranju stanovanjske gradnje

V. NATEČAJ

za posojila pri zidavi stanovanjskih hiš v zasebni lasti v razpisni vsoti

2.000.000,00 din

Delavec organizacije ali zasebnega obrtnika, ki združuje svoja sredstva po določenih samoupravnega sporazuma pri stanovanjski enoti Ljubljanske banke v Metliki, lahko dobi posojilo za gradnjo nove hiše ali nakup stanovanja v bloku.

- Prednost pri najetju posojila po tem razpisu imajo delavci, ki:
- želijo kupiti stanovanje v družbenem objektu;
  - imajo nižji povprečni osebni dohodek na družinskega člana;
  - zidajo hišo v okviru določenega stanovanjskega standarda in na območju občine Metlika v urbaniziranih sredinah;
  - imajo družinsko hišo, zgrajeno do višje gradbene faze;
  - bodo s preselitvijo v novozgrajene hiše takoj izpraznili družbeno stanovanje.

Ob enakih pogojih ima prednost delavec, ki v prejšnjem natečaju zaradi pomanjkanja sredstev ni uspel.

Po navedenih prednostnih kriterijih lahko dobi delavec največ 100.000,00 din z odplačilnim rokom do 15 let. Obrestna mera je 5 % letno.

Obrazec za prošnjo in vsa podrobnejša navodila v zvezi s pogoji natečaja lahko zainteresirani dobijo na sedežu Samoupravne stanovanjske skupnosti, Metlika, CBE 23, kjer se zbirajo tudi prispelne prošnje. Vlogi za natečaj morajo kandidati priložiti še:

- dokazila o družinskem dohodku na člana družine v skupnem gospodinjstvu,
- fotokopijo ali overjen prepis gradbenega dovoljenja,
- dokument o morebitnem dolgoročnem stanovanjskem varčevanju pri banki,
- fotokopijo posojilnih pogojev za posojila, ki so bila že odobrena za gradnjo iste hiše.

Rok prijave za natečaj je 15 dni po objavi v Dolenjskem listu. Prošnje, ki bodo prispelne po tem roku, ne bodo upoštevane, prav tako tudi ne tiste, ki bodo pomanjkljive.

SAMOUPRAVNA STANOVANJSKA SKUPNOST OBČINE METLIKA

484/30-83

RAZGLAS

Na osnovi 13. člena pravilnika o pogojih in merilih za dodeljevanje družbenih stanovanj razglasa odbor za družbeno pomoč v stanovanjskem gospodarstvu pri Samoupravni stanovanjski skupnosti občine Metlika

prednostno listo

prosilcev za dodelitev družbenih stanovanj v letu 1983

- Na prednostno listo so se uvrstili naslednji prosilci:
1. GAPP MILKA, CBE 33, Metlika, zaposlena v DO Novoles, 670 točk
  2. TORTIČ MARIJA, Dragomlja vas 17, zaposlena v KZ Metlika, 565 točk
  3. CINDRIČ MARIJA, Badovinčeva 3, Metlika, zaposlena v DO BETI, 460 točk
  4. RAJAKOVIČ MARA, Bereča vas 5, zaposlena v IMV Suhor, 440 točk
  5. PETJE MARIJA, M. Jarca 10, Črnomelj, zaposlena pri DSSS SIS Metlika, 420 točk
  6. DRAGUTINOVIČ ZORAN, Breg revolucije 21, zaposlen pri „INTEGRAL“, HOTEL Metlika, 380 točk
  7. NEMANIČ ANICA, Čankarjeva 3, Metlika, zaposlena v DO BETI, 380 točk
  8. ROČE VIŠNJA, Ganglova 16, Metlika, zaposlena v Novoteksu Metlika, 270 točk
  9. ŽABČIČ JOSIP, CBE 3, Metlika, zaposlen v DO Beti, 215 točk
  10. BUBNJIČ AGA, Gradac 13, zaposlena v Novoteksu, Metlika, 150 točk
  11. GOLEŠ MARIJA, CBE 124, Metlika, zaposlena v DO Komet, Metlika, 110 točk

Zaradi določil druge alineje točke a javnega natečaja z dne 16. 6. 1983 se na prednostno listo niso uvrstili naslednji prosilci:

1. BEGOVIČ JOSIP, Ganglova 16, Metlika, zaposlen v IMV Suhor;
2. BUČAN NADA, Breg revolucije 4, Metlika, zaposlena v Kometu, Metlika;
3. UHAN JANEZ, CBE 45, Metlika, zaposlen v KOMETU, Metlika.

Zaradi določil 6. člena pravilnika o družbeni pomoči v stanovanjskem gospodarstvu na prednostno listo niso uvrščeni naslednji prosilci:

1. PAVIČ KATARINA, Ul. 1. MAJA 6, Metlika, zaposlena v DO Novoles, Metlika,
2. GRABUŠEK MARIJA, Rosalnice, zaposlena v Novoteksu, Metlika.

Odbor za družbeno pomoč v stanovanjskem gospodarstvu pri Samoupravni stanovanjski skupnosti občine Metlika zbira do 31. 8. 1983 pripombe in predloge na predloženo prednostno listo.

O pripombah in predlogih bo dokončno odločal zbor uporabnikov pri samoupravni stanovanjski skupnosti.

Pri tem bodo na prednostno listo dodatno uvrščeni upravičeni predlogi oziroma bodo izločeni občani, za katere se ugotovi, da do družbene pomoči niso upravičeni.

Metlika, dne 21. 7. 1983

ODBOR ZA DRUŽBENO POMOČ
SSS OBČINE METLIKA

„NOVOLES“ lesni kombinat
Novo mesto - Straža, n. sol. o.

K sodelovanju vabimo več delavcev in delavk za opravljanje različnih proizvodnih del.

Delovno razmerje bomo sklenili za nedoločen čas s 45-dnevnim poskusnim delom. Zaželeno so delovne izkušnje.

Poleg dobro organiziranega dela nudimo vsem delavcem prevoz na delo in z dela, med delom topli obrok v obratu družbene prehrane, oddih v lastnih počitniških kapacitetah.

Osebni dohodek delavca je odvisen od zahtevnosti dela, delavčeve delovne uspešnosti in poslovnih rezultatov TOZD. Posebej vrednotimo tudi izmensko delo in delo v težjih delovnih pogojih. Delovno razmerje je možno nastopiti takoj.

Kandidati lahko oddajo svoje vloge ali se osebno oglasijo v kadrovske socialni službi, 68351 Straža.

489/30-83

NOVOTEKS
tekstilna tovarna, n. sol. o.
Novo mesto, Foersterjeva 10,

razpisuje

licitacijo

za prodajo osebnega avtomobila

MERCEDES 280 S, letnik 1973, neregistriran. Izklicna cena vozila je 200.000,00 din, vse dajatve plača kupec.

Ogled vozila je možen v tovarni od 1. avgusta dalje, licitacija pa bo 5. avgusta ob 8. uri.

494/30-83

prosta dela in naloge

IMP DO Livar Ivančna gorica, n. sol. o., Ivančna gorica 91,

razpisuje prosta dela in naloge po sklepu delavskega sveta v skladu z določili statuta DELOVNE SKUPNOSTI v IMP DO Livar Ivančna gorica

VODJE DELOVNE SKUPNOSTI

Kandidat za opravljanje razpisanih del in nalog mora poleg pogojev, določenih v 511. členu zakona o združenem delu, izpolnjevati še naslednje pogoje:

- da ima visoko ali višjo izobrazbo ekonomske, pravne ali družboslovne smeri,
- pet let delovnih izkušenj,
- sposobnost za uspešno gospodarjenje in organizacijske sposobnosti, razvidne iz dosedanje zaposlitve,
- znanje svetovnega jezika.

Prijave na razpisana dela in naloge sprejemamo v zaprtih kuvertah na naslov:

IMP DO Livar Ivančna gorica, Ivančna gorica 91 - z oznako „za razpisno komisijo“, v 15 dneh po objavi v časopisu. Sprejeti kandidat bo opravljal razpisana dela štiri leta do ponovne izbire.

TOZD TOVARNA ARMATUR Ivančna gorica, n. sol. o., Ivančna gorica 91,

objavlja prosta dela in naloge:

1. VEČ KVALIFICIRANIH IN VISOKO KVALIFICIRANIH STRUGARJEV,
2. VEČ KLJUČAVNICARJEV.

Kandidati imajo možnost samostojnega dela v proizvodnem procesu armatur za procesno industrijo, toplovodno inštalacijo in za zunanje vodovodne inštalacije. Svoje znanje in sposobnosti boste lahko uveljavili na sodobnih avtomatskih - namensko obdelovalnih strojih, horizontalno-vrtalno rezkalnih strojih B-130-S, več vretenjskih vrtalnih strojih in na univerzalnih vrtalnih strojih. Zagotovljeni so ugodni delovni pogoji. Na področju inventivne dejavnosti boste lahko uveljavili svoje ideje, ker imamo prototipno delavnico v razvojnem sektorju za uvajanje novih programov armatur.

Od kandidatov pričakujemo delovne navade in organizacijske sposobnosti, končano poklicno šolo in dve leti delovnih izkušenj. Možno je napredovanje v stroki.

TOZD VZDRŽEVANJE IN PROIZVODNJA ORODIJ Ivančna gorica, n. sol. o., Ivančna gorica,

objavlja prosta dela in naloge:

1. VEČ KVALIFICIRANIH STROJNIH KLJUČAVNICARJEV ZA VZDRŽEVANJE

Kandidati morajo imeti končano šolo kovinske stroke in najmanj dve leti delovnih izkušenj, zaželenih na področju vzdrževanja strojev in naprav. Delo je organizirano v turnusu.

Pisne prijave in dokazila o izpolnjevanju pogojev sprejema kadrovska-spolna služba IMP DO Livar Ivančna gorica v 15 dneh od dneva objave. Delovno razmerje bomo s kandidati sklenili za nedoločen čas s poskusnim delom. Delovna organizacija ima organiziran lasten avtobus na relaciji Dvor-Žužemberk-Ivančna gorica in Dobrič-Zagorica-Temenica-Radohova vas-Ivančna gorica.

491/30-83

TOZD Proizvodnja naprav zračne in procesne tehnike, Opekarska 8, RIBNICA

Delavski svet ponovno razpisuje prosta dela in naloge za 4-letni mandat

direktorja tozd

Kandidati morajo poleg splošnih pogojev, določenih z zakonom in družbenim dogovorom, izpolnjevati še naslednje posebne pogoje:

- visoka ali višja izobrazba tehnične ali družboslovne smeri oziroma z delom pridobljena delovna zmožnost,
- 5 let delovnih izkušenj,
- pravilen odnos do samoupravljanja, socialistične ureditve in druge moralnoetične vrline,
- organizacijske in vodstvene sposobnosti.

Z delom pridobljena delovna zmožnost za opravljanje nalog direktorja TOZD se bo ugotavljala za kandidate z najmanj srednjo strokovno izobrazbo po postopku, ki ga določa samoupravni akt TOZD.

Prijave z dokazili o izpolnjevanju zahtev za opravljanje razpisanih del in nalog naj kandidati pošljejo v zaprti kuverti v 15 dneh po objavi z oznako „za razpisno komisijo TOZD Ribnica“ na naslov: Slovenijales - Zičnica, Gerbičeva 101, 61111 Ljubljana, p. p. 12.

Kandidate bomo o imenovanju obvestili v 30 dneh po končanem zbiranju ponudb.

493/30-83

Iskra

ISKRA INDUSTRIJA ZA AVTOMATIKO
TOZD TOVARNA NAPAVALNIH NAPRAV
Bršljin 63, Novo mesto

OBJAVLJA PROSTA DELA IN NALOGE:

1. ORGANIZATOR AOP

pogoji:

- diplomirani inženir elektro-računalniška smer ali diplomirani inženir organizacije dela-računalniška smer,
- tri leta delovnih izkušenj s področja računalništva,
- poskusno delo 60 dni;

2. KONTROLOR II

pogoji:

- inženir elektrotehnike - elektronike,
- dve leti delovnih izkušenj v konstrukciji, proizvodnji, tehnologiji ali kontroli,
- poskusno delo 45 dni;

3. ORODJAR - delo je za določen čas (nadmehanjanje delavca v JLA)

pogoji:

- orodjar,
- šest mesecev delovnih izkušenj v proizvodnji,
- poskusno delo 30 dni.

Rok za pošiljanje ponudb je 8 dni po objavi.

Vse prijavljene kandidate bomo o izbiri obvestili v 15 dneh po sprejemu sklepa.

490/30-83

DELOVNA SKUPNOST
ZVEZE TELESNOKULTURNIH ORGANIZACIJ
OBČINE NOVO MESTO
Zupančičevo sprehajališče 1

OBJAVLJA

na podlagi 15. čl. Pravilnika o delovnih razmerjih delovno mesto

RAČUNOVODJE

za opravljanje delovnih nalog delovne skupnosti in Zveze organizacij

Pogoji:

- srednja ekonomska šola
- 5 let delovnih izkušenj

Razpis velja 15 dni. O izbiri bodo kandidati obveščeni v 30 dneh po končanem razpisu.

Prijave zbira Skupna služba ZTKO, Zupančičevo sprehajališče 1, p.p. 30, Novo mesto.

496/30-83

novoles

„NOVOLES“ lesni kombinat
Novo mesto - Straža, n. sol. o.
TOZD BOR, KRŠKO

Delavski svet TOZD BOR Krško, razpisuje prosta dela in naloge

tehničnega vodje

pod naslednjimi pogoji:

- visoka strokovna izobrazba lesne smeri, 4 leta delovnih izkušenj pri opravljanju enakih ali sorodnih del ali z delom pridobljene delovne zmožnosti za opravljanje teh del,
- organizacijske in vodstvene sposobnosti,
- moralno-politična neoporečnost.

Kandidati naj oddajo svoje vloge z dokazili o izpolnjevanju razpisnih pogojev v roku 15 dni od objave na naslov:

NOVOLES, lesni kombinat, kadrovska socialna služba, 68351 STRAŽA.

Kandidate bomo o izbiri obvestili najpozneje v 60 dneh od dneva objave.

488/30-83

RAZPISNA KOMISIJA PRI SVETU
DIJAŠKEGA DOMA ČRNOMELJ

razpisuje dela in naloge

RAVNATELJA

Kandidat mora poleg splošnih pogojev, določenih z ZZZ in 147. členom zakona OUI, izpolnjevati še naslednje pogoje:

- da ima višjo ali visoko izobrazbo pedagoške smeri in vsaj 5 let izkušenj pri vzgojno izobraževalnem delu,
- da ima moralne kvalitete in je sposoben uspešno voditi delo v domu.

Mandat traja štiri leta. Prijave sprejema komisija 15 dni po objavi razpisa. Kandidati bodo obveščeni o izbiri v 30 dneh po izteku razpisa.

487/30 83

OPEKARNA ZALOG
NOVO MESTO p. o.

OBJAVLJA

prosta dela in naloge

- a) VOZNIKA VILIČARJA
- b) SKLADIŠČNI DELAVEC

Pogoji:

- a) opravljen izpit za voznika viličarja in eno leto delovnih izkušenj,
  - b) NK delavec, končana osemletka, starost do 40 let.
- Vsa dela in naloge so za nedoločen čas in z enomesečnim poskusnim delom.
Nudimo možnost izpopolnjevanja pri delih in opravljenih proizvodnje opečnih izdelkov.
Prijave naj interesenti pošljejo v 8 dneh po objavi razpisa.

Razpisna komisija pri
UPRAVI ZA DRUŽBENE PRIHODKE SO
KRŠKO

RAZPISUJE

prosta dela in naloge

DAVČNEGA IZVRŠITELJA

Pogoji:

1. dokončana srednja šola upravne ali ekonomske smeri,
  2. 2 leti delovnih izkušenj,
  3. izpit iz upravnega postopka.
- Vloge s pisnimi dokazili o izpolnjevanju pogojev kandidati pošljejo v roku 8 dni kadrovski službi SO Krško.
O izidu razpisa bodo kandidati obveščeni v roku 15 dni po opravljeni izbiri.

ZAHVALA

V 46. letu starosti me je zapustil mož

AVGUST STROJIN

iz Dol. Ponikev 30 pri Trebnjem

Iskreno se zahvaljujem sorodnikom in znancem, ki ste mi izrekli sožalje, pokojnemu darovali vence in cvetje ter ga spremili na njegovi zadnji poti. Posebna zahvala vaščanom za podarjeni venec, sosedom Štrclju, Mežnaršču, Kastelic-Gradišarju ter Francu Novaku z Mirne za pomoč. Iskreno pa se zahvaljujem delovni organizaciji TEOL Ljubljana ŽG ŽTO TOZD Vleka vlakov Ljubljana ter sekciji za vleko Novo mesto za podarjene vence in udeležbo na pogrebu, pevcem za zapete žalostinke in župniku za opravljeni obred. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoča: žena Marija

ZAHVALA

Ob smrti naše drage žene in mame

TONČKE GRUBAR

roj. Pavič,
iz Dol. Suhadola

K večnemu počitku smo jo spremili 22. julija 1983. Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom, znancem, tovarni Novoteks-Konfekcija L. IMV za podarjeno cvetje in vence, pevcem in župniku za lepo opravljeni obred.

Žalujoči: mož Alojz, otroci Danica, Melita, Slavka, Lojze, mama, stari oče, sestre Ančka, Minka, Fani, brat Anton z družinami

ZAHVALA

V 76. letu starosti nas je za vedno zapustila naša dobra žena, mama, sestra, teta, babica in prababica

ANA JUNC

Srednje Grčevje 23

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki ste nam izrekli sožalje in pokojno tako številno spremili na njeni zadnji poti. Posebej se zahvaljujemo Hotelu Grad Otočec za venec in župniku za opravljeni obred.

Žalujoči: mož Jože, otroci Franci, Pepca, Rezi in Ivan z družinami, sestra Alojzija ter ostalo sorodstvo

V TEM TEDNU VAS ZANIMA

TEDENSKI KOLEDAR

Četrtek, 28. julija - Nevenka Petek, 29. julija - Marta Sobota, 30. julija - Peter Nedelja, 31. julija - Ignac Ponedeljek, 1. avgusta - Alfonz Torek, 2. avgusta - Evzebij Sreda, 3. avgusta - Lidija Četrtek, 4. avgusta - Janez

LUNINE MENE
2. avgusta ob 1.52 - zadnji krajec

KINIO

BREŽICE: 29. in 30. 7. avstralski film Harlekin, 31. 7. in 1. 8. ameriški film Zadnja Pozejdonova

maliglasni

SLUŽBO DOBI

SPREJMEMO dekle za pomoč v gostilni, hrana in stanovanje v hiši. Gostilna Peter Budič, Catež 1, Brežice.

ZA NEDOLOČEN CAS iščemo takoj kuharico in dekle za pomoč v gostilni. Hrana in stanovanje v hiši. Gostilna Tekavčič, Dopolnje Sušice 22, Dolenjske Toplice.

Kmečko dekle za pomoč pri vrtnarskem delu sprejemamo takoj. Osebnih dohodkov in ostalo po dogovoru. Adamičeva 28, Novo mesto.

Kuhinjska pomočnica in dekle za vsa hišna in zunanja dela dobimo takoj stalno zaposlitev. Začetna mesečna plača 20.000 din, hrana in stanovanje v hiši brezplačno, dva dneva v tednu prosta. Gostilna Maršček Marjan, Naklo 2, Naklo, tel. (064) 47-031.

STANOVANJA

ODDAM stanovanje. Šifra ODKUP OPREME / STANOVANJE IN HRANO ODDAM dekletu ali starejši ženski, ki bi občasno po službi pomagala v gostilni. Tel. 43-716.

MLADA DRUŽINA (1 otrok) išče skromno stanovanje v Novem mestu. Tel. 22-265, dopoldne (ob delavnikih).

V Novem mestu iščem ogrevano sobo z uporabo kopalnice. Šifra: "NUJNO". Tel. 061-556-789.

Kmetijski stroji

PRODAM večji plug, zelo malo rabljen. Kalčič, Grčca vas 23, Leskovec.

PRODAM TRAKTOR ZETOR 4911 s kabino, v dobrem stanju, ima 1400 delovnih ur. Štenovec, Verje 47, 61215 Medvode.

PRODAM traktor KORNIK (20 KS) s koso in plugi. Tel. (068) 69-328.

avantura. 2. in 3. 8. francoski film Nemoralna.

CRNOMELJ: 28. in 31. 7. nemško-italijansko-francoski film Beli strup za Hong Kong. 29. in 31. 7. italijanski film Razvneti duhovi.

KOSTANJEVICA: 30. 7. sovjetski film Moskva ne verjame solzam. 31. 7. ameriški film Ribe - ubijalke. 3. 8. francoski film Erotične avanture.

KRSKO: 28. 7. domači film Maratonci tečejo častni krog. 31. 7. ameriški film Človek iz San Fernanda II.

NOVO MESTO - KINO JLA: Od 29. do 31. 7. špansko-francoski film Poslednji Mohikanec.

SEVNICA: 28. 7. francoski film Inspektor Neroda. Od 29. do 31. 7. ameriški film Aerodrom 80 concorde.

PRODAM ZASTAVO 750, letnik 1982, in R 4, letnik 1981. Tel. 23-158.

PRODAM MERCEDES 190 diesel - repaš Marjan Hočvar, Gorenja vas 20, Smarješke Toplice. PRODAM SKODO 120 LS, letnik 1978, bele barve. Informacije po tel. 851-970 - Kočevje.

GOLF letnik 1980, prodam. Tel. 23-261.

PRODAM AUDI 80/75, 90.000 km, brezhiben. Tel. 23-561.

PRODAM dobro ohranjen, registriran motor 15 SL po ugodni ceni. Slavko Božič, Gor. Suhadol 23, Brusnice.

PRODAM 126 P, letnik 1979, ali ZASTAVO 750, letnik 1976, in vse dele za ZASTAVO 750. Breg 22, Novo mesto.

PRODAM RENAULT 4, letnik 1979, in R 4 nov. Jože Primc, Zelena pot, Crnomelj, tel. 51-781.

PRODAM motorno kolo CZ 175, letnik 1975, registriran. Branc Seruga, Crmošnjice pri Stopičah 62, Novo mesto.

PRODAM ZASTAVO 750, letnik 1971. Tel. 22-835.

PRODAM moped TOMOS 4 APN. Crmošnjice pri Stopičah 63.

PRODAM ZASTAVO 750, letnik 1976. Ivana Roba 20, Novo mesto.

PRODAM avto-prikolico, novo, za osebni avto. Peter Develuk, Gor. Skopice 30, Krška vas

PRODAM ZASTAVO 1100 M, še v garanciji. Drago Poljanec, Pod Trško goro 63, Novo mesto, tel. 24-712.

PRODAM AMI 8, letnik 1972, po ugodni ceni. Conta Marjan, Cerovi log 22, Sentjerne.

VISO SUPER E, letnik 1982, prodam. Tel. 24-666.

PRODAM Z 750 po ugodni ceni. Tel. 24-953.

PRODAM

PRODAM 3.000 kg koruze. Erjavc, Rateč 36.

PRODAM globok otroški voziček za dvojčka. Naslov v upravi lista (3179/83).

CELNO STENO za Z 101/128, z masko, prodam. Tel. 84-530 int. 29, dopoldne.

PRODAM OVNA. Dežman, Malkovec 6, Novo mesto.

SOTOR, družinski, prodam. Tel. (068) 72-495, zvečer.

PRODAM tekmovalno kolo Favorit. Alojz Može, Srebrniče 4 a.

PRODAM komplet oder za fasado. Izidor Vovk, Dver 14.

PRODAM HI-FI glasbeno kombinacijo in stereo kasetni radio. Tel. 25-342.

PRODAM trosed, fotelj in mizico. Ogleđ v četrtek in petek popoldne. Cveta Grudnik, Partizanska 14, Novo mesto.

POCENI prodam TV GRUNDIG, barvni ekran 66. Tel. (068) 88-893, po 16. uri.

PRODAM kravo in telčko, staro 6 tednov. Vovko, Potov vrh 26.

DOMAČE kokoši, teže 1,5 do 2 kg, ugodno prodam. Ferdo Kobe, Semič, Pod železniško postajo 45 a.

UGODNO prodam eno leto in pol star pralni stroj znamke OBDIN. Homan Albina, Smalčja vas 33, 68310 Sentjerne.

PRODAM dva dobro ohranjena pony kolesa. Ogleđ po 16. uri. Informacije po tel. 22-278.

PRODAM avion na daljinsko vodenje. Tel. 23-874.

PRODAM orgle ELKA KONKORD 602, primerne za harmonikarja in ojačevalec ELEKTONE 700 100 W HAL LEZLI Turk, Podgrad 1, Novo mesto.

PRODAM mizo za namizni tenis (7.000 din). Tel. 23-360.

PRODAM malo rabljeno havbo za sušenje las znamke "KRUPS". Tel. 23-674.

PRODAM gruš - ostreže za hišo, lege 14 m, špirovci 7,5 - 7 m. Naslov v upravi lista. (3181/83)

PRODAM plemensko kobilo, staro 9 let. Blatnik, Veliki Lipovec 10, Dvor.

POSEST

HIŠO v Dobovi pri Brežicah prodam. Tel. (068) 67-018.

V HRUSICI prodam nedokončano zidnico z okoli 12 a zemlje (ali več), ali samo 15 a zemlje. Zemljišče leži na sončni legi, lahko dostopno, 400 m od asfaltne ceste oz. avtobusnega postajališča. Ponudbe na tel. 24-704, zvečer.

KUPIM staro hišo v Novem mestu ali bližnji okolici, do 800.000 din. Naslov v upravi lista.

POSESTVO okoli 2 ha z iglastim gozdom blizu Breštance ugodno prodam. Primerno za kmetijstvo, vinogradništvo ali vikend. Pišite: Štefka Majcen, Ptuj, Cufarjeva 22 ali tel. (062) 772-582.

V KRŠKEM prodam gradbeno parcelo. Tel. 71-940 po 15. uri.

PRODAM starejšo hišo. Električna in voda v hiši, okoli nje 37 a 85 m² zemlje. Ptuj, Medribnik 8. Prodaja hiše bo 7. 8. 1983 od 9. do 13. ure.

PRODAM gradbeno parcelo s površino 835 m², vključno z gradbenim dovoljenjem v naselju N rpeļ v Krškem. Informacije po tel. (061) 852-176 (od 20. do 21. ure). Naslov v uredništvu lista.

PRODAM hišo v centru Novega mesta. Hiša je primerna tudi za mirno obrt, predstavništvo, servis in podobno. Tel. (061) 212-007 od 13. do 18. ure.

RAZNO

Ženska srednjih let nudi pomoč in oskrbo ostareli ženski ali zakoncema brez naslednikov. Ponudbe pod šifro "Modernizirana kmetija".

NAJDENEGA PSA POSAVCA dobite pri Francu Gorencu, Ločna 39, Novo mesto.

V popoldanskem času opravljam razna fizična dela. Slana, tel. 21-345.

PREKLICI

Ivan Skof, preključujem žaljive besede zoper Toneta Crnuglja in Rudija Pibernika. Ivan Skof, Ul. 1. maja 5, M. tlika.

ČESTITKE

Dragi Milki Mahne iz Uršnih sel za 50. rojstni dan želimo vse lepo, predvsem pa zdravja: mama, Sonja, Milan; Saša in Vesna pa ji pišljata poljube.

OJBVESTILA

DRUŠTVO INVALIDOV METLIKA, obvešča vse svoje člane, da ima uradne ure za člane vsak torek in četrtek od 9. do 11. ure v prostorih Rdečega križa v Metliki.

SVET ŠOLE OSNOVNE ŠOLE DRAGOTIN KETTE Novo mesto

razpisuje prosta dela in naloge

SNAŽILKE

Razpisni pogoji: delovni čas popoldne. Stanovanja nimamo. 495/30-83

ZAHVALA

Ob boleči in mnogo prerani smrti našega moža, očeta in brata

FRANCA SKEBETA

iz Hinj 12

se iskreno zahvaljujemo sosedom in vaščanom za nesebično pomoč v težkih trenutkih. Zahvaljujemo se vsem sorodnikom, prijateljem in znancem za izrečeno sožalje, darovano cvetje in vence. Enako se zahvaljujemo GD Hinje, LD Lazina-Hinje, GD Dvor, dr. Kocutarju za obiske na domu, župniku iz Hinj, pevcem iz Žužemberka in vsem, ki ste ga spremili na njegovi zadnji poti.

Zalujoči: žena in otroci, bratje in sestre ter ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Ob boleči izgubi našega dragega moža, očeta, dedka, pradedka in strica

ANTONA ZUPANČIČA

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so sočustvovali z nami, izrekli sožalje, darovali cvetje in ga spremili na njegovi zadnji poti. Zahvaljujemo se tudi župniku za pogrebni obred. Vsem še enkrat iz srca hvala.

Zalujoči: žena Marija in vsi njegovi

Rihpovec, Jezero, Novo mesto, Muenchen, Ljubljana

ZAHVALA

V 87. letu starosti nas je za vedno zapustila naša draga mama, stara mama in prababica

MARIJA MEDLE

iz Praproč 4 pri Sentjerneju

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in vaščanom za podarjene vence in cvetje ter vsem, ki ste pokojno spremili na njeni zadnji poti. Zahvaljujemo se delovnemu kolektivu tovarne ISKRA Sentjerne in duhovniku za opravljen obred. Še enkrat hvala vsem, ki ste nam v težkih trenutkih pomagali in sočustvovali z nami.

Zalujoči: hčerka Francka z Veroniko, Pepca in Anica z družinama, sin Ivan ter ostalo sorodstvo

ZAHVALA

V 75. letu starosti nas je zapustila naša dobra žena, mama in stara mama

ANA VRANEŠIČ

roj. Fabina iz Pribinc 9

Ob boleči izgubi drage pokojne se zahvaljujemo sorodnikom, vaščanom in prijateljem, ki so nam v težkih trenutkih pomagali in pokojni darovali cvetje ter vence. Posebna zahvala ISKRI Semič in Crnomelj, tov. Lovrenčiču, govornikom Črnič in Cvitkoviču, pevkam, godbi in vsem, ki ste pokojno spremili na njeni zadnji poti.

Zalujoči: mož, otroci z družinami in ostalo sorodstvo

ZAHVALA

17. julija nas je za vedno zapustila naša draga mama, stara mama, sestra

TEREZIJA PAKIŽ

roj. Jevnikar, iz Rodin 2, pri Trebnjem

Zahvaljujemo se vsem, ki ste z nami sočustvovali, nam pomagali v najtežjih trenutkih, pokojni darovali vence in cvetje ter jo spremili na njeni zadnji poti.

Zalujoči: vsi njeni.

Rodine, 25. 7. 1983

DOLENJSKI LIST

IZDAJA: DITC, tozđ Časopis Dolenjski list, Novo mesto. USTANOVITELJ LISTA: občinske konference SZDL Brežice, Crnomelj, Kočevje, Krško, Metlika, Novo mesto, Ribnica, Sevnica in Trebnje.

IZDAJATELJSKI SVET je družbeni organ upravljanja. Predsednik: Niko Rihar.

UREDNIŠKI ODBOR: Ksenija Khalil (direktor in glavni urednik), Marjan Legan (odgovorni urednik), Ria Bačar, Andrej Bartelj, Marjan Bauer (urednik Priloge), Mirjam Bezek, Bojan Budja, Zdenka Lindič-Dragaš, Milan Markelj, Pavel Perc, Jože Primc, Drago Rustja, Jože Simčič, Jožica Teppyev, Ivan Zoran in Alfred Železnik. Tehnični urednik Priloge: Jože Matkovič. Ekonomska propaganda: Janko Saje, Iztok Gačnik in Marko Klinc.

IZHAJA vsak četrtek - Posamezna številka 15 din. Letna naročnina 600 din - Za delovne in družbene organizacije 1.200 din - Za inozemstvo 20 ameriških dolarjev oz. 50 DM (oz. ustrezna druga valuta v tej vrednosti) - Devizni račun 52100-620-170-32000-009-8-9 (Ljubljanska banka, Temeljna dolenska banka Novo mesto).

OGLESI: 1 cm višine v enem stolpcu za komercialne oglase 250 din, za razpise, licitacije ipd. 350 din, 1 cm na določeni, srednji ali zadnji strani 380 din, 1 cm na prvi strani 500 din. Vsa mala oglasa do 10 besed 115 din, vsaka nadaljnja beseda 12 din. Na podlagi menja sekretariata za informacije IS skupščine SRS (št. 421-1/72 od 28. 3. 1974) se za Dolenjski list ne plačuje davek od prometa proizvodov.

TEKOČI RAČUN pri podružnici SDK v Novem mestu. 52100-603-30624 - Naslov uredništva: 68001 Novo mesto, Glavni trg 7, p. p. 33, telefon (068) 23-606 - Naslov skupnih služb DITC: Germova 3, p. p. 33, tel. 22-365 in 22-551 - Naslov ekonomske propagande, malih glasov in naročniškega oddelka: Jenkova 1, p. p. 33, telefon (068) 24-006 - Nenaročenih rokopisov in fotografij ne vračamo - Časopisni stavek, filmi in prelom: DITC, tozđ Grafika, Novo mesto - Barvni filmi in tisk: Ljudska pravica, Ljubljana.

IZ BREŽIŠKE PORODNIŠNICE

Od 26. junija do 9. julija so v brežiški porodnišnici rodile: Marija Kumik iz Loga - Sabino, Stoja Oklobdžija iz Brežic - Tanjo, Vera Stampek iz Nove vasi - Kristiana, Marjana Turk iz Samobora - Igorja, Zdenka Bošnjak iz Vel. Rakovice - Tomislava, Marija Volk iz Podgorja - deklico, Milena Ivandič iz Radeža - Jano, Anica Regovič iz Male Jazbine - Petro, Sonja Nenadič iz Sav. Marofa - Saša, Bojana Jurkas iz Dobove - Katjo, Matilda Mirt iz

Senovega - Danijela, Nedmija Pengel iz Paga - Nataša, Sonja Baznik iz Hrastja - Aleša, Dragica Berstovšek iz Krškega - Petra, Marija Sikovšek iz Križ - Igorja, Sonja Papič iz Obrežja - Adrijano, Anica Kitano- vič iz Sel - Mojsija, Tanja Štojs iz Krškega - Natalija, Marjana Prsta- čič iz Gor. Pušče - Damirja, Mirja- na Linjak iz Samobora - Branko, Breda Efreimovski iz Bregov - Leo- na, Danica Hribar iz Laz - Vladi- mirja, Stefka Kržičnik iz Kalce Nakla - Vesno, Irena Preskar iz Globokega - Bojano, Zinka Dimič iz Krškega - Katjo, Ljudmila Golo- bič iz Trnja - Polono, Milena Coha iz Zaprešiča - Heleno, Darinka Perc

iz Gor. Leskova - Vesno, Tinka Šivac iz Podbočja - Fato, Marinka Trefalt iz Canja - Matejo, Vida Petelinc iz Artiče - Sašo, Vesna Lupi iz Samobora - Tea, Nada Lončarevič iz Brežic - Marka, Mari- ja Hudorovac iz Gorice - Josipa. Čestitamo!

IZ NOVOMEŠKE PORODNIŠNICE

Od 7. do 13. julija so v novo- meški porodnišnici rodile: Marjeta Rožič iz Crnomlja - Mirjano, Silva Luzar iz Gornjega Suhadola - Mitja, Viktorija Šutar iz Dolnje Stare vasi

- Petro, Ema Grahovac s Senovega - Danijela, Marjanca Ladika iz Ka- manja - Sebastijana, Danica Sila iz Trebnjega - Spelo, Zdenka Stukelj iz Kota pri Semiču - Aleša, Anica Tomšič iz Trebnjega - Tanjo, Anica Katkič iz Drenovca - Anito, Anita Gomišek iz Krškega - Aljoša, Martina Vidrih iz Zameškega - Vesno, Irena Zoran iz Vrbovca - Tanjo, Milka Kocjan iz Ornuške vasi - Tomaža, Marija Pečjak z Vinkove- ga vrha - Jožeta, Milka Starešinič iz Crnomlja - Majo, Martina Vodenik iz Pijavic - Gregorja, Ivica Bevc iz Krmelja - Polonco, Marija Bizjak iz Odrge - Staneta, Leposava Lilek iz Kočevja - Danijela, Jožica Kuhar iz

Velikega Mraševa - Pešo, Silva Kramar iz Lučičkega sela - Nataša, Božena Nahtigal iz Trebelnega - deklico, Anita Mikec iz Malega Slatnika - Matica, Milka Brulc iz Cegelnice - Marjana, Jožica Kodrič iz Gradca - Jožeta, Martina Pavla- kovič iz Zavrtača - Ota, Danica Kozlevčar iz Trebnjega - Marjeto, Vera Amiti iz Obrežja - Sanjio, Anica Bevc iz Mirne - Dušana, Marija Lindič iz Krmelja - Luka, Jožica Smrke iz Hrastja - Nataša, Antonija Vrtnič iz Crnomlja - deklica, Majda Zaletež iz Zagorice - deklico, Marjeta Zagar iz Birčne vasi - deklica, Ana Šober iz Vranovičev - deklico, Darja Banič iz Šmarja -

deklico in Marija Okleščen z Uršnih sel - deklico; Iz Novega mesta: Milena Sever iz ulice Mirana Jarca 3 - deklico, Marija Dolinšek iz ulice Na trtiah 25 - Volja in Dragica Dejanovič iz Zagrebške 13 - Zorico.

IZ NOVEGA MESTA

Rodile so: Sonja Somrak iz Majde Silc 8 - Marka, Vesna Vu- činič iz ulice Ilke Vaštetove 17 - Marka, Dragica Goleš iz Šegove 18 - Ninoslava, Jožica Hrabar iz Nad mlinov 17 - Nimo, Tadeja Fabjan iz Kristanove 39 - Zano in Stani- slava Krštinc iz Šegove 3 - de- ka.

Zlata mama si bila, s svojim zgledom si živeti nas učila, tiha, skromna si odšla, naj bo lahka zemlja, ki te je pokrila!

ZAHVALA

V 75. letu življenja nas je zapustila naša ljuba mama, stara mama in teta

JOŽEFA MERCINA

roj. Dragan iz Bogneče vasi pri Trebelnem

Vsem, ki ste nam pomagali v težkih trenutkih in sočustvovali z nami ter vsem, ki ste našo mamo zasuli s cvetjem, jo spremili na njeni zadnji poti, iskrena hvala!

Žalujoči: mož Lojze, sin Tone, Lojze in Jože, hčerke Marija, Anica, Slavka, Joži z družinami

Je v našem domu žalost, mrak, odkar zamrl v njem je tvoj korak.

ZAHVALA

Nepričakovano in mnogo prezgodaj nas je v 60. letu starosti zapustila naša draga mama, stara mama in sestra

MARIJA ZAGORC

iz Kotarjeve 3 v Novem mestu

Iskreno se zahvaljujem vsem sorodnikom in sosedom, ki so nam v težkih trenutkih stali ob strani in nudili vsestransko pomoč. Zahvala velja tudi vsem prijateljem, znancem in DO Novoteks in Emona - Dolenjka, ki ste ji darovali cvetje in nam izrekli sožalje, govornikom za poslovlilne besede, organizaciji ZZB za organizacijo pogreba, godbi in pevcm ter vsem, ki ste pokojno mamo spremili na njeni zadnji poti.

Žalujoči: hčerka Anica, vnukinji Suzana in Urška, sestra, brat in ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Ob boleči izgubi dragega moža, očeta in starega očeta

ALOJZA VIVODA

iz Vinogradniške 8, Metlika

ki smo ga k večnemu počitku spremili 14. julija 1983, se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom in znancem, ki so sočustvovali z nami, nam ustno ali pisno izrazili sožalje, pokojnemu darovali vence, cvetje in sveče ter ga spremili na njegovi zadnji poti. Posebno zahvalo smo dolžni dr. Mlačku in dr. Starcu za vsa skrb in lajšanje občin, Zvezi borcev Metlika, delovnim organizacijam SGP Pionir Novo mesto TOZD TK1, Komet in Beti Metlika. Prav lepa hvala govornikom za besede slovesa, mestni godbi Metlika ter župniku za besede ob slovesu in lepo opravljeni obred. Vsem še enkrat iskrena hvala!

VSI NJEGOVI

ZAHVALA

Ob nenadni in boleči izgubi dragega moža, sina, očeta, starega očeta, brata in strica

MIHAELA ŠPEHARJA

iz Učakovcev 6 pri Vinici

se zahvaljujemo vsem znancem, sorodnikom in sovaščanom, ki so nam izrekli sožalje, nam pomagali v najtežjih trenutkih, ki so pokojniku darovali vence in cvetje ter ga v tako velikem številu spremili na njegovi zadnji poti. Še posebno zahvalo smo dolžni vsem sosedom, kolektivu intenzivne terapije kirurškega oddelka Splošne bolnišnice Novo mesto in podarjeni venec, kolektivu nevrološkega oddelka Splošne bolnišnice Novo mesto, medicinski sestri Marici Hudejša iz Vinice, ZB Vinica, govornikom za govor, OO ZSMS Vukovci ter župniku za lepo opravljeni obred.

Žalujoči: žena Marija, oče Jurij, sinova Janko in Mirko z družinama, hčerka Nevenka z družino, hčerka Marija ter ostalo sorodstvo

Ne jokajte ob mojem grobu, le tiho k njemu pristopite, spomnite se, kako trpel sem in večni mir mi zaželite.

ZAHVALA

Po hudi in dolgotrajni boleznini nas je v 79. letu za vedno zapustil naš dobi mož, oče, dedek, brat in stric

IVAN ČEČELIČ

iz Gabra pri Semiču 7

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, znancem in delovnim organizacijam ISKRA Semič, KONTAL Ljubljana, SLOVENIJA CESTE - TEHNIKA Ljubljana in KRKA Novo mesto za podarjene vence, cvetje, izrečeno sožalje in spremstvo k večnemu počitku. Posebno zahvalo smo dolžni družini Springer za vsestransko pomoč, Ivanu Aupiču za poslovlilne besede pred domačo hišo in Matiji Springerju za poslovlilni govor ob odprtem grobu ter kaplanu za opravljeni obred. Vsem še enkrat hvala!

Žalujoči: žena Ana, hčerke Jožica z Matejo, Api in Marija z družinama, sin Ivan z družino, brat Jože z družino in ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Nepričakovano in mnogo prezgodaj nas je ob izteku 26. leta za vedno zapustil naš dragi mož, očca, sin, brat in nečak

FRANCI VOVKO

iz Šegove 11

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom in znancem, ki so nam ob tej tragični izgubi pomagali, nam izrekli tolažilne besede, darovali pokojniku cvetje in vence ter ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti. Posebno zahvalo izrekamo DO Iskra TOZD ELA, Novoteksu in OŠ Gabrovka za vence, še posebej pa GD Potov vrh - Slatnik za podarjeni venec in poslovlilni govor in gasilec okoliških gasilskih društev za tako veliko spremstvo v mnogo prerani grob. Zahvaljujemo se tudi župniku za poslovlilne besede in opravljeni obred.

Žalujoči: žena Suzana, sin Primož, ata, mama, brat Marjan z družino in ostalo sorodstvo

ZAHVALA

V 86. letu starosti nas je zapustila ljuba mama, stara mama in babica

KATARINA CVITKOVIČ

Kalčeva mama iz Tribuč 9

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, znancem, sosedom in vaščanom iz Tribuč in Žužemberka, ki so jo v tako velikem številu spremili na njeni zadnji poti, ji poklonili toliko vences in cvetja ter nam pisno ali ustno izrazili sožalje. Posebno zahvalo smo dolžni dr. Boži Kocutar in ostalemu zdravstvenemu osebju iz Žužemberka. Zahvaljujemo se pogrebnikom, pevkom KUD Žužemberk, govornikom iz Tribuč in Žužemberka, družbenopolitičnim organizacijam ZB, ZŽ Tribuč ter KO SZDL in KO RK Žužemberk, delovnim organizacijam IO OOS Napredek Domžale, tov. Bojano Smoletu iz Ljubljane, OOZS Komet Metlika, OOS Integral gostinstvo Crnomelj in vsem sodelavcem.

Žalujoči: hčerke Marija, Anica, Francka, Angelca in Lojzka z družinami ter ostalo sorodstvo

Po tem življenju ne ostane to, kar smo zbrali, temveč tisto kar smo dali. (Chandry) ... in veliko nam je dal in veliko je v svojem kratkem življenju ljubil naš mož in oče

ZAHVALA

JOŽE SIMONČIČ

iz Cerovega loga 54, Šentjernej

Ob njegovi smrti se zahvaljujemo vsem, ki ste nam bili v najtežjih trenutkih blizu. Najprej sorodnikom, sosedom, vaščanom in prijateljem. Hvala župniku, Franju in Lapu za tolažilne besede in obred. Hvalični smo vsem sodelavcem in delovnim organizacijam IMV TOZD TA, I'IV DSSS-OKS, Agrokombinat Krško, Iskra Šentjernej TOZD Upori, KZ Krka Novo mesto, OŠ Šentjernej in ŽRK Šentjernej. Posebna zahvala pevcm, ki so mu zadnje pot polepšali z njemu najlepšimi pesmimi in mu darovali tudi cvetje, Šentjernejskemu oktetu, Oktetu bratov Pirnat in Kostanjeviškemu oktetu. Vsem in vsakomur posebej topla zahvala, kot je bilo toplo vaše sočustvo- vanje z nami.

Vsi njegovi

HINKO MAVER

Prvo leto službovanja mladega veterinarja Hinka Maverja v Sevnici pred dobrimi desetimi leti je bilo mišljeno kot začasno, da je pač minil čas pred odhodom na vojaščino. Dobri tovariški odnosi med delom, kolegi in predstavnik občine so ohranili stike tudi z obiski v vojašnici, to pa je bil poglavitni razlog, da je Maver tudi po kadrovskega roku ostal zvest tej posavski občini. Kmetje imajo v njem predanega zaveznika, predvsem pa strokovnjaka. Doma je z velikega posestva v bližini Mušave, nedaleč od izvira zelene Krke. Domači bi raje videli, da bi služboval bližje domu. Če se le da, se vedno rad priskoči bratu na pomoč. Še pred bencinsko krizo sta zasadila dva hektara gozda z mecesnom.

Delo živinozdravnika je predvsem terensko. V času dežurstva to ne pomeni miru 24 ur na dan. Vsak lahko pritisne na zvonček ali, kot je vse pogosteje, saj se tudi na vas širi telefon, pokliče v kateremkoli času v lepem ali grdem vremenu, s Kala ali Mrzle planine z drugega konca občine. Čeprav imajo v jutranjih urah dogovorjen čas za dajanje informacij, dežujejo vprašanja ne glede na uro. Zamuda ali nestrokovna pomoč pri porodu je lahko usodna vsaj za tele, ki je danes vredno vsaj tri stotine milijone, griz konja pa lahko spravi s sveta do takrat ponosno žival. V denarju to lahko pomeni izgubo pri sedanjih cenah že kar lepega premoženja. Pri zadavitvah so dostikrat usodne minute.

Kot terenskemu delavcu je avtomobil živinozdravnika nerazdružljivi pomočnik. Zanimivo je, da imajo za številna brezpotja, hribe in doline, na voljo le

svoje osebne avtomobile. Maver ob tem celo priznava, da mu pomeni popraviljanje tega ali onega na avtu pravi konjiček. Generalna obnova motorja ali drugi podobno zahtevni posegi na njem so stvari, ob katerih ne pomišlja zavhati rokavov. „Sicer bi ta moj stari prinz že davno odpovedal,“ prizna. Prav zategadelj si je doma, kjer je tudi pri mnogem sam svoj mojster, omislil v garazi kanal za popravilo avtomobila. Mea množico zdravil in druge opreme, ki mora biti v tem sicer družinskem vozilu pri delu na terenu vedno pri roki, nikoli ne manjkajo ključki.

Kljub veliki odgovornosti na veterinarskih postajah nikoli ni bilo toliko denarja, da bi si kot nekateri druge službe lahko omislili službene avtomobile. Vrsto let se za regre ni bilo. Letos so prvič po treh letih lahko razdelili 2.500 dinarjev regresa na delavca. Zakaj je toliko živinozdravnikov raje poiskalo kruh izven stroke? Osnovni osebni dohodek živinozdravnika na sevnici postaja je 16.500 dinarjev. „Ko nanese beseda na to,

se marsikdo zasmeje. Ni čudno, da je razpis mesece in mesece neuspešen, Maver kot vodja postaje ne skriva teh podatkov. A. ZELEZNIK

Nosečnica brez strehe nad glavo

Antonija Turk in njeno sestro je stanodajalec nasilno izselil — Tik pred porodom brez stanovanja — Med dekleti in lastnikom ni bilo nikakršne pogodbe — Nič nezakonitega

NOVO MESTO — Zanimiva, a fikratno hudo žalostna je zgodba, ki smo ji bili priča v četrtek na Zagrebški cesti št. 4 v Novem mestu. Brez strehe nad glavo sta namreč ostali sestri, ki ju je stanodajalec nasilno izselil. Ne gre za prvo in verjetno tudi ne zadnjo tovrstno izselitev, toda dejstvo, da je Antonija Turk (moža ima ta čas v Šoli v Beogradu) v devetem mesecu nosečnosti, da je vse zadevi vendarle drugačno težo. Dekle je skupaj s svojo sestro Viktorijo Prelogar na cesti, doma na Bohorju pri Sevnici pa je za številno družino premalo prostora. Sestri sta stanovanje pri Biškupičevih na Zagrebški cesti dobili lanskega 20. septembra in do pred nekaj dnevi je bilo še vse v redu.

Antonija Turk pravi: „Lastniku sva s sestro plačevali mesečno po

sih zgodba, ki pa ji moramo dodati še tisto najbolj bistveno: med dekleti in stanodajalcem ni bila sklenjena nikakršna najemniška pogodba, kar pa z drugimi besedami pomeni, da Biškupičeva navzlic devetmesečni nosečnosti Turkove

nista storila prav nič nezakonitega. To so potrdili tudi na novomeškem centru za socialno delo.

Se razen sočustvovanja za Turkovo in njenega bodočega otroka res ne da nič narediti? B. BUDJA

Gribeljska noč na Kolpi

PEČENKE JE SPET ZMANJKALO — Na „Noč na Kolpi“, tej veleveselici, ki jo že več let zapored pripravljajo v Gribljah, spečejo po 70 odlojkov in janjkov pa pečenke vedno zmanjka. Prekaljeni pečenarji trdijo, da bi letos prodali tudi 100 gud, vendar se bojijo nakupiti toliko mesa, če bi jim prireditev preprečilo slabo vreme. Zadnje soboto jim je bilo tudi vreme spet naklonjeno. K tolikim tonam pečenke gre seveda primerno število hektov vina. Dobiček od prireditve, pri organizaciji in izvedbi katere sodeluje tako rekoč vsa vas, bodo namenili za gradnjo prosvetnega doma.

MODA NA TRAVNIKU — „Noč na Kolpi“ ni navadna veselica „fešta“, saj prireditev vedno skrbno načrtujejo in pripravijo bogat program. Letos so se več tisoč obiskovalcem najprej predstavili gribeljski tamburaši, gost večera je bil Ivo Šerdar—Štef s Klanjca, mični manekenki pa sta na travniku ob Kolpi prikazali uspešne poletne modele metliške Beti.

IŠČEMO POROČNE PARE

Le še nekaj dni je do zaključka našega razpisa, na podlagi katerega bomo izbrali štiri pare iz okolice Novega mesta, Metlike, Semiča in Mokronoga, ki se bodo 24. septembra v okviru „Tedna dolenjskega turizma“ poročili na prvem dolenjskem svatovanju, katerega pokrovitelj je Dolenjski list. Ponovno vabimo vse, ki jih ne bo strah pred nekaj tisoč radovedneži na novomeškem rotovžu dahniti usodni „da“, da svoje prijave z osebimi podatki, naslovom in fotografijo pošljejo do ponedeljka na naslov Dolenjskega lista.

Za pare in svate bo doslej zanesljivo največja in najbogatejša dolenjska svatba v novomeški športni dvorani zastoj, poleg tega pa bodo mladoporočence obdarili še Novoles, Labod, Novoteks, Ljubljanska banka — TDB Novo mesto, Emona Dolenjka, Krka — tozdravilišča z brezplačnimi medenimi dnevi v svojih zdraviliščih, tozdravilišča z brezplačnimi medenimi dnevi v svojih zdraviliščih, tozdravilišča z brezplačnimi medenimi dnevi v svojih zdraviliščih, tozdravilišča z brezplačnimi medenimi dnevi v svojih zdraviliščih. Ostale podrobnosti prireditve in imena štirih srečnih parov bomo objavili v drugi avgustovski številki Dolenjskega lista.

Rimski grobovi na Žumberku

V Gornji Vasi so odkrili in izkopalili že 24 rimskih grobov z žganim pokopom

GORNJA VAS — Pred kratkim so v Gornji Vasi na Žumberku zagrebški arheologi zaključili letošnje raziskovanje rimskega grobišča, ki so ga pred dvema letoma zasledili na terasastih njivah in travnikih pod to vasjo. V lanskem letu so odkrili dve grobove, letos so z raziskavami nadaljevali in odkrili ter izkopalili skupaj že 24 grobov. Odkritje rimskih grobov v Gornji Vasi je zelo pomembno in hkrati presenetljivo za zgodovino starega veča teh krajev. Vsi grobovi so z žganim pokopom, po svoji obliki in grobnih pridatkih pa so na las podobni rimskim grobovom, kakršne najdemo tostran Gorjancev na Dolenjskem.

Grobovi so večinoma sestavljeni iz neobdelanih kamnitih plošč, ki spominjajo na kamnite zaboje, nekateri pa so skrbno sezidani iz lomljenega kamena. Inventarji posameznih grobov so razmeroma bogati, saj vsebujejo po več lončenih posod, svetilke — ojenke, bronaste zaponke in tudi bronast denar. Med grobnimi pridatki velja posebej omeniti večje število kroglasto oblikovanih steklenih posod in dve hišasti žari, ki sta prvi do slej odkriti na hrvaški strani Gorjancev. Sicer so hišaste žare posebno značilnost v rimskih grobovih

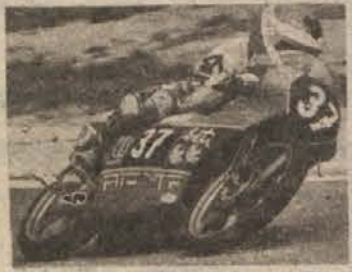

GORNJA VAS NA ŽUMBERKU — Pogled v rimski grob iz 1. stol. našega štetja razkriva številne pridatke v zidani grobnici.

ob spodnjem toku Krke, v Posavju in Beli krajini.

Grobovi v Gornji Vasi so iz 1. in 2. stoletja našega štetja. Sodeč po oblikah grobov in nekaterih značilnih lončenih posodah menimo, da gre za pokopališče staroselcev ilirsko-keltskega porekla (Latobiki ali Kolapjani?). Skrbno zgrajeni grobovi, številni pridatki v njih in steklene posode kot luksuzni predmeti tedanjega časa pričajo o premožnosti pokopanih oseb na tem grobišču. Zastavlja se vprašanje, kdo so bili in s čim so se ukvarjali ti ljudje, ki so v rimskem času pokopavali svoje mrtve v Gornji Vasi, na tem odročnem in visokem planinskem predelu. So morda izkoriščali v tem kraju ali bližnji okolici določeno rudno ali kamnolom? Ali pa so morda kot tovarniki, posredniki in trgovci skrbeli za varen blagovni promet trgovskih karavan na strmi poti čez Gorjance in Žumberak iz doline Krke v dolino Kolpe in obratno?

Odkrivanje rimskih grobov v Gornji Vasi je prvo načrtno arheološko raziskovanje v Žumberku, izkopavanje vodita arheologa Zoran Gregl in Damjan Lapaine, izkopane predmete in dokumentacijo pa hrani Arheološki muzej v Zagrebu. Raziskovanje zelo obetavnega rimskega grobišča v Gornji Vasi bodo nadaljevali še v prihodnjih letih. TONE KNEZ

USPEH NAŠIH DIRKAČEV — Novomeščana Lojze Pavlič (na sliki) in Robert Hmeljak sta minulo nedeljo spet uspešno zastopala AMD Novo mesto, Pavlič na FIM dirki v Salzburgringu, kjer je v močni konkurenci osvojil peto mesto, Hmeljak pa v francoskem La Castelettu na dirki za evropsko prvenstvo, kjer je zasedel 10. mesto in tako osvojil prvo točko v konkurenci najboljših v Evropi.

TRAKTORSKO TEKMOVANJE

NOVO MESTO — Kmetijska druga Nova mesto priraja v soboto, 30. julija, ob 9. uri regijsko traktorsko tekmovanje na Grabnu (ob ločenski obvoznici) v Novem mestu. Pomerilo se bo okoli 40 traktoristov iz KZ Novo mesto in KZ Trebnje v treh kategorijah: mladi zadružniki, člani in ženske. Če bo slabo vreme, bo tekmovanje naslednjo soboto.

Ogenj dvakrat pokazal svojo moč

MIRNA PEČ, VRHPOLJE — Neurje v sredo je po Dolenjskem naredilo precej škode na posevkih, svoje pa je opravila tudi strela.

Tako je 20. julija zvečer strela udarila v gospodarsko poslopje Antona Goloba iz Malenske vasi 12 pri Mirni peči. Golobu je zgorelo ostrešje, poleg tega pa še seno, apno in slamoreznica, da je oškodovan za kakih 100 tisočakov. Požar so pogasili novomeški gasilci, ki so obvarovali še sosednje hiše, ko jih je ogenj resno ogrožal.

Še veliko več škode je požar prizadel Stefanu Kuharju iz Gornjega Vrhpolja, 26. Le da požara ni zakrivila strela, pač pa otroška igra z vžigalicami. Ogenj, ki je siknil okoli 18. ure, je povsem uničil ostrešje, kmetijske stroje in poljske prideleke. Po grobih ocenah je škode za več kot 800 tisočakov. Požar so gasili gasilci iz Sentjerneja. Mokrega polja, Cerovega loga in Maharovca.

ZAGOREL STANOVANJSKI BLOK

NOVO MESTO — V ponedeljkovih poznih popoldanskih urah je prišlo do požara na stavbenem odru stanovanjskega bloka na Zagrebški 8 v Novem mestu. Privatni obrtnik parkekar je namreč na dvorišču kuril smolo, ta pa je vnela stropor v neposredni bližini. Na srečo so novomeški poklicni gasilci pokazali resnično pripravljenost, saj so na kraj požara prišli v nekaj minutah in tako preprečili še večjo škodo. Sicer pa bo po prvih podatkih že ta ogromna, 147.000 din.

Državni rekord Igorja Primca

NOVA GORICA — Na republikanskem atletskem mitingu zadnje nedelje v Novi Gorici se je novomeško zastopstvo zelo izkazalo. Najboljši rezultat je dosegel Igor Primc, ki je disk vrgel 57,12 m, kar je državni rekord za mlajše mladince; tako je Primc izboljšal 16 let star državni rekord Zdravko Pečarja. Andrej Lapanje je zmagoval v skoku v višino z 211 cm, kar je njegov najboljši letošnji rezultat; drugo mesto pa je z osbnim rekordom 200 cm zasedel Robert Jožef. Na 400 m z ovirami je zmagoval Gorazd Gabrijel z rezultatom 55,6 s. V teku na 100 m je med dekleti zmagoval Borja Eržet z osebnim rekordom 12,9 s. Mirko Kočevar je na 1.500 m tekel 4:15,0.

Četrty novomeški mladinski reprezentant za balkanske igre v Bukarešti — poleg Primca, Lapanje in Gabrijele — Robert Šikonja pa je prejšnji teden tekmoval v Avstriji in v teku na 800 m zasedel 3. mesto z rezultatom 1:52,06.

Brat gre lahko v toplice

Dragi gospod doktor! Poznava se le na videz, zato sem prepričan, da vas bo moje pismo presenetilo. Spomnili se me boste, če vam povem, da sem večkrat pripeljal svojega brata v vašo cenjeno ordinacijo. Spraševali ste me po avtomobilu in ko ste zvedeli, da imam stoenko, je bilo pogovor med nama skoraj konec. Mojemu bolnemu bratu ste večkrat obljubljali okrevanje v toplicah, ker ste v svoji strokovnosti menili, da bi mu to pomagalo. Zdaj ste se spomnili, kajne? Da, teža ve je imel z ožljem. Še bliže boste, če zapišete, da brat ni videl nikoli toplic od znotraj. Enkrat so bile preveč zasedene, drugi pa v fondu ni bilo več denarja za trajajoče leto. On pa je bil skladiščni delavec in si zdravljenja na lastne stroške ni mogel privoščiti...

Da ne pozabim. Včeraj sem stal v dolgi vrsti, čakajoč na meso. Za mojim hrbtom se je gnetla obilna ženska, ki je

toplo izgovarjala vaše ime. Nekajkrat je rekla: „Gospod doktor Igljič je uredil, da grem dvakrat letno v toplice. Zlat človek je to.“ In še veliko komplimentov je imela na zalogi. Še nikoli nisem slišal, da bi kdo tako lepo govoril o kakšnem človeku, ko le-tega ni zraven. Mislim sem si: kulturna, izobražena, poštna ženska, ena redkih. Ko je pričela šepetati, sem napel ušesa, a bi bilo bolje, da jih nisem, kajti vsa prejšnja lepota in človeška toplina sta se sesuli, potonili v gnulobo. Kar sem slišal, temu ne boste verjeli niti vi, gospod doktor niti nisem verjel jaz.

„Ne bi šla v toplice, da mu vsakokrat ne stisnem denarcev v žep,“ je sikala. Zdela se mi je kot kača: strupena, potuhnjena, zahrbtna, pokvarjena do zadnje celice. Ponovno sem se prepričal, da človeška zloba, obrekljivost, nevoščljivost in še kaj ne poznajo

mēja. Pjuni je na vašo belo haljo in malo je manjkalo, da se nisem javno potegnul za vas. A se nisem. Ne vem, zakaj ne.

Toda oddajil sem se od smisla in namena svojega pisanja. Torej: moj bolni brat. V toplice ga zaradi objektivnih vzrokov niste mogli poslati, trdno pa sem prepričan, da ste se okrog tega veliko trudili. Kako naj si sicer razlagam dejstvo, ki je prispelo pred dnevi na bratov naslov v obliki modrega pisma? Vem: izgovarjate v nestrpnosti, kakšna vsebina je bila v ovojnici. Črno na belem je pisalo, da gre lahko moj bolni brat v katerekoli toplice v naši deželi. Takoj in po izbiri. V sporočilu je gotovo tudi delček vašega truda.

Mozam pa vam sporočiti, da je moj brat umrl lani decembra.

Bodite iskreno pozdravljeni!

TONI GASPERIČ